

การวิเคราะห์คำที่สะกดไม่ตรงมาตราตัวสะกดในหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทย  
ชุดนิทานชาดกร้อยกรองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3

กนกรัตน์ แกนขุนทด



การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาไทย

กันยายน 2556

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

การวิเคราะห์คำที่สะกดไม่ตรงมาตราตัวสะกดในหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทย  
ชุดนิทานชาดกร้อยกรองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3



กนกรัตน์ แกนขุนทด

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาไทย

กันยายน 2556

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

อาจารย์ที่ปรึกษาและคณบดีคณะศิลปศาสตร์ได้พิจารณาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง “การวิเคราะห์คำที่สะกดไม่ตรงมาตราตัวสะกดในหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชุดนิทานชาดกร้อยกรองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3” เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยพะเยา

.....  
(ดร. วรวรรธน์ ศรียาภัย)

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....  
(รองศาสตราจารย์พูนพงษ์ งามเกษม)

คณบดีคณะศิลปศาสตร์

กันยายน 2556



## กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความรู้ณาให้คำปรึกษาทางวิชาการอย่างดียิ่ง จากอาจารย์ ดร.วรวรรณ ศรียาภัย อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้ให้ความรู้จนเข้าใจอย่างลุ่มลึกในด้านกระบวนการศึกษาค้นคว้า คอยให้คำแนะนำด้านการเขียนและการวิเคราะห์ข้อมูลจนผลงานสำเร็จลุล่วงผู้ศึกษาจึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จรรุวรรณ เบญจาทิกุล ที่กรุณาให้คำแนะนำในการสรุปและอภิปรายผลอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมเกียรติ วัฒนาพงษากุล สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับกระบวนการผลการศึกษา

ขอขอบพระคุณคณาจารย์คณะศิลปศาสตร์ สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยพะเยา หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิตที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้ในฐานะอาจารย์กับศิษย์ด้วยความกรุณาตลอดระยะเวลาที่ศึกษาอยู่ในสถาบันแห่งนี้

ในท้ายที่สุดขอกราบขอบพระคุณนักวิชาการ นักการศึกษา นักภาษาศาสตร์ทุกท่านที่ได้เขียนเอกสาร ตำราเพื่อใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้

กนกรัตน์ แกนขุนทด



<b>ชื่อเรื่อง</b>	การวิเคราะห์คำที่สะกดไม่ตรงมาตราในหนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทย ชุดนิทานชาดกร้อยกรองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3
<b>ผู้วิจัย</b>	กนกรัตน์ แกนขุนทด
<b>ประธานที่ปรึกษา</b>	ดร.วรวรรณ ศรียาภัย
<b>ประเภทสารนิพนธ์</b>	การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ศศ.ม. สาขาวิชาภาษาไทย, มหาวิทยาลัยพะเยา, 2556
<b>คำสำคัญ</b>	มาตราตัวสะกด, คำ, หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทย

### บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการวิเคราะห์คำที่สะกดไม่ตรงมาตราในหนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทย ชุดนิทานชาดกร้อยกรองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 โดยวิเคราะห์ใน 4 ประเด็น คือ 1) การวิเคราะห์คำที่สะกดไม่ตรงมาตรา 2) ชนิดของคำในภาษาไทย 3) โครงสร้างของพยางค์ 4) ลักษณะการสร้างคำ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง ได้แก่หนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทย ชุดนิทานชาดกร้อยกรองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 9 เล่ม คือ พญานกแขกเต้าผู้รู้คุณ พญากวางทองกับนายพราน พ่อค้าเร่ เศรษฐีหนู ทำใจดีสู้เสือ พ่อค้าผู้ไม่ละความเพียร นกกระจาบสองฝูง มหากบิลวานร และพญาหงส์ทอง

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

- 1) คำที่สะกดไม่ตรงมาตราตัวสะกดมีจำนวน 4 มาตรา คือ แม่ก ก มี 6 คำ แม่ก ด มี 80 คำ แม่ก บ มี 11 คำ และแม่ก น มี 60 คำ 2) ชนิดของคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตรา มี 3 ชนิด คือ คำนาม มี 105 คำ คำกริยา มี 31 คำ และคำวิเศษณ์ มี 21 คำ 3) โครงสร้างของพยางค์ ที่พบคือคำโครงสร้างพยางค์เดี่ยว จำนวน 32 คำ คำโครงสร้างสองพยางค์ จำนวน 66 คำ และคำโครงสร้างหลายพยางค์ จำนวน 31 คำ 4) ลักษณะการสร้างคำที่พบคือ คำประสมมี 32 คำ และคำซ้อน 17 คำ



**Title** THE ANALYSIS OF WORD TO NOT SPELL IN LINE THE SECTION READING OF SUPPORT SUBJECT'S BOOK THAI CHADOK VERSEFABER OF STUDENTS PRATOM ONE TO PRATOM THREE.

**Author** Kanokrat Kankhunthod

**Advisor** Dr.Warawat Sriyabhaya

**Academic Paper** Independent Study M.A.in Thai, University of Phayao, 2013

**Keyword** Thai supplementary reading books, final consonant

### ABSTRACT

The education for purpose with the analysis of word not spell in line the section in reading of support in Thai Chadok verse's fable of students pratom one to pratom three by fix about point in analysis 4 points 1) The analysis of word to not spell in line the section 2) kind of word in Thai 3) Structure of syllable 4) Character of create word. Group of example to use in research that choose to determined as reading of supports's book in Thai Chadok verse'sf able of students pratom one to pratom three number nine for example Payanokkacktaowpoorookun, Payakwangtongkubnaipran, Porkarae, Seatteenoo, Tamjaidee susur, Porkapoomailakwampayayam, Nokkrajapsonggong. Mahakabinwanon, Payahongtong. The research result revealed 1)there are words o not spell in line the section four section as Maeckok has number 6 words, Maeckod has number 80 words, Maeckop has number 11 words, and Maeckon has number 60 words. 2) Kind of words in Thai has three sorts that is Noun has number 105 and one words, Verb has number 31 words and Adjective has number 21 words. 3) Structure of syllable such as word of structure one syllable has number 32 words, word of structure two syllables has 66 words and word o structure many syllables has number 31 words. 4) Characte of create word that is Compound words have number 32 words, synonymous compound 17 words.

## สารบัญ

บทที่	หน้า
<b>1 บทนำ</b> .....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย.....	7
<b>2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง</b> .....	8
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเขียนคำที่สะกดไม่ตรงมาตรา.....	8
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความหมายของตัวสะกดในภาษาไทย.....	9
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับประเภทของมาตราตัวสะกด.....	10
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างของพยางค์.....	12
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชนิดของคำ.....	15
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะการสร้างคำ.....	17
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้เกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม.....	22
การปริทัศน์หนังสืออ่านเพิ่มเติม.....	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำที่สะกดไม่ตรงมาตรา.....	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3.....	35
<b>3 วิธีดำเนินการวิจัย</b> .....	39
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	39
เครื่องมือเก็บข้อมูล.....	40
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	41
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
อภิปรายผล.....	44

## สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์หขอมูลคำที่สะกดไม่ตรงมาตรา.....	45
คำที่สะกดตรงมาตรา แม่กก .....	45
คำที่สะกดไม่ตรงมาตรา แม่กต.....	47
คำที่สะกดไม่ตรงมาตรา แม่กป.....	50
คำที่สะกดไม่ตรงมาตรา แม่กน.....	52
ชนิดของคำ.....	55
คำนาม.....	55
คำกริยา.....	58
คำวิเศษณ์.....	60
โครงสร้างของพยางค์ .....	62
คำพยางค์เดี่ยว.....	62
คำสองพยางค์.....	66
คำหลายพยางค์ .....	69
ลักษณะการสร้างคำ.....	72
คำประสม .....	72
คำซ้อน .....	74
5 บทสรุป.....	78
สรุปผลการวิจัย.....	78
อภิปรายผลการวิจัย.....	80
ข้อเสนอแนะ.....	81
บรรณานุกรม .....	83
ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า .....	88



## สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 แบบบันทึกข้อมูลค่าที่สะกดไม่ตรงมาตรา .....	41
2 การบันทึกข้อมูลค่าที่สะกดไม่ตรงมาตรา .....	42



## บทที่ 1

### บทนำ

#### ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

คำ คือกลุ่มเสียงที่เปล่งออกมาแล้วมีความหมาย เป็นสิ่งที่ผู้ส่งสารตั้งใจจะสื่อไปยังผู้รับสาร คำเป็นสิ่งที่ทุกคนคุ้นเคยไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่ คำเป็นหน่วยสำคัญทางภาษาที่ใช้สื่อความคิด เมื่อมนุษย์สื่อสารกันไม่ว่าจะพูดหรือเขียน มักจะไม่ได้พูดหรือเขียนเป็นคำๆ แต่มักนำคำหลายคำมาประกอบกันเพื่อสื่อสารกับผู้อื่น แต่ละภาษามีคำเป็นจำนวนมาก การมีคำเป็นจำนวนมากทำให้การเขียนสะกดคำมีความผิดพลาดอยู่บ่อยครั้ง โดยเฉพาะคำที่สะกดไม่ตรงมาตรา จนทำให้การสื่อความหมายผิดพลาดไปในการเขียนคำให้ถูกต้องจำเป็นต้องศึกษาเรื่องการใช่วรรณยุกต์ พยัญชนะ และวรรณยุกต์ คู่มือสำคัญที่ช่วยให้เขียนคำได้ถูกต้องคือพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน

กรมวิชาการ (2546, หน้า 135) ได้ให้ความหมายของการสะกดคำว่า หมายถึงการอ่านโดยการนำเสียงพยัญชนะต้น สระ วรรณยุกต์และตัวสะกดมาประสมเป็นคำอ่าน การอ่านสะกดคำจะต้องให้ผู้อ่านสังเกตเห็นรูปคำพร้อมๆ กับการอ่านและเขียนสะกดคำ การสะกดคำมีวิธีการสะกดคำหลายวิธี ถ้าสะกดคำเพื่ออ่านจะสะกดคำตามเสียง ถ้าสะกดคำเพื่อเขียนจะสะกดคำตามรูป

จากการศึกษาผลงานวิจัยทางภาษาไทยที่เกี่ยวข้องมาตราตัวสะกดพบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุดคือการเขียนสะกดคำ โดยเฉพาะการสะกดคำไม่ตรงมาตรา ผลงานของศุภมาส ด่านพานิช (2541) ศึกษาเรื่อง “การสร้างแบบฝึกการเขียนสะกดคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตราตัวสะกดชั้นประถมศึกษาปีที่ 2” ผลการวิจัยพบว่า คะแนนจากการประเมินผลของแบบฝึกการเขียนสะกดคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตราตัวสะกดทั้ง 4 ชุดคือแบบฝึกมาตราแม่กนคิดเป็นร้อยละ 97.02 / 85.20 แบบฝึกมาตราแม่กก เป็น 98.54 / 91.00 แบบฝึกมาตราแม่กด เป็น 94.53 / 88.80 และแบบฝึกสะกดมาตราแม่กบเป็น 96.06 / 88.60 ผลสรุปของการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่านักเรียนสามารถเขียนคำ เรียนรู้คำ เข้าใจความหมายของคำผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 80

การเรียนการสอนภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้เรียนจะต้องเข้าใจเรื่องการสะกดคำอย่างถ่องแท้ทั้งคำที่สะกดตรงมาตราและไม่ตรงมาตราเพราะเป็นพื้นฐานการศึกษาวิชาต่างๆ ในระดับที่สูงขึ้น การเรียนภาษาไทยในระดับชั้นดังกล่าว นอกจากใช้หนังสือที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดแล้วยังต้องอ่าน

หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่กระทรวงกำหนดเช่นเดียวกันหนังสือที่กำหนดให้เรียนแต่ละชั้นมีจำนวนเรื่องและเนื้อหาแตกต่างกันออกไปเช่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ให้อ่านเรื่อง“พญานกแขกเต้าผู้รู้คุณ”,“พญากวางทองกับนายพราน”และ“พ่อค้าเร่”ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้อ่านเรื่อง“เศรษฐีหนู”,“ทำใจดีสู้เสือ”และ“พ่อค้าผู้ไม่ละความเพียร”ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ให้อ่านเรื่อง“นกกระจาบสองฝูง”,“มหากบิลวานร”และ“พญาหงส์ทอง”การอ่านแต่ละเรื่องผู้เรียนต้องเข้าใจเรื่องคำสะกด โดยเฉพาะคำสะกดที่ไม่ตรงมาตราจึงจะทำให้เข้าใจในเนื้อหาได้

จากผลงานการวิจัยการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการเขียนคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตราแม่กต ของศุภมาส ตำนพานิช (2541) มาพิจารณาแล้วพบว่า การเขียนสะกดคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตรา เป็นเรื่องสำคัญที่ทำให้การอ่านและการเขียนสะกดคำผิด ทำให้สื่อความหมายผิดและผิดระบบการเขียนตามหลักอักษรวิธีไทย เช่น ตัวอย่างคำที่สะกดไม่ตรงมาตราจากบทร้อยกรอง เรื่อง “กาพย์พระไชยสุริยา” ของสุนทรภู่ ดังนี้

...ขึ้นกบจับแม่กต	พระดาบส(1)บุชาบุญท(2)
ผาสุกรุกขมูล(2)	พูนสวัสดิ์(1)สัต(1)ถาวร(2)
ระงับหลับเนตร(1)นึ่ง	เอนองค์อิงพิงสิงขร(2)
เหมือนกับหลับสนิท(1)นอน	สังวร(2)ศีล(2)อภิญญา(2)ญาณ(2)
บ่าเพ็งเล็งเห็นจบ	พินพิภพ(3) จบจักรวาล(2)
สวรรคตชั้นวิมาน	ท่านเห็นแจ้งแหล่งโลกา
เข้าฉานนานนับเดือน	ไม่เขยื้อนเคลื่อนกายา
จำศีล(2)กินวาทา	เป็นผาสูกทุกเอนปี
วันนั้นครั้นดินไหว	เกิดเหตุ(1)ใหญ่ในปฐพี
เล็งดูรู้คดี	กาลกนิสีประการ(2)
ประกอบชอบเป็นผิด	กลับจริต(1)ผิดโบราณ(2)
สามัญ(2)อันธพาล(2)	ผลาญ(2)คนชื่อถือสัตย์(1)ธรรม
ลูกศิษย์(1)คิดล้างครู	ลูกไม่รู้คุณ(2)พอมัน
ส่อเลียดเบียดเบียนกัน	ลอบฆ่าฟันคือตัม(2)หา
โลก(3)ลาภ(3)บาป(3)บ่คิด	โจทก์(1)จับผิดริษ(1)ยา
อุระพสุธา	ปวนเป็นบ้าฟ้าบดบัง

บรรดาสามัญ(2)สัตว์(1)      เกิดวิบัติ(1)ปีต(1)ติปาปัง  
 ไตรยุค(4)ทุกขตระรัง      สังวัจ(1)ฉระอวสาน ฯ  
 (สุนทรภู่. 2543, หน้า 34-35)

จากตัวอย่างบทร้อยกรองข้างต้นเมื่อนำมาวิเคราะห์คำที่สะกดไม่ตรงมาตราจะพบว่า  
 มีคำที่สะกดไม่ตรงมาตราตัวสะกด เช่น

คำที่สะกดไม่ตรงมาตราแม่กด (1) ได้แก่ ตาบ**ส** ส**วิ**ส**ดี** สัต**ถา** เน**ตร** ส**นิ**ท เหตุ จ**ริ**ต  
 ถือ**ส**ัต**ถ์** ลูก**คิ**ษ**ย์** โจ**ท**ก**์** ริ**ษ**ยา สัต**ว์** วิ**บ**ติ ปี**ต**

คำที่สะกดไม่ตรงมาตราแม่กน (2) ได้แก่ รุก**ข**ม**ู**ล ถาว**ร** ลิง**ข**ร สัง**ว**ร คี**ล** อภิ**ญ**ญา**ณ**  
 จัก**ร**ว**าล** ประ**การ** โบ**รา**ณ ส**าม**ัญ อ**ัน**ธ**พ**าล ผล**า**ญ **ค**ุ**ณ**

การเรียนรู้รายวิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้น  
 ประถมศึกษา ปีที่ 3 นอกจากเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช  
 2551 แล้วกระทรวงศึกษาธิการยังได้กำหนดหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยด้วย ทั้งนี้เพื่อฝึกฝน  
 ให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะทักษะการอ่านซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่  
 นักเรียนในระดับนี้ต้องอ่านออกเสียงได้อย่างถูกต้องและคล่องแคล่ว

ปัญหาสำคัญประการหนึ่งที่ผู้วิจัยซึ่งเป็นครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ  
 3 อยู่แล้ว พบว่านักเรียนมีปัญหาในเรื่องการอ่านออกเสียง นักเรียนมักจะอ่านคำที่มีตัวสะกด  
 ไม่ตรงมาตราตัวสะกดไม่ได้ หรืออ่านได้ก็เป็นการอ่านแบบตะกุกตะกัก หนังสืออ่านเพิ่มเติม  
 รายวิชาภาษาไทย ชุดนิทานชาดกร้อยกรองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1  
 ถึงระดับ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชุดที่เป็นนิทานชาดกร้อยกรองมี 9 เรื่องได้แก่ ชั้นประถมศึกษา  
 ปีที่ 1 มี 3 เรื่องคือ“พญานกแขกเต้าผู้รู้คุณ”,“พญากวางทองกับนายพราน”และ“พ่อค้าเร่”  
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มี 3 เรื่องคือ“เศรษฐีหนู”,“ทำใจดีสู้เสือ”และ“พ่อค้าผู้ไม่ละความเพียร”  
 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มี 3 เรื่องคือ“นกกระจาบสองฝูง”,“มหากบิลวานร”และ  
 “พญาหงส์ทอง” ทั้งเก้าเรื่องนี้มีคำที่สะกดไม่ตรงมาตราจำนวนมากซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่ชวน  
 ให้นักเรียนไม่ชอบอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติม เพราะอ่านไม่ออกนั่นเอง ตัวอย่างเช่น บทตัดตอน  
 ของหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง “มหากบิลวานร” ดังนี้

กล่าวความตามตำนาน	ถึงนิทานชาดกนี้
สอนธรรมนำความดี	แก่ผู้มีใจ <b>ศรั</b> ทธ <b>า</b>
ชาติหนึ่ง <b>พระ</b> โพ <b>ธิ</b> สัต <b>ว์</b>	ทรง <b>อุ</b> บัติเป็น <b>ล</b> ิง <b>ป</b> า



ยิ่งใหญ่ด้วย <b>ปัญญา</b>	<b>ชื่อมหากบิลวานร</b>
กำลังห้า <b>ข้างสาร</b>	<b>บริวารสโมสร</b>
เป็น <b>สุข</b> ในดงดอน	แปดหมื่นตัวทั่วหิมพานต์
พำนักในกลางป่า	เป็นเคหาอยู่ <b>สำราญ</b>
ไม้ไผ่มี <b>ลำธาร</b>	ต้นมะม่วงขึ้นมากมาย
มะม่วง <b>ผลโตใหญ่</b>	หวานจับใจมีหลากหลาย
<b>อาจก่</b> อันตราย	ส่งผลร้ายต่อฝูงลิง

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551)

จากตัวอย่างบทร้อยกรองข้างต้นเมื่อนำมาวิเคราะห์คำที่สะกดไม่ตรงมาตราจะพบว่า มีคำที่สะกดไม่ตรงมาตราตัวสะกด ดังนี้

คำที่สะกดไม่ตรงมาตราแม่กด (1) ได้แก่ **ศรัทธา** **พระโพธิสัตว์** **อุบัติ** **อาจ**

คำที่สะกดไม่ตรงมาตราแม่กน (2) ได้แก่ **ปัญญา** **มหากบิลวานร** **สำราญ** **ผล** **ลำธาร**

คำที่สะกดไม่ตรงมาตราแม่กก (3) ได้แก่ **สุข**

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการเขียนสะกดคำไม่ตรงมาตราพบว่างานวิจัยส่วนใหญ่นักวิจัยจะเน้นในเรื่องการทำแบบฝึกมากกว่าให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ด้วยตนเอง เช่น ผลงานของของศุภมาส ต่านพานิช (2541) เรื่อง “การสร้างแบบฝึกการเขียนสะกดคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตราตัวสะกด” ผลงานของวัฒนา เสนนอก (2550) เรื่อง “การใช้แบบฝึกเสริมทักษะทางภาษาเรื่องการเขียนสะกดคำตามมาตราตัวสะกดแม่กด” และผลงานของทองสุข วงศ์ทิพย์ (2547) เรื่อง “การสร้างชุดกิจกรรมเสริมทักษะการเขียนสะกดคำภาษาไทยตามมาตราตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1” จากงานวิจัยดังกล่าวพบว่าผู้วิจัยมุ่งให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ แต่ขาดการสร้างองค์ความรู้ให้กับผู้เรียน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำเรื่องการวิเคราะห์คำที่สะกดไม่ตรงมาตราตัวสะกด จากหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทย ชุดนิทานชาดกร้อยกรองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เนื่องจากนิทานมีเนื้อหาที่สนุกสนาน มีความไพเราะแต่งด้วยคำประพันธ์ที่อ่านได้ง่าย เช่น กลอนสี่ กาพย์ยานี 11 ทำให้อ่านแล้วเพลิดเพลิน ไม่น่าเบื่อ คำศัพท์ที่พบก็เหมาะสมสำหรับนักเรียนในระดับนี้เพราะโครงสร้างของคำศัพท์ไม่ยากจนเกินไป มีรูปภาพประกอบ สีล้นสวยงามทำให้เด็กชอบที่จะอ่าน



### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์คำที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตราในประเด็นต่อไปนี้

1. คำที่สะกดไม่ตรงมาตราตัวสะกด
2. ชนิดของคำวิเคราะห์ตามไวยากรณ์
3. ลักษณะโครงสร้างของพยางค์
4. ลักษณะการสร้างคำ

### ขอบเขตของการวิจัย

#### 1. ด้านข้อมูลข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะข้อมูลที่ได้จากหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง-3 จำนวน 9 เล่ม ได้แก่

- 1.1 พญานกแขกเต้าผู้รู้คุณ
- 1.2 พญากวางทองกับนายพราน
- 1.3 พ่อค้าเร่
- 1.4 เศรษฐีหนู
- 1.5 ทำใจดีสู้เสือ
- 1.6 พ่อค้าผู้ไม่ละความเพียร
- 1.7 นกกระเจาบสองฟอง
- 1.8 มหากบิลวานร
- 1.9 พญาหงส์ทอง

#### 2. ด้านเนื้อหา

การวิเคราะห์เนื้อหาของคำที่สะกดไม่ตรงมาตราในการวิจัยครั้งนี้จะวิเคราะห์ใน 4 ประเด็นหลัก ดังนี้

- 2.1 คำที่สะกดไม่ตรงมาตราตัวสะกด
  - 2.1.1 มาตราแม่กน
  - 2.1.2 มาตราแม่กบ
  - 2.1.3 มาตราแม่กด
  - 2.1.4 มาตราแม่กก

## 2.2 ชนิดของคำวิเคราะห์ตามไวยากรณ์

2.2.1 คำนาม

2.2.2 คำสรรพนาม

2.2.3 คำกริยา

2.2.4 คำกริยาช่วย

2.2.5 คำวิเศษณ์

2.2.6 คำที่เกี่ยวข้องกับจำนวน

2.2.7 คำบอกกำหนด

2.2.8 คำบุพบท

2.2.9 คำเชื่อม

2.2.10 คำลงท้าย

2.2.11 คำอุทาน

2.2.12 คำปฏิเสธ

## 2.3 ลักษณะโครงสร้างของพยางค์

2.3.1 คำพยางค์เดียว

2.3.2 คำสองพยางค์

2.3.3 คำหลายพยางค์

## 2.4. ลักษณะการสร้างคำ

2.4.1 คำประสม

2.4.2 คำซ้อน

2.4.3 คำซ้ำ

2.4.4 คำสมาส

2.4.5 คำสนธิ

### นิยามศัพท์เฉพาะ

หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยหมายถึง หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทย ชุด นิทานชาดก ร้อยกรองชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีจำนวน 3 เรื่องคือ พญานกแขกเต้าผู้รู้คุณ พญากวางทองกับ นายพรานและพ่อค้าเร่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีจำนวน 3 เรื่องคือ เศรษฐีหนู ทำใจดีสู้เสือ และ พ่อค้าผู้ไม่ละความพยายาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวน 3 เรื่องคือ นกกระจาบสองฝูง มหาภิลวานรและพญาหงส์ทอง

### ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

1. ได้วิเคราะห์คำที่สะกดไม่ตรงมาตราจากหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทย ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
2. เป็นแนวทางในการศึกษาคำที่สะกดไม่ตรงมาตราในหนังสือประเภทอื่นๆ
3. ได้คลังคำสะกดไม่ตรงมาตราจากหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

### กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัยเรื่องนี้

C	แทนหน่วยเสียงพยัญชนะต้น 1 หน่วยเสียง
CC	แทนหน่วยเสียงพยัญชนะต้น 2 หน่วยเสียงควบกล้ำกัน
V	แทนหน่วยเสียงสระเดี่ยวเสียงสั้น
VV	แทนหน่วยเสียงสระเดี่ยวเสียงยาวและสระประสม
N	แทนหน่วยเสียงพยัญชนะสะกดที่เป็นเสียงนาสิก และกึ่งสระ
S	แทนหน่วยเสียงพยัญชนะสะกดที่เป็นเสียงระเบิด
1	แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์สามัญ
2	แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์เอก
3	แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์โท
4	แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ตรี
5	แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์จัตวา



## บทที่ 2

### เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยรวบรวมและค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษา และวิเคราะห์ที่ตีความอันนำไปสู่ความเข้าใจในแง่มุมต่างๆได้อย่าง ลุ่มลึกมากยิ่งขึ้นทั้งนี้ผู้วิจัยได้จำแนกเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องออกเป็นกลุ่มแล้วนำไป สังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดและทฤษฎีการเขียนคำที่สะกดไม่ตรงมาตราตัวสะกด ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเขียนคำที่สะกดไม่ตรงมาตรา
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความหมายของตัวสะกดในภาษาไทย
3. เอกสารที่เกี่ยวกับประเภทของมาตราตัวสะกด
4. เอกสารที่เกี่ยวข้องโครงสร้างพยางค์
5. เอกสารที่เกี่ยวกับชนิดของคำ
6. เอกสารที่เกี่ยวกับลักษณะการสร้างคำ
7. เอกสารที่เกี่ยวกับองค์ความรู้เกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม
8. การปริทรรศน์หนังสืออ่านเพิ่มเติม
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำที่สะกดไม่ตรงมาตรา
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3

#### แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเขียนคำที่สะกดไม่ตรงมาตรา

มาตราตัวสะกดของไทยก็คือรูปพยัญชนะที่ประกอบอยู่ข้างท้ายคำ ทำให้เสียงของคำ แตกต่างกันไปตามพยัญชนะที่นำมาประกอบซึ่งมีทั้งหมด 8 มาตรา คือมาตราแม่กง แม่กน แม่กก แม่กด แม่กบ แม่กม แม่เกย และแม่เกอว โดยแบ่งเป็นมาตราที่มีคำสะกดตรงมาตรา มี 4 มาตราคือ แม่กง แม่กม แม่เกย แม่เกอว และมาตราตัวสะกดที่ไม่ตรงมาตราตัวสะกดมี 4 มาตราคือ มาตราแม่กน แม่กด แม่กบและแม่กก ซึ่งคำที่สะกดไม่ตรงมาตราตัวสะกดพบว่าเป็นปัญหาในการอ่านและเขียนสำหรับผู้เรียนภาษาไทยในเบื้องต้น ทำให้อ่านและเขียนคำผิด ไปจึงทำให้การสื่อความหมายของคำนั้นผิดไปด้วย สำหรับการวิเคราะห์คำที่สะกดไม่ตรงมาตรา ผู้วิจัยแบ่งประเด็นการศึกษาออกเป็น 2 ประเด็น คือ

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความหมายของตัวสะกดในภาษาไทย
2. เอกสารที่เกี่ยวกับประเภทของมาตราตัวสะกด



## 1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความหมายของตัวสะกดในภาษาไทย

นักวิชาการทางภาษาและภาษาศาสตร์ได้ศึกษาและให้ความหมายของตัวสะกดในภาษาไทย ไว้อย่างกว้างขวาง กล่าวดังนี้

พระยาอุปกิตศิลปสาร (2511, หน้า 23) ได้ให้ความหมายและอธิบายเรื่องตัวสะกดไว้ว่า ตัวสะกดคือ พยัญชนะที่ประกอบอยู่ข้างท้ายสระและมีเสียงประสมเข้ากับสระทำให้หนักขึ้นตามฐานของพยัญชนะ เช่น กา เป็น กาก กาง กาด กาบ กาม กาย กาว ท่านจัดไว้เป็นพวกๆตามมาตรฐานนี้ คือ แม่ กก มีพยัญชนะวรรค ก เว้น ง เป็นตัวสะกด แม่ กง มี เป็นตัวสะกด แม่ กต มีพยัญชนะวรรค จ วรรค ฎ วรรค ต และ ศ ษ ส เว้น ญ ณ น เป็นตัวสะกด แม่ กน มีพยัญชนะวรรค ป เว้น ม เป็นตัวสะกด แม่ กม มี ม เป็นตัวสะกด แม่ เกย มี ย เป็นตัวสะกด และแม่ เกอว มี ว เป็นตัวสะกด

กรมวิชาการ (2546, หน้า157-158) ยังกล่าวถึงความหมายของตัวสะกด ไว้ว่า พยัญชนะที่ประกอบอยู่ท้ายสระและมีเสียงประสมเข้ากับสระ ทำให้เสียงของคำแตกต่างกันตามพยัญชนะที่นำมาประกอบ

กรมวิชาการ (2545, หน้า 127-128) อธิบายความหมายของตัวสะกดในภาษาไทย ว่าตัวสะกดคือรูปพยัญชนะที่ประกอบอยู่ข้างท้ายสระและมีเสียงประสมเข้ากับสระจัดไว้เป็นพวกๆ ตามเสียงสะกด

เครือรัตน์ เรื่องแก้ว (2553, หน้า 8) ได้ให้ความหมายของ ตัวสะกดไว้ว่า ตัวสะกดคือ พยัญชนะที่ประสมข้างหลังพยางค์ในแม่ ก กา และทำหน้าที่บังคับ แม่ ก กา ให้กลายเป็นแม่ กง กน กม เกย เกอว กก กต กบ หรือ ทำหน้าที่ประสมเป็นส่วนที่ 4 ของพยางค์ (คือ สระ + พยัญชนะ + วรรณยุกต์ + ตัวสะกด)

ชันธุ์ชัย อธิเกียรติ (2553, หน้า 3) ได้ให้ความหมายของตัวสะกดว่ามาตราตัวสะกดคือ พยัญชนะที่ประสมข้างหลังพยางค์ในแม่ ก กา กลายเป็นแม่ กก กต กบ กน กง กม เกย เกอว มาตราตัวสะกดแบ่งเป็น 8 มาตรา ส่วนคำหรือพยางค์ที่พยัญชนะประสมกับสระไม่มีตัวสะกด เรียกว่าคำในแม่ ก กา

อัสชา แสงอันนีย์ (2549, หน้า 23) กล่าวถึงความหมายตัวสะกดว่า มาตราตัวสะกดคือ พยัญชนะที่ประสมอยู่ข้างหลังสระ และออกเสียงรวมกับสระซึ่งมีทั้งหมด 8 มาตรา คือมาตรา แม่ กง กน กม เกย เกอว กก กต และ กบ ส่วนคำที่ไม่มีตัวสะกดจัดอยู่ในมาตราแม่ ก กา

จากความหมายของตัวสะกดที่กล่าวมาข้างต้นพอจะสรุปได้ว่า ตัวสะกดคือ พยัญชนะที่ประกอบอยู่ข้างท้ายคำ และออกเสียงรวมกับสระ ซึ่งมีทั้งหมด 8 มาตรา คือ มาตรา



แม่กง แม่กน แม่กก แม่กต แม่กบ แม่กม แม่เกย และแม่เกอว ส่วนคำ หรือพยางค์ที่พยัญชนะ ประสมกับสระไม่มีตัวสะกด เรียกว่าคำในแม่ ก กา

## 2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับประเภทของมาตราตัวสะกด

มาตราตัวสะกดในภาษาไทยแบ่งเป็น 8 มาตรา คือ มาตราแม่กง แม่กน แม่กก แม่กต แม่กบ แม่กม แม่เกย และแม่เกอว นักวิชาการทางภาษาและภาษาศาสตร์ของไทยกล่าวไว้ ดังนี้

กรมวิชาการ (2546, หน้า 158) ได้แบ่งมาตราตัวสะกดของไทยเป็น 8 มาตรา ดังนี้

- 1) มาตราแม่ กก ใช้ ก ข ค ซ เป็นตัวสะกด ออกเสียงเหมือน ก สะกด เช่น มาก สุข โชค เมฆ
- 2) มาตราแม่ กง ใช้ ง เป็นตัวสะกด เช่น ลิง ของ กลาง ผุง 3) มาตราแม่ กต ใช้ จ ช ซ ฎ ฏ ฐ ฒ ท ต ถ ฑ ศ ษ ส เป็นตัวสะกด อ่านออกเสียงเหมือน ต สะกด เช่น อาจ ราชการ ก้าช มงกุฏ ฐฐ ครุฑ พัฒนา ปิด ลังเกต รถ บพบาท อาวุธ อากาศ โทษ โอกาส 4) มาตราแม่ กน ใช้ น ร ล ญ ณ ฬ เป็นตัวสะกด อ่านออกเสียงเหมือน น 5) มาตราแม่ กบ ใช้ บ ป พ ฟ และ ภ เป็นตัวสะกด อ่านออกเสียงเหมือน บ สะกด เช่น หยิบ รูปภาพ ยีราฟ ลาก 6) มาตราแม่กมใช้ ม เป็นตัวสะกด เช่น ชิม เต็ม เลื่อม 7) มาตราแม่ เกย ใช้ ย เป็นตัวสะกด เช่น สาย โดย ชัย และ 8) มาตราแม่เกอว ใช้ ว เป็นตัวสะกด เช่น คาว หิว แอววาว

กรมวิชาการ (2553, หน้า 34-35) เขียนอธิบายเรื่องการแบ่งมาตราตัวสะกด ในภาษาไทยว่ามี 8 มาตรา คือ 1) มาตราแม่กก ใช้ ก ข ค ซ เป็นตัวสะกดออกเสียงเหมือน ก สะกด เช่น มาก สุข โชค เมฆ 2) มาตราแม่ กง ใช้ ง เป็นตัวสะกด เช่น กาง ข้าง ชง ด้วง ติ่ง ทิ้ง ผง ยาง ล่ง 3) มาตราแม่ กต ใช้ จ ช ซ ฎ ฏ ฐ ฒ ท ต ถ ฑ ศ ษ ส เป็นตัวสะกดอ่านออกเสียงเหมือน ต สะกด เช่น เป็นตัวสะกด เช่น ปิด ฐฐ ครุฑ โทษ 4) มาตราแม่กน ใช้ น ร ล ญ ณ ฬ เป็นตัวสะกด อ่านออกเสียงเหมือน น สะกด เช่น กิน สาร กล บุญ คุณ วาฬ 5) มาตราแม่ กบ ใช้ บ ป พ ฟ และ ภ เป็นตัวสะกด อ่านออกเสียงเหมือน บ สะกด เช่น กบ รูป ภาพ ลาก 6) มาตราแม่กม ใช้ ม เป็นตัวสะกด เช่น ลม ก้าม งาม ชิม ตาม เต็ม นิม 7) มาตราแม่ เกย ใช้ ย เป็นตัวสะกด เช่น เขย เงย ชาย ด้วย ถ้วย นาย และ 8) มาตราแม่เกอว ใช้ ว เป็นตัวสะกด เช่น กาว คิ้ว ดาว ปลิว ยาว วิว สาว

นฤมล วิจิตรรัตน์ (มปป. หน้า 25) กล่าวถึงการแบ่งมาตราตัวสะกดไว้ว่าคำ ในภาษาไทยมีตัวสะกด 8 เสียง เรียกว่า 8 มาตรา ซึ่งมาตราตัวสะกดบางมาตราใช้พยัญชนะ เพียงตัวเดียวในการบังคับเสียง แต่บางมาตราตัวสะกดก็มีพยัญชนะในการบังคับเสียงหลายตัว มาตราตัวสะกดที่ใช้ตัวสะกดตัวเดียว และเป็นตัวสะกดตรงตามมาตรามีอยู่ 4 มาตรา คือ มาตรา กง หรือแม่กง มี ง เป็นตัวสะกด มาตรา กม หรือแม่กม มี ม เป็นตัวสะกด มาตรา เกย

หรือแม่เกย มี ย เป็นตัวสะกด และมาตราเกอว หรือแม่เกอว มี ว เป็นตัวสะกด ส่วนมาตราตัวสะกดที่มีตัวสะกดในมาตราเดียวกันหลายตัว เพราะออกเสียงเหมือนเป็นตัวสะกดเดียวกัน เรียกว่าตัวสะกดไม่ตรงแม่ มี 4 มาตรา คือ มาตรากก หรือแม่กก มีตัว ก ข ค ฆ เป็นตัวสะกด มาตรากด หรือแม่กด มีตัว ด จ ช ซ ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ต ถ ท ฒ ศ ษ เป็นตัวสะกด มาตรากบ หรือแม่กบ มีตัว บ ป พ ฟ ภ เป็นตัวสะกด และมาตรากน หรือแม่กน มีตัว น ญ ณ ร ล ฬ เป็นตัวสะกด

นฤกร รุจิเรข (2550, หน้า 12-15) ได้แบ่งมาตราตัวสะกดที่มีตัวสะกดหลายตัวไว้ได้แก่ คำในมาตราแม่กก หมายถึง คำที่มี ก ข ค ฆ เป็นตัวสะกด เช่น กระจก สุนัข ภาค เมฆ คำในมาตราแม่กน หมายถึง คำที่มี น ญ ณ ร ล ฬ เป็นตัวสะกด เช่น บานชื่น บริเวณ ปัญญา จราจร เทศบาล ปลาวาฬ คำในมาตราแม่กด หมายถึง คำที่มี ด จ ฉ ช ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ต ถ ท ฒ ศ ษ เป็นตัวสะกด เช่น เสรีจ สมเพช ก๊าซ มงกุฏ ปรากรู ปฏิเสธ

เยาวลักษณ์ ชาดสุขศิริเดช ( 2543, หน้า 8-12) แบ่งการอ่านมาตราตัวสะกดในแม่ต่างๆ ไว้ ได้แก่มาตราแม่ ก กา หรือ แม่ กา คือ พยางค์ที่ไม่มีตัวสะกด เช่น ปลา มา จะ ดู ดำ ไป เจอ เกาะ หมา เต่า ปลา ทะเล ตะกร้า ชื้อห่อ มะกะโท มะละกอ ฟอ เตะ ปี่ มาตรากก หรือ แม่ กก คือ พยางค์ที่มีตัว ก สะกด หรือตัวอื่นซึ่งทำหน้าที่เหมือน ตัว ก สะกด ได้แก่ ก ข ค ฆ เช่น สุข อ่านว่า สุข เมฆ อ่านว่า เมก และโรค อ่านว่า โรค มาตรากด หรือ แม่ กด คือ พยางค์ที่มีตัว ด สะกด หรือตัวอื่นซึ่งทำหน้าที่เหมือนตัว ด สะกด ได้แก่ ต ต จ ช ซ ฎ ฏ ฑ ฒ ส ษ ศ ถ เช่น มัจฉา อ่านว่า มัด-ฉา ประกาศิต อ่านว่า ประ-กา-ลิต กฎหมาย อ่านว่า กด-หมาย วัฒนา อ่านว่า วัด-ทะ-นา มาตรากบ หรือ แม่ กบ คือพยางค์ที่มีตัว บ สะกด หรือตัวอื่นซึ่งทำหน้าที่เหมือนตัว บ สะกด ได้แก่ บ ป พ ฟ ภ เช่น รูปภาพ อ่านว่า รูป-พาบ ศพ อ่านว่า สบ และโลภ อ่านว่า โลบ มาตรากง หรือ แม่ กง คือพยางค์ที่มีตัว ง สะกด หรือนิคหิตซึ่งทำหน้าที่ เหมือน ตัว ง สะกด เช่น สูง สงฆ์ เพลง โมง โกง วง ปลง ตรง ดง กรง มาตรากน หรือ แม่ กน คือพยางค์ ที่มีตัว น สะกด หรือตัวอื่นซึ่งทำหน้าที่ เหมือนตัว น สะกด ได้แก่ตัว น ญ ณ ร ล ฬ เช่น อวสาน เจริญ ตฤณ ญูชรร น้ำตาล ทมิฬ อาสาฬหบูชา มาตรากม หรือแม่กม คือ พยางค์ที่มีตัว ม สะกด หรือนิคหิตซึ่งทำหน้าที่ เหมือนตัว ม สะกด เช่น สม ลม กลม ขนม ผสม สนิม เล็ม เกษม มรสุม ไครม กวม เกมส์ แซม มาตราเกย หรือ แม่ เกย คือ พยางค์ที่มีตัว ย สะกด เช่น ด้าย ค่าย ด้วย เลื่อย เสวย มาตราเกอว หรือ แม่ เกอว คือพยางค์ที่มีตัว ว สะกด เช่น คิ้ว เกี้ยว คาว เอว เหลี้ยว

เครือรัตน์ เรืองแก้ว (2553, หน้า 8-9) แบ่งมาตราตัวสะกด เป็น 4 ชนิด ได้ ดังนี้

1) เป็นพยัญชนะโดด (อยู่ตามลำพังคงรูปเดิมไม่เปลี่ยนแปลง เช่น กบ ฟอ ลูก คง ) 2) เป็นอักษร

ควบแท้ เช่น บุตร มิตร จิตร 3) เป็นอักษรควบไม่แท้ เช่น พรหม มารค 4) เป็นอักษรควบนำ เช่น ศาสนา ศักราช พิศवास 5) เป็นมาตราตัวสะกด แม่กง มีเสียง ง สะกดใช้ ง เป็นตัวสะกด เช่น งง ช่าง จริง แม่กน มีเสียง น สะกด ใช้ น ญ ณ ร ล ฬ เป็นตัวสะกด เช่น นอน การ ลำธาร ขวัญ ขาล วิรุฬห์ แม่กม มีเสียง ม สะกด ใช้ ม เป็นตัวสะกด เช่น นม โคม ตาม กล้าม แม่เกย มีเสียง ย สะกด ใช้ ย เป็นตัวสะกด เช่น ยาย เหยย เชย คุย กรุย แม่เกอว มีเสียง ว สะกด ใช้ ว เป็นตัวสะกด เช่น ปิว กาว เดียว พราว

จากที่นักวิชาการได้ให้คำจำกัดความของคำว่ามาตราตัวสะกดพอจะสรุปได้ว่ามาตราตัวสะกดในภาษาไทยมี 8 มาตราได้แก่ มาตราแม่กง แม่กน แม่กม แม่กน แม่กด แม่กบ แม่เกยและแม่เกอว

### เอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างพยางค์

พยางค์ในภาษาไทยเป็นหน่วยทางภาษาที่รวมหน่วยเสียงทั้ง 3 ประเภท คือ พยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์อย่างละ 1 หน่วยเสียงเข้าด้วยกัน และเป็นหน่วยที่เล็กที่สุดในระบบภาษาพูด นอกจากนี้หากพิจารณาในเรื่องความหมายก็พบว่า บางครั้งพยางค์ 1 พยางค์ อาจมีความหมายด้วย ซึ่งหากเป็นเช่นนั้นก็เท่ากับว่าพยางค์นั้นเป็นคำ การพิจารณาแยกแยะเกี่ยวกับพยางค์ในแต่ละภาษานั้น ผู้ที่ทำได้ดีที่สุดคือเจ้าของภาษา คือ บอกได้ว่าคำแต่ละคำมีกี่พยางค์ และบ่งชี้ได้ว่าหน่วยไหนเป็นพยางค์และหน่วยไหนเป็นคำ ในบางภาษาพยางค์เป็นหน่วยที่อย่างน้อยที่สุดประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะกับหน่วยเสียงสระ แต่ในภาษาไทยนอกจากจะประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะกับหน่วยเสียงสระแล้วยังต้องประกอบด้วยหน่วยเสียงวรรณยุกต์ด้วย โครงสร้างของพยางค์ในภาษาไทยนั้น มีทั้งคำพยางค์เดียว คำสองพยางค์ และคำหลายพยางค์ ในส่วนชนิดของคำนั้นเป็นการวิเคราะห์ชนิดของคำ 12 ชนิดตามที่ปรากฏในหนังสือบรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 3 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

นักวิชาการทางภาษาและภาษาศาสตร์ได้ศึกษาและอธิบายโครงสร้างของพยางค์ และชนิดของคำในภาษาไทย ไว้อย่างกว้างขวาง กล่าวดังนี้

วรวรรณ ศรียาภัย (2556, หน้า 117-127) ได้จำแนกโครงสร้างพยางค์ของคำไว้ 3 ประเภท ได้แก่ โครงสร้างของคำพยางค์เดียว โครงสร้างของคำสองพยางค์ และโครงสร้างของคำหลายพยางค์ กล่าวได้ตามลำดับดังนี้ 1) โครงสร้างของคำพยางค์เดียว โครงสร้างของคำพยางค์เดียวในภาษาไทยยึดการมีเสียงและไม่มีเสียงพยัญชนะสะกดเป็นเกณฑ์พบว่ามีลักษณะโครงสร้าง 3 แบบหลัก คือ แบบ C(C)VV<sup>1-5</sup> โครงสร้างพยางค์แบบนี้จะมีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเป็นพยัญชนะเดี่ยวหรือควบก็ได้ส่วนหน่วยเสียงสระจะเป็นสระเสียงยาวเท่านั้น



และมีวรรณยุกต์ครบทั้ง 5 หน่วยเสียง คือ สามัญ เอก โท ตรี และจัตวา ตัวอย่างคำ เช่น นา ปู่ ใต้ รู้ ลี ปลา เพ็ชร์ แบบ  $C(C)V(V)N^{1-5}$  โครงสร้างพยางค์เช่นนี้หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเป็นทั้ง พยัญชนะเดี่ยวหรือควบกล้ำ ส่วนหน่วยเสียงสระนั้น เป็นได้ทั้งเสียงสั้นและเสียงยาว นอกจากนี้ ยังต้องมีหน่วยเสียงพยัญชนะสะกด 5 หน่วยเสียง ต่อไปนี้ด้วย ได้แก่ /m, n, ŋ, w, j/ ส่วนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ครบทั้ง 5 หน่วยเสียง คือ สามัญ เอก โท ตรี และจัตวา ตัวอย่างคำ เช่น คน ล้ม บุ้ง ผัน แบบ  $C(C)V(V)S^{1-5}$  โครงสร้างพยางค์จะเป็นคำตายหรือมีหน่วยเสียงพยัญชนะสะกด 4 หน่วยเสียง คือ /p, t, k, ?/ ส่วนหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเป็นได้ทั้งพยัญชนะเดี่ยวและควบกล้ำ มี 3 หน่วยเสียง คือ เอก โท และตรี ตัวอย่างคำ เช่น ปัก ลูก คบ ปลุก พระ 2) โครงสร้าง คำสองพยางค์ คำสองพยางค์ คือ คำที่ประกอบด้วยพยางค์สองพยางค์จึงจะมีความหมายได้ เราสามารถจำแนกตามลักษณะโครงสร้างของพยางค์ดังกล่าวได้ 2 ชนิด คือ คำสองพยางค์แท้ คำสองพยางค์แท้เป็นคำที่มีส่วนประกอบของพยางค์ทั้งสองพยางค์ไม่เท่ากัน และการลง น้ำหนักเสียงของทั้งสองพยางค์ก็ไม่เท่ากันด้วย กล่าวคือ พยางค์แรก มีลักษณะโครงสร้าง พยางค์ที่สามารถกำหนดได้ คือ  $C(C)V^1$  ประกอบด้วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวหรือควบกล้ำ และ หน่วยเสียงสระสั้น และหน่วยเสียงวรรณยุกต์สามัญพยางค์ที่สอง มีลักษณะโครงสร้างหลาย แบบซึ่งจะเหมือนกับคำพยางค์เดี่ยวแบบใดแบบหนึ่งใน 3 แบบ การลงน้ำหนักเสียงจะลงที่ พยางค์ที่สองนี้มากกว่าพยางค์แรก ตัวอย่างของคำสองพยางค์แท้ เช่น “กะจัง” ลักษณะพยางค์  $CV^1CVN^1$ , “กะตัก” ลักษณะพยางค์  $CV^1CVS^2$  ส่วนคำสองพยางค์เทียมในภาษาไทยจะมีลักษณะ โครงสร้างพยางค์เช่นเดียวกับคำพยางค์เดี่ยว แต่จะนำคำจำนวนสองคำมาเรียงต่อเนื่องกันจึง จะมีความหมาย โครงสร้างของคำสองพยางค์เทียมแต่ละพยางค์จะมีลักษณะเหมือนคำพยางค์ เดี่ยวแบบใดแบบหนึ่งใน 3 แบบ ตัวอย่างโครงสร้างของคำสองพยางค์เทียม เช่น “ตู้เย็น” ลักษณะ ของพยางค์คือ  $CVV^3 CVN^1$  และโครงสร้างของคำหลายพยางค์ โครงสร้างของคำหลายพยางค์ ในภาษาไทยจะมีโครงสร้างของพยางค์แตกต่างกันไปตามลักษณะของการออกเสียง ซึ่งมี 2 ลักษณะ คือคำที่มีพยางค์แน่นอน และคำที่มีพยางค์ไม่แน่นอน กล่าวตามลำดับ คือ คำที่มี พยางค์แน่นอน คำที่มีพยางค์แน่นอน หมายถึง คำที่กำหนดแบบ การพูดหรือ อ่านออกเสียงไว้แน่นอนชัดเจนแบบเดียว มีลักษณะโครงสร้างเหมือนกับโครงสร้างของคำพยางค์เดี่ยวแบบใด แบบหนึ่งใน 3 แบบข้างต้น ตัวอย่างคำ เช่น “หนังสือพิมพ์”  $CVN^5 CVV^5 CVN^1$  ส่วนคำที่มีพยางค์ ไม่แน่นอน หมายถึงคำที่ประกอบด้วยพยางค์ตั้งแต่ 3 พยางค์ขึ้นไป และไม่กำหนดการออกเสียง ไว้แบบใดแบบหนึ่ง คือสามารถพูดหรืออ่านออกเสียงได้สองแบบขึ้นไป ลักษณะโครงสร้าง พยางค์ของคำที่มีพยางค์ไม่แน่นอนนั้นแต่ละพยางค์จะมีลักษณะเหมือนกับโครงสร้างของคำ พยางค์เดี่ยวแบบใดแบบหนึ่ง ตัวอย่างคำเช่น “คุณสมบัติ” ลักษณะพยางค์  $CVN^1 CV^1 CVN^5 CVS^2$

และ CVN<sup>1</sup> CVN<sup>5</sup> CVS<sup>2</sup>

ประสิทธิ์ กาพย์กลอน (2516, หน้า 94-101) กล่าวถึงการจำแนกโครงสร้างของพยางค์ในภาษาไทยว่าแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) โครงสร้างของพยางค์เดี่ยว จำแนกเป็น 3 แบบ คือ จำแนกโดยยึดเสียงพยัญชนะอยู่หน้าพยางค์เป็นหลัก เช่น ปา ย่า สาม บ้าน ปลา ครู คล้าย เครือ เตรียม เรือ สวม จำแนกระบบพยางค์เดี่ยวโดยยึดเสียงสระอยู่หน้าพยางค์เป็นหลัก เช่น อี อ่า อิก อ่อน เอื้อ เอี้ยง โย้ย และจำแนกระบบพยางค์เดี่ยวโดยยึดเสียงพยัญชนะท้ายพยางค์เป็นหลัก เช่น ผัก หยิบ พริก ช้าง โขน วอด พลาด เครียด 2) โครงสร้างของสองพยางค์จำแนกเป็น 2 พวก คือพวกที่ขึ้นต้นพยางค์แรกเป็นสระเสียงสั้น เช่น มะม่วง สะพาน มะกรูด พวกสองพยางค์ที่เป็นคำประสม มีโครงสร้างที่ไม่แน่นอน เช่น ลูกเสือ แม่น้ำ โรงเรียน เรือแจว เหลวไหล และ 3) โครงสร้างของสามพยางค์ขึ้นไป มีโครงสร้างที่สลับซับซ้อนหารบบไม่ได้แน่นอน เช่น เพชฌฆาต มี 3 พยางค์ ราชนารี มี 4 พยางค์ มหาวิทยาลัย มี 5 พยางค์

ประยูทธ กุญสาคร (2527, หน้า 79-87) ได้วิเคราะห์โครงสร้างของพยางค์ในภาษาไทยได้ 3 พวกได้แก่ 1) พวกโครงสร้างพยางค์เดี่ยว 2) พวกโครงสร้างสองพยางค์ 3) พวกโครงสร้างสามพยางค์ขึ้นไป การวิเคราะห์โครงสร้างพยางค์เดี่ยว กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนเสียงในโครงสร้างของพยางค์ ดังนี้ พ คือพยัญชนะเสียงเดียว พ พ คือพยัญชนะประสม ส คือสระเดี่ยว หรือสระเสียงสั้น ส ส คือสระประสมหรือสระเสียงยาว ว คือวรรณยุกต์ที่มีรายละเอียดคือ โครงสร้างพยางค์เดี่ยว คำโครงสร้างพยางค์เดี่ยวแบ่งการวิเคราะห์เป็น 3 พวกได้แก่ พวกที่ยึดเสียงพยัญชนะอยู่หน้าพยางค์เป็นหลักโดยถือว่าเสียง /อ/ เป็นเสียงพยัญชนะและกำหนดให้ ส คือสระเดี่ยว ส ส คือ สระประสม มี 8 โครงสร้าง คือ /พสว/ เช่น นา ดู แพ /พสวพ/ เช่น นาค มืด แพง /พพสว/ เช่น ปลา ครู ตรี /พพสวพ/ เช่น ปลา ย ครูต ตรึง /พสสว/ เช่น เรือ เมีย ผัว /พสสวพ/ เช่น เรือง เมียง ผัวะ /พพสสว/ เช่น เกลือ เครือ เพ็ลี่ย ครู และ /พพสสวพ/ เช่น เกลือ กเครื่อง เปลือก ส่วนพวกที่ยึดเสียงสระอยู่หน้าพยางค์เป็นหลัก โดยถือว่าเสียง /อ/ เป็นเสียงพยัญชนะและกำหนดให้ ส คือสระเดี่ยว ส ส คือ สระประสมมี 4 โครงสร้าง คือ /สว/ เช่น อ่า อือ โอ /สวพ/ เช่น อาจ อิก โอโย /สสว/ เช่น เอื้อ เอื้อ อ้ว และ /สสวพ/ เช่น เอี้ยง เอื่อง อ้วง และพวกที่ยึดเสียงพยัญชนะอยู่ท้ายพยางค์เป็นหลัก โดยถือว่าเสียง /อ/ เป็นเสียงพยัญชนะและกำหนดให้ ส คือสระเดี่ยว ส ส คือ สระประสม มี 4 โครงสร้าง ดังนี้ /พสวพ/ เช่น มัด ดัด มืด ชุด /พสสวพ/ เช่น มาก มืด เวียน /พพสวพ/ เช่น ปรง ตรึง ปลั่ง /พพสสวพ/ เช่น ปลุก เครียด ปลอดภัย ปราบ การวิเคราะห์โครงสร้างสองพยางค์ คำโครงสร้างสองพยางค์แบ่งการวิเคราะห์เป็น 2 พวก คือ พวกคำสองพยางค์แท้ หมายถึงคำสองพยางค์ที่มีน้ำหนักเสียงไม่เท่ากัน พยางค์แรกมีน้ำหนักเสียงเบากว่าพยางค์ที่สอง พยางค์แรกเป็นเสียง



พยัญชนะ มีสระเสียงสั้น เสียงวรรณยุกต์สามัญ ไม่มีเสียงพยัญชนะท้าย ส่วนพยางค์ที่สอง โครงสร้างไม่แน่นอน เช่น มะม่วง มะพร้าว ตะเคียน มะกรูด มะระ พระเอก พวกคำสองพยางค์ เทียม มีโครงสร้างพยางค์ไม่แน่นอน หรือมีโครงสร้างเหมือนพยางค์เดียว เช่น แม่น้ำ ลูกเสือ รongเท้า รูปภาพ เหลวไหล โรงเรียน เต็ดขาด และการวิเคราะห์โครงสร้างสามพยางค์ขึ้นไป คำที่มีโครงสร้างของพยางค์ไม่แน่นอน เช่น วิทยาลัย สกลนคร โรงพยาบาล สาธารณูปโภค ร้านอาหาร สถานีวิทยุ

### เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชนิดของคำ

การจำแนกชนิดของคำในภาษาไทยมีการศึกษากันมานานพอสมควร และกระทำกันอย่างหลากหลาย นักวิชาการต่างก็ใช้แนวคิดและทฤษฎีที่แตกต่างกันออกไป ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 16-52) ได้จำแนกชนิดของคำในภาษาไทยออกเป็น 12 ชนิด ได้แก่ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำชว่ยกกริยา คำวิเศษณ์ คำที่เกี่ยวกับจำนวน คำบอกกำหนด คำบุพบท คำเชื่อม คำลงท้ายคำอุทานและคำปฏิเสธคำทั้ง 12 ชนิด ประกอบด้วย 1) คำนาม เป็นคำที่หมายถึงบุคคล สัตว์ วัตถุ สิ่งของ สภาพธรรมชาติ สถานที่ ความคิด ความเชื่อ คำนิยม คือรวมทั้งสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต คำนามมี 4 ชนิดคือคำนามสามัญ คำนามวิสามัญ คำลักษณะนาม คำอาการนาม 2) คำสรรพนาม คือ คำที่ใช้แทนนาม คำสรรพนามทำหน้าที่เป็นส่วนหลักของนามวลีได้เช่นเดียวกับคำนาม คำสรรพนามแบ่งเป็น 5 ชนิด คือ คำบุรุษสรรพนาม คำสรรพนามถาม คำสรรพนามชี้เฉพาะ คำสรรพนามไม่ชี้เฉพาะและคำสรรพนามแยกฝ่าย 3) คำกริยา คือ คำที่ทำหน้าที่เป็นส่วนหลักของกริยวลีซึ่งเป็นหัวใจของประโยค คำกริยามี 2 ประเภท คือ คำกริยากรรมและคำกริยาทวิกรรม 4) คำกริยาชว่ยคือ คำที่ไม่ใช่คำกริยาและไม่ปรากฏตามลำพังแต่จะปรากฏร่วมกับคำกริยาและอยู่ข้างหน้าคำกริยาเสมอเพื่อบอกความหมายทางไวยากรณ์ของกริยา 5) คำวิเศษณ์ คือ คำซึ่งทำหน้าที่เป็นหน่วยขยายกริยา และเป็นส่วนหลักของวิเศษณ์วลีมักจะปรากฏหลังหน่วยกริยา 6) คำที่เกี่ยวกับจำนวน จำแนกเป็น 4 ชนิด ได้แก่ คำบอกจำนวน คำบอกลำดับ คำหน้าจำนวน คำหลังจำนวน เช่น ทุก หลาย ก็ บาง แรก สุดท้าย พอดี เศษ กว่าๆ พอดี ถ้วน 7) คำบอกกำหนด คือ คำขยายคำนามที่อยู่ตำแหน่งท้ายสุดในนามวลี แบ่งย่อยเป็น 2 ชนิด คือ คำบอกกำหนดชี้เฉพาะ และคำบอกกำหนดไม่ชี้เฉพาะ เช่น นี่ นั้น โน่น 8) คำบุพบท คือคำที่ปรากฏหน้านามวลีและประกอบกันเข้าเป็นบุพบทวลี คำบุพบทมักมีความหมายเพื่อบอกตำแหน่งหน้าความเกี่ยวข้อง ความมุ่งหมาย ความเป็นเจ้าของ 9) คำเชื่อมคือคำที่ใช้เชื่อมคำ วลี ประโยคเข้าด้วยกัน คำเชื่อมมี 4 ชนิดคือ คำเชื่อมสมภาค คำเชื่อมอนุประโยค คำเชื่อมเสริม และคำเชื่อมสัมพันธสาร

10) คำลงท้าย หมายถึง คำที่ปรากฏในตำแหน่งท้ายสุดของประโยค ไม่มีความหมายเด่นชัดในตัวและไม่มีหน้าที่สัมพันธ์กับส่วนหนึ่งส่วนใดของประโยค แต่ละคำอาจมีหลายรูปซึ่งแตกต่างกันที่เสียงวรรณยุกต์ 11) คำอุทาน คำอุทาน คือ คำที่เปล่งออกมาเพื่อแสดงอารมณ์ความรู้สึกต่างๆ เช่น สะเทือนใจ ตกใจ ดีใจ เห็นใจ ประหลาดใจ สงสาร สงสัย หรือเจ็บปวด คำอุทานมักปรากฏหน้าประโยค ในการเขียนมักมีเครื่องหมายอัศเจรีย์ (!) กำกับหลังคำอุทานนั้น เช่น โถ! ว้าย! โอ้โฮ! และ 12) คำปฏิเสธ คือ คำที่ใช้บอกปฏิเสธหรือไม่ยอมรับ คำปฏิเสธจำแนกเป็น 2 ชนิด คือ คำปฏิเสธกริยา และคำปฏิเสธข้อความ เช่น มิ ไม่ หาไม่ หามิได้ มิได้ เปล่า

นิตยา กาญจนวรรณ (2554, หน้า 94-100) ได้แบ่งชนิดของคำออกเป็น 8 ชนิด คือ

1) คำนาม คือคำที่บอกชื่อ คน สัตว์ สิ่งของทั้งที่มีรูปและไม่มีรูปแบ่งเป็น 5 พวกคือสามานยนาม หมายถึงนามที่เป็นชื่อทั่วไป เช่น คน บ้าน ใจ ลม วิสามานยนาม หมายถึง คำที่เป็นชื่อเฉพาะ เช่น นายสอน มาลากุล ฯลฯ สมุหนาม หมายถึง คำนามที่เป็นชื่อคน สัตว์ สิ่งของ ที่รวมอยู่ด้วยกัน เช่น กอง (ทหารมากด้วยกัน) ลักษณะนามหมายถึงคำนามที่บอกลักษณะสามานยนาม เช่น ตัว (คำเรียกสัตว์) รูป (พระภิกษุ) และอาการนาม หมายถึง คำนามที่เป็นชื่อแห่งกิริยาอาการหรือความปรากฏเป็นต่างๆ เช่น การกิน ความตาย 2) คำสรรพนาม คือคำแทนชื่อ แบ่งออกเป็น 6 พวก คือ บุรุษสรรพนาม หมายถึง คำสรรพนามที่ใช้แทนคำชื่อเวลาพูดจากัน เช่น ฉัน ผม ท่าน เขา มัน ฯลฯ ประพันธสรรพนาม หมายถึง คำสรรพนามที่ใช้ติดต่อกับคำนามที่อยู่ข้างหน้า ได้แก่ คำ ที่ ซึ่ง อัน วิภาคสรรพนาม หมายถึง คำสรรพนามที่ใช้แทนนามข้างหน้า ได้แก่ คำ ต่าง บ้าง กัน นิยมสรรพนามหมายถึงคำสรรพนามที่ใช้แทนคำนามเพื่อให้รู้กำหนดแน่นอน ได้แก่ คำว่า นี้ นั้น โน่น อนิยมสรรพนามหมายถึง คำสรรพนามที่ใช้แทนคำนามที่ไม่กำหนดแน่นอนลงไปว่าเป็นสิ่งนั้นสิ่งนี้ได้แก่ คำว่า ใคร อะไร ไหน ปฤจฉาสรรพนาม หมายถึง คำสรรพนามที่ใช้เป็นคำถามได้แก่ คำว่า ใคร อะไร ไหน ฯลฯ 3) คำกริยา คือ คำที่แสดงอาการนามหรือสรรพนาม เพื่อให้รู้ว่านามหรือสรรพนามนั้นๆ ทำอะไร หรือเป็นอย่างไร 4) คำวิเศษณ์ คือ คำที่ใช้ประกอบคำอื่นให้มีเนื้อหาแปลกออกไปได้แก่ คำว่า ดี ชั่ว ขาว ดำ ต่ำ สูง 5) คำบุพบท คือ คำที่ใช้นำหน้านาม สรรพนาม หรือกริยาบางพวกที่เรียกว่า กริยาสภาวมาลา เพื่อบอกตำแหน่งว่ามีหน้าที่เป็นอะไร ได้แก่ คำว่า คู่ก่อน ข้าแต่ เมื่อเช้า 6) คำสันธาน คือ คำใช้เชื่อมต่อกันคำให้ติดต่อกันเป็นเรื่องเดียวกัน ทั้งเชื่อมคำ เชื่อมประโยคและเชื่อมความ ได้แก่ คำว่า จึง แต่ เพราะ...จึง 7) คำอุทาน คือคำที่ผู้พูดเปล่งออกมาเพื่อให้ทราบความต้องการหรือนิสัยใจคอว่าเป็นอย่างไร อย่างนี้ ได้แก่ คำว่า พุทโธ ดูตุ้

วันเพ็ญ เทพโสภณ (2550, หน้า 61-70) ได้แบ่งชนิดของคำในภาษาไทยเป็น 7 ชนิด คือ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ คำบุพบท คำสันธาน คำอุทานมีรายละเอียด

ดังนี้ 1) คำนาม คือ คำที่เรียกชื่อ คน สัตว์ สิ่งของต่างๆ ทั้งที่เป็นรูปธรรม และนามธรรม แบ่งได้เป็น 5 ชนิด ดังนี้ สามานยนาม คือ คำนามที่ใช้เรียกชื่อทั่วๆ ไป เช่น นก หนู ดิน วิสามานยนาม คือ คำนามที่ใช้เรียกชื่อเฉพาะเช่น อาทิตย์ (วัน) มีนาคม (เดือน) สมุหนาม คือ คำนามที่ใช้เรียกชื่อ คน สัตว์ สิ่งของที่อยู่เป็นหมวดหมู่รวมกัน เช่น โขลง (ช้างหลายเชือก) ผงปลา (ปลาหลายตัว) หมู่ กอง คณะ โหล อาการนาม คือ คำนามที่เป็นชื่อกริยาอาการของคน สัตว์ และสิ่งของต่าง อาการนาม หมายถึงคำกริยาหรือคำวิเศษณ์จะมีคำว่า การหรือความนำหน้า ลักษณะนาม คือ คำนามที่ใช้บอกลักษณะของคำนามนั้น เพื่อต้องการบอกให้ทราบว่าคำนามนั้นมีลักษณะอย่างไร คำลักษณะนาม จะอยู่หลังคำวิเศษณ์ซึ่งเป็นจำนวนนับเสมอ เช่น ชลู่ย 1 เลา ดินสอ 9 แห่ง 2) คำสรรพนาม คือ คำที่ใช้แทนคำนามหรือข้อความที่ผู้พูดหรือผู้เขียนได้กล่าวมาแล้ว เพื่อจะได้ไม่ต้องกล่าวซ้ำอีก เช่น ฉัน ข้าพเจ้า เธอ ท่าน หนู คุณ ไต่เท้า 3) คำกริยา คือ คำที่แสดงอาการของนามหรือสรรพนาม เพื่อให้รู้ว่าทำอะไรหรืออยู่ในสภาพใด เช่น หมาเห่า นกร้อง ฝนตก 4) คำวิเศษณ์ คือ คำที่ใช้ประกอบเพื่อให้ความหมายของคำชัดเจนขึ้น ซึ่งคำวิเศษณ์อาจประกอบ คำนาม สรรพนาม กริยา หรือวิเศษณ์ก็ได้ เช่น น้ำเย็น เขาอ้วน นุ่มนิ่ม 5) คำบุพบท คือ คำที่ใช้นำหน้านาม สรรพนาม คำกริยา หรือคำวิเศษณ์ เพื่อต้องการบอกตำแหน่งของคำเหล่านั้นและยังแสดงความสัมพันธ์ระหว่างคำหรือประโยคว่าสัมพันธ์กันอย่างไร เช่น เขาทำงานหนักเพื่อฉัน 6) คำสันธาน คือ คำที่ใช้เชื่อมระหว่างคำ หรือข้อความให้ติดต่อกัน เช่น หมูกับหมา เขากินแต่ฉันหลับ เธอจะกินหรือจะนอน และ 7) คำอุทาน คือ คำที่เปล่งออกมาเพื่อแสดงอารมณ์ หรือ ความรู้สึกของผู้พูดซึ่งไม่มีความหมายแต่จะมีความหมายในด้านเน้นความรู้สึกและอารมณ์ของผู้พูด ได้แก่คำว่า ไชโย เอ๊ะ อ้อ โอ๊ย พุทไธ โธ่เอ๊ย ฯลฯ

จากการจำแนกชนิดของคำตามไวยากรณ์ไทยของนักวิชาการ พอจะแบ่งชนิดของคำออกได้เป็น 7 ชนิด ดังนี้ คือ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ คำบุพบท คำสันธาน และคำอุทาน ซึ่งในปัจจุบันก็ยังมิใช่อยู่อในหลักภาษาไทย

### เอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะการสร้างคำ

ในระบบภาษาพูดเพื่อการสื่อสารนั้น เราจะพูดเป็นคำออกมาต่อเนื่องกันเพื่อสื่อความหมายในเรื่องที่ต้องการ คำเป็นหน่วยที่ย่อยที่สุดทางภาษาที่สื่อความหมายได้ นักภาษาศาสตร์กล่าวว่าหน่วยย่อยกว่าคำที่มีความหมายคือ “หน่วยคำ”(morpheme) การสร้างคำในภาษาไทยนั้น การทับศัพท์เท่านั้นที่มีได้ประกอบสร้างขึ้นมาจากหน่วยคำ ส่วนการสร้างคำใหม่ลักษณะอื่นๆล้วนแต่ประกอบมาจากหน่วยคำทั้งสิ้น จากลักษณะการสร้างคำดังกล่าว นักภาษาศาสตร์ได้แบ่งประเภทของคำตามลักษณะการสร้างคำในภาษาไทยได้ 6 ประเภท



ได้แก่ คำอิสระ คำประสม คำซ้อน คำซ้ำ คำประสม และคำทับศัพท์ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

### 1. คำซ้อน

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ (2549, หน้า 57-62) ได้ให้ความหมายของคำซ้อนว่า หมายถึง คำที่เกิดจากการนำคำตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปมาเรียงต่อกัน โดยแต่ละคำนั้นมีความสัมพันธ์กันในด้านความหมาย อาจเป็นความหมายเหมือนกัน คล้ายกัน ทำนองเดียวกันหรือตรงกันข้ามก็ได้ ซึ่งแบ่งประเภทออกได้คือ คำซ้อนเพื่อความหมาย เป็นการซ้อนคำเพื่อให้ได้ความหมายที่ชัดเจน เช่น ช่า ฟัน เสื้อขาด ญาติ โจรผู้ร้าย ราคาแพง ทรวงอก คำซ้อนลักษณะความหมายคือ คำที่นำมาซ้อนกันมีความหมายประเภทใด ประเภทหนึ่ง คือ ความหมายเหมือนกัน หมายถึง คำที่นำมาซ้อนกันนั้นหมายถึงสิ่งเดียวกัน หรือเป็นอย่างเดียวกัน เช่น ทรัพย์สิน ใหญ่โต เลือกสรร ความหมายคล้ายกัน หมายถึงคำที่นำมาซ้อนกันมีความหมายใกล้เคียงกัน หรือเป็นไปในทำนองเดียวกัน เช่น อ่อนนุ่ม ใจคอ ยักรัศมาร ภาชีอากร ความหมายตรงกันข้าม หมายถึง คำที่นำมาซ้อนกันนั้นมีความหมายเป็นคนละลักษณะ หรือคนละฝ่ายกัน เช่น ไกลไกล สูงต่ำดำขาว ตัดเป็น ตัดตาย เหตุผล จำนวนคำที่ซ้อน คำที่นำมาซ้อนกันอาจมี 2 คำ 4 คำ 6 คำ เช่น วัวควาย ประเทศชาติ กุ้งหอยปูปลา ตีนลึงหนาบาง ออกใหม่ไล่ลม อ่อนนอกอ่อนใจ คดในข้องอในกระดูก จับไม่ได้ไล่ไม่ทัน ช่าไม่ตายชายไม่ขาด ฯลฯ

นิตยา กาญจนวรรณ (2552, หน้า 142-143) กล่าวถึง คำซ้อนว่า คำซ้อน หรือ คำคู่ คือ คำที่มีคำเดียว 2 คำ ซึ่งมีความหมายหรือเสียงคล้ายกัน ใกล้เคียงกันหรือเป็นไปในทำนองเดียวกันซ้อนเข้าคู่กันเมื่อซ้อนแล้วจะมีความหมายใหม่เกิดขึ้นมี 2 ประเภทคือคำซ้อนเพื่อความหมาย และคำซ้อนเพื่อเสียง คือ 1) คำซ้อนเพื่อความหมาย เป็นการนำคำเดียวที่มีความหมายสมบูรณ์มาซ้อนเข้าคู่กัน คำต้นกับคำท้ายมีความหมายคล้ายกัน เมื่อซ้อนกันแล้วต้องเกิดความหมายใหม่ ซึ่งอาจไม่เปลี่ยนไปจากความหมายเดิมมากนัก หรืออาจเปลี่ยนไปเป็นอันมากก็ได้ และ 2) คำซ้อนเพื่อเสียง เป็นการมุ่งเน้นที่เสียงยิ่งกว่าความหมาย คำที่นำมาซ้อนกันจึงอาจจะไม่มีความหมายเลย คำที่นำมาซ้อนกันเป็นคำที่เสียงมีที่ก่เกิดระดับเดียวกัน ซึ่งเมื่อซ้อนกันแล้วจะเกิดความหมายใหม่ ซึ่งโดยมากไม่เนื่องกับความหมายของคำเดี่ยวแต่ละคำ แต่ที่มีความหมายเนื่องกันก็มี

จงจิต นิมมานนรเทพ (2551, หน้า 90-91) ได้ให้ความหมายของคำซ้อนไว้ว่า คำซ้อน คือ วิธีเพิ่มคำของไทย มีรูปลักษณะที่ฟังสังเกตได้ 4 ประการ ดังนี้ นำคำที่มีความหมายเหมือนกันหรือคล้ายกันมาซ้อนกันเพื่อให้เกิด ความหมายใหม่ เช่น กักกัน กีดขวาง ทูบตี บอกกล่าว หลอกหลวง นำคำที่มีความหมายตรงข้ามกันมาซ้อนกัน เช่น ชั่วดี เท็จจริง บาปบุญ นำคำที่มีเสียงพยัญชนะต้นเสียงเดียวกันแต่เสียงสระต่างกันมาซ้อนกัน ได้แก่ ชิงชัง กุกกัก ตุ่มต๋ับ



ยุ่มยาม กระจุกกระจิง เถลไถล วอกแวก เนิ่นนาน และนำคำที่มีเสียงสระเหมือนกันมาซ้อนกัน เช่น ซอมซ่อ ละเทะ เยิ่นเย้อ

จากการให้ความหมายของคำซ้อนดังกล่าวข้างต้นพอจะสรุปได้ว่า คำซ้อนหมายถึงการนำคำที่มีความหมายเหมือนกัน คล้ายกันมาซ้อนกันหรือแตกต่างกันมาซ้อนกัน เพื่อให้เกิดความหมายใหม่ที่อาจจะเปลี่ยนความหมายไปจากเดิมหรือไม่ก็ได้

## 2. คำซ้ำ

ในภาษาไทยมีการสร้างคำให้เกิดขึ้นใหม่ได้ในหลายลักษณะ คำซ้ำก็เป็นการสร้างคำใหม่อีกลักษณะหนึ่งในภาษาไทย นักวิชาการหลายท่านต่างให้คำจำกัดความของคำซ้ำไว้ต่างกัน

กระทรวงศึกษาธิการ(2549, หน้า 62-63) กล่าวว่าคำซ้ำหมายถึงคำที่ประกอบด้วยหน่วยคำ 2 หน่วยซึ่งเหมือนกันทุกประการหรืออีกนัยหนึ่ง การพูดหรือเขียนคำใดคำหนึ่งอีกครั้งทำให้เกิดคำซ้ำ เช่น เด็กๆ สาวๆ พอดีๆ สัปดาหฺ์ๆ ฯลฯ

นิตยา กาญจนวรรณ (2554, หน้า 142) ได้ให้ความหมายของคำซ้ำว่า คำซ้ำ คือ คำคำเดียวกันนำมากล่าว 2 ครั้ง มีความหมายเน้นหนักหรือบางที่ต่างกันไปกับคำเดี่ยวพยางค์เพียงคำเดียว ใช้ไม่ยวมก แทนคำท้ายที่ซ้ำกับคำต้น วิธีซ้ำคำ คือ นำคำคำเดียวกันซึ่งอาจเป็นคำนาม สรรพนาม กริยาหรือวิเศษณ์ ก็ได้มาซ้อนกันเข้า เช่น เด็กๆ เราๆ เขียนๆ สวยๆ และนำคำที่ซ้ำกันมาซ้อนกันเข้าอีกก็ได้ แต่ความหมายจะต้องคล้ายกัน ใกล้เคียงกัน หรือไปในทำนองเดียวกันด้วย เช่น เราๆ ท่านๆ เขียนๆ อ่านๆ สวยๆ งามๆ

เปรมจิต ชนะวงศ์ (2551, หน้า 179) ได้อธิบายความหมายของ คำซ้ำ ว่าคำซ้ำ (Reduplication) เป็นคำที่ประกอบด้วยหน่วยคำอิสระกับหน่วยคำอิสระ การประกอบคำซ้ำจะต่างจากการประกอบคำเป็นคำซ้อนหรือคำประสม การประกอบหน่วยคำซ้ำจะใช้หน่วยคำอิสระเพียงหน่วยเดียวแล้วออกเสียงซ้ำ 2 ครั้งเรียกว่า Complete Reduplication หรือการซ้ำเสียง

กล่าวโดยสรุปว่า คำซ้ำ คือคำคำเดียวกันนำมากล่าว 2 ครั้ง ซึ่งอาจเป็นคำนาม สรรพนาม กริยาหรือวิเศษณ์ ก็ได้มาซ้อนกันเข้า การประกอบคำซ้ำจะต่างจากการประกอบคำเป็นคำซ้อนหรือคำประสม

## 3. คำประสม

คำสร้างใหม่ประเภทต่างๆ ช่วยทำให้เรามีคำใช้ในภาษาไทยเพิ่มขึ้นมากมาย พร้อมกันนั้นภาษาที่เคยมีแต่คำพยางค์เดียวก็ได้กลายเป็นมากพยางค์ขึ้น คำประสมก็เป็นการสร้างคำที่ได้จากการนำคำ 2 คำหรือมากกว่านั้นมาประสมกันเข้าเป็นคำใหม่ ทำให้ภาษาองงาม ดังมีนักวิชาการได้ให้ความหมายของคำประสมไว้ ดังนี้

พระยาอุปกิตศิลปสาร (2533, หน้า 60-62) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า คำประสม หมายถึง การนำเอาคำมูลมาประสมกันเข้าตั้งเป็นอีกคำหนึ่ง เช่น “แม่” กับ “น้ำ” รวมกันเข้าเป็น คำประสม “แม่น้ำ” หมายความว่า ทางน้ำใหญ่ คำประสมยังแบ่งตามลักษณะได้ 4 อย่าง ดังนี้คือ 1) คำประสมที่นำเอาคำมูลมีเนื้อความต่างๆ มาประสมกันเข้า มีใจความเป็นไปอีกอย่างหนึ่ง เช่น ทางเสือ ลูกน้ำ แสงอาทิตย์ (งู) 2) คำประสมที่เอาคำมูลหลายคำ ซึ่งทุกๆ คำก็มีเนื้อความคงที่ แต่เมื่อเอามารวมกันเข้าเป็นคำเดียวก็มีเนื้อความผิดไปจากรูปเดิม เช่น ตีชิง สมสู่ ยินดี หายใจ ใจหาย ฯลฯ 3) คำประสมที่นำเอาคำมูลมีรูปหรือเนื้อความซ้ำกันมารวมกันเป็นคำเดียว คำเหล่านี้บางทีก็มีเนื้อความคล้ายกับคำเดิม เช่น ดำๆ แดงๆ เร็วๆ ช้าๆ ฯลฯ 4) คำประสมที่ย่อมาจากใจความมาก คำพวกนี้มีลักษณะคล้ายกับคำที่เรียกว่า “คำสมาส” หรือ “ศัพท์ิต” ในภาษาบาลี เพราะเป็นการย่อคำอย่างเดียวกัน เช่น ชาววัง ย่อมาจาก “คนอยู่ในวัง” รวมทั้งคำอาการนามที่มีคำว่า “การ” หรือ “ความ” นำหน้าด้วย

กำชัย ทองหล่อ (2552, หน้า 193-196) ได้อธิบายความหมายของคำประสมว่า เกิดจากการนำคำมูลตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปรวมกัน แล้วเกิดมีความหมายขึ้นอีกอย่างหนึ่ง หรือมีความหมายคงเดิม แต่เน้นความหมายให้กระชับขึ้น หรือกำหนดความหมายให้อยู่ในกรอบจำกัด เช่น พ่อตา มือลิง พร้อมพรั่ง เดียงสา แดงๆ สูงๆ ถิ่นฐาน ท่าทาง สุขุมਾਲย์

นิตยา กาญจนวรรณ (2554, หน้า 142) ได้กล่าวถึงความหมายของคำประสมไว้ว่า คำประสม คือ คำที่มีคำ 2 คำหรือมากกว่านั้นมาประสมกันเข้าเป็นคำใหม่อีกคำหนึ่ง คำที่ประสมกันเข้าเป็นคำใหม่นี้ แต่ละคำไม่ได้มีความหมายคล้ายกันอย่างคำซ้อน ความหมายสำคัญอยู่ที่คำต้น ส่วนมากคำตามมาเป็นส่วนขยาย มีวิธีสร้าง 1) นำคำที่มีความหมายสมบูรณ์มีที่ใช้ในภาษา 2 คำ หรือมากกว่านั้นประสมกันเข้า ให้คำต้นเป็นคำที่มีความหมายสำคัญ คำอื่นนอกจากนั้นซึ่งอาจเป็นคำขยายก็ได้ 2) ย่อความลงไว้ในคำเพียง 2-3 คำ หรือเพียงคำเดียว 3) คำตัวตั้งกับคำขยาย อาจเป็นคำที่มีหน้าที่ต่างๆ กัน เช่น คำนาม คำกริยา คำวิเศษณ์แต่เมื่อประสมกันแล้วก็อาจจะทำหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้

กล่าวโดยสรุปได้ว่า คำประสม เป็นการนำเอาคำมูลมาประสมกันเข้าตั้งเป็นอีกคำหนึ่งอาจจะมีเนื้อความคงที่หรือมีเนื้อความผิดจากรูปเดิมหรือเป็นคำที่ย่อมาจากคำที่มีใจความมาก

#### 4. คำสมาส

คำในภาษาไทยนอกจากจะใช้คำไทยแท้แล้วยังมีการนำคำจากภาษาบาลีสันสกฤตมาใช้เป็นจำนวนมาก ส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของคำสมาสและคำสนธิ ดังมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของคำสมาสและคำสนธิ มีรายละเอียด

กำชัย ทองหล่อ (2552, หน้า 307) ได้อธิบายคำจำกัดความของคำสมาสตามวิธีของไวยากรณ์ว่า ได้แก่การประสมคำตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปให้เป็นคำเดียว เมื่อประสมกันแล้วความหมายคงเดิมก็มี ความหมายเปลี่ยนไปก็มี และความหมายอยู่ที่คำคำเดียวก็มี เช่น สุนทร + พจน์ = สุนทรพจน์ (คำพหูที่ไพเราะ) ราช + ไอรส = ราชไอรส (ไอรสของพระราชา) สุธา+รส = สุธารส (น้ำชา)

นิตยา กาญจนวรรณ (2554, หน้า 250-251) กล่าวว่า คำสมาส คือ การเอาคำบาลีสันสกฤตหลายคำมาประกอบกันตามระเบียบไวยากรณ์ของภาษาบาลีสันสกฤต คำสมาสในภาษาไทยมักปรากฏเป็น 2 แบบ คือ ขยายและแบบเชื่อม ดังนี้ คำสมาสแบบขยายเป็นการนำคำบาลีสันสกฤตมาประสมกันโดยคำหน้าทำหน้าที่เป็นส่วนขยายและคำหลังเป็นคำหลัก เช่น ไพรษณีย์ พลศึกษา ศตวรรษ 2) คำสมาสแบบเชื่อม เป็นการนำนามหรือกริยาสองคำมาสมาสกันแบบเชื่อมหรือแล้วใช้เป็นนามหรือกริยา เช่น ศีลธรรม อภิเษกสมรส อุปสมบท บรรพชา

นพคุณ คุณาชีวะ (2555, หน้า 68-69) กล่าวว่า คำสมาธิ คือ คำที่เกิดจากคำมูลบาลีและสันสกฤตตั้งแต่สองคำขึ้นไปรวมกันกลายเป็นคำใหม่มีวิธีการอยู่ 2 ประเภท 1) นำคำมูลภาษาบาลีสันสกฤตตั้งแต่สองคำมารวมกันโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงสระ ยกเว้นพยงค์ท้ายพยงค์ท้ายของคำหน้าจะเป็นสระ อะ จึงลบทิ้ง เช่น วิทย์ + ศาสตร์ เป็น วิทยาศาสตร์ สมณะ + เพศ เป็น สมณเพศ 2) นำคำมูลภาษาบาลีสันสกฤตตั้งแต่สองคำมารวมกัน แต่จะเชื่อมสระท้ายกับสระต้นคำหลังเข้าด้วยกันเป็นสระเดียว เรียกว่า “วิธีสนธิ” ตัวอย่างเช่น วรระ + โอกาส เป็น วโรกาส, สตะ + องค เป็น สตางค์

## 5. คำสนธิ

การสร้างคำในภาษาไทยสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การประสมคำ การซ้ำคำ การซ้อนคำ การนำคำสมาสเข้าด้วยกัน วิธีการดังกล่าวทำให้มีคำใหม่เกิดขึ้นมากมาย รวมถึงการสร้างคำด้วยวิธีการสนธิคำด้วย ดังมีนักวิชาการกล่าวไว้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 164-167) ได้เขียนอธิบายคำสนธิ ไว้ว่า สนธิ แปลว่า การต่อ การเชื่อม เมื่อใช้เป็นศัพท์ทางไวยากรณ์บาลี สันสกฤต สนธิ หมายถึง การเชื่อมเสียง 2 เสียงที่อยู่ประชิดกันอาจเป็นเสียงในคำคำหนึ่งหรือ 2 คำก็ได้ คำสนธิมีชื่อเรียกตามอักษรที่เชื่อมกันได้แก่ สระสนธิ คือ การต่อ การเชื่อมสระ พยัญชนะสนธิ คือ การต่อ การเชื่อมพยัญชนะและนิคหิตสนธิ คือ การต่อ การเชื่อมนิคหิตเข้ากับพยัญชนะ สระในภาษาไทยมีการยืมคำที่มีการสนธิชนิดต่างๆมาใช้ เช่น ฉ + ทน.ต = ฉท.ทน.ต เป็นพยัญชนะสนธิ ส + ฐาน = สฐาน เป็นนิคหิตสนธิ แต่เมื่อสร้างคำสมาสขึ้นใหม่ในภาษาไทย ไม่นิยมใช้พยัญชนะสนธิ



นิคหิตสนธิมีใช้บ้าง เช่น ล + มนา = สัมมนา สนธิที่นิยมใช้มากคือ สระสนธิ

กำชัย ทองหล่อ (2552, หน้า 131-137) กล่าวว่า สนธิคือการต่อคำตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปติดเนื่องเป็นคำเดียวกัน โดยมีการเปลี่ยนแปลงรูปสระในระหว่างคำ หรือเพิ่มพยัญชนะแทรกลงในระหว่างคำ เพื่อให้คำที่จะนำมาต่อกันนั้นเชื่อมกันได้สนิท การเปลี่ยนแปลงรูปสระนั้นอาจทำได้โดยการแปลงรูปให้ผิดไปจากรูปเดิมก็ได้ การสนธิคำมีวิธีที่จะสนธิคำเข้าด้วยกันมีอยู่ 5 วิธีคือ 1) ลบสระหน้า คงสระหลังไว้ตามรูปเดิม แล้วนำสระหลังไปประสมกับพยัญชนะตัวสุดท้ายของคำหน้า เช่น มณี + อินทร์ = มุนินทร์ หัตถ + อาภรณ์ = หัตถาภรณ์ 2) ลบสระหน้า แล้วแปลงสระหลังคงที่ไว้ เช่น นร + อิศวร = นเรศวร 3) ลบสระหลัง คงสระหน้าไว้ แล้วนำคำเข้าไปต่อกัน เช่น พราหมณ + อธิบาย = พราหมณอธิบาย 4) แปลงสระหน้าเป็นพยัญชนะ แล้วจึงสนธิกับสระหลัง เช่น อัคคี + โยภาส = อัคโยภาส ธนุ + อาคม = ธันวาคม 5) เติมพยัญชนะลงในระหว่างคำแล้วสนธิกัน สระหลังจะคงไว้ตามรูปเดิมหรือแปลงก็ได้ เช่น รังสิ + โยภาส = รังสิโยภาส (เติม ย และคงสระหลัง) ปิตุ + อิศ = ปิตุเรศ (เติม ร และคงสระหลัง) เช่น ยุพ + อิศ = ยุพเรศ (เติม ร และคงสระหลัง) คำที่สนธิกันตามวิธีทั้ง 5 นั้น มีใช้อยู่มาก ในภาษาไทยมีหลักเกณฑ์ต่างๆ ดังตัวอย่าง เช่น มหา + อรรณพ = มหรรณพ (อ,อา มีตัวสะกด) เกษตร + อธิการ = เกษตราธิการ (อ, อา ไม่มีตัวสะกด)

พัฒน์ เพ็งผลา (2554, หน้า 84-85) ได้ให้ความหมายของคำสนธิไว้ว่า สนธิ คือ การเชื่อมเสียงท้ายของคำหน้ากับเสียงต้นของคำที่ตามมาให้กลมกลืนกันเพื่อออกเสียงสะดวก ไพเราะและเพื่อการประพันธ์ สนธิแบ่งเป็น 3 ชนิด คือ 1) สระสนธิ คือการเชื่อมเสียงสระ ได้แก่ เสียงท้ายของคำแรกเป็นสระและเสียงต้นของคำที่ตามมาเป็นสระ เช่น ครู+อุปเทศ= ครูประเทศ 2) พยัญชนะสนธิ คือการเชื่อมเสียงพยัญชนะ ได้แก่เสียงท้ายของคำหน้าเป็นพยัญชนะและเสียงต้นของคำที่ตามมาเป็นสระหรือพยัญชนะก็ได้ เช่น ราชน + โอรส= ราชโอรส 3) นิคหิตสนธิ คือการเชื่อมเสียงนิคหิตให้แก่เสียงท้ายของคำหน้าเป็นนิคหิต และเสียงต้นของคำที่ตามมาเป็นสระหรือพยัญชนะก็ได้ เช่น ล + ผส.ส = สม.ผส.ส (การแตะต้อง)

สรุปว่า สนธิคือ การเชื่อมเสียง 2 เสียงเข้าด้วยกัน ไทยได้เห็นแบบอย่างการสนธิในภาษาบาลีสันสกฤต และใช้ตามบ้าง แต่มิได้รับสนธิทุกชนิดมาใช้ ทั้งยังมีหลักเกณฑ์ของไทยเองว่าจะใช้สนธิอย่างไรเมื่อไร

### เอกสารที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้เกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม

หนังสือเป็นสื่อการสอนอีกรูปแบบหนึ่งที่ระบุไว้ในหลักสูตรที่ใช้สอนในวิชาเรียนของเด็กแต่ละระดับชั้นเรียน ทั้งนี้กรมวิชาการ (2526, หน้า 97) ได้จัดประเภทของหนังสือเสริม



ประสบการณ์ได้แก่ หนังสืออ่านเพิ่มเติม หนังสืออุเทศ และหนังสือส่งเสริมการอ่านซึ่งได้จัดหนังสือประเภทนี้ไว้ในห้องเรียน หรือห้องสมุด ตามความเหมาะสมของวัยและความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล การศึกษาทบทวนองค์ความรู้เกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติมเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้ แบ่งประเด็นการศึกษาออกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่

1. ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทย
2. หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3

### 1. ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทย

หนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นหนังสือที่มีเนื้อหาสาระอิงหลักสูตร สำหรับให้นักเรียนอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม เป็นหนังสือที่จัดสร้างขึ้นเพื่อให้เด็กได้อ่านเสริมประสบการณ์ความรู้ และความเข้าใจโดยมีเนื้อหาของหนังสืออิงหลักสูตร หรือนำเนื้อหาในหลักสูตรมาขยายให้กว้างลึกซึ้ง มีรายละเอียดเฉพาะเรื่องมากกว่า การดำเนินเรื่องเรียงให้สนุกสนานเข้าใจแฝงเนื้อหาสาระเหมาะสมกับวัยและความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล ดังมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2525, หน้า 2-3) กล่าวถึงหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่าเป็นแบบเรียนอีกประเภทหนึ่งไม่บังคับใช้ เพียงแต่กระทรวงศึกษาธิการระบุรายชื่อไว้ในคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการกำหนดแบบเรียนสำหรับเลือกใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาสำหรับให้โรงเรียนจัดหาไว้ เพื่อบริการครูและนักเรียนในห้องสมุด หนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นหนังสือที่มีเนื้อหาสาระอิงหลักสูตรแต่มีรายละเอียดมากกว่าเขียนชวนอ่านมากกว่าแบบเรียนสำหรับให้นักเรียนอ่าน เพื่อศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองตามความเหมาะสมของวัย และความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล

จินตนา ไบกาชุกี (ม.ป.ป, หน้า 132) ได้ให้คำนิยามหนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นหนังสือที่มีเนื้อหาสาระอิงหลักสูตร สำหรับให้นักเรียนอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองตามความเหมาะสมของวัยและความสนใจ ในการอ่านของแต่ละบุคคล

จินตนา ไบกาชุกี, ม.ป.ป, หน้า 134, อ้างใน นันทิ อ่อนเจริญ 2546, หน้า 15) ได้ให้ความหมายว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมหมายถึงหนังสือที่บรรจุความรู้ซึ่งอาจเป็นความรู้ส่วนใดส่วนหนึ่งจากหลักสูตรหรือความรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งซึ่งเป็นประโยชน์เสริมประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน ซึ่งเป็นนักเรียนวัยต่างๆ ลักษณะแนวการเขียนทั้งในแง่ให้สารประโยชน์โดยตรงในลักษณะการเขียนแบบสารคดีและให้ความสนุกแบบบันเทิงคดีปะปนอยู่ด้วยแต่เน้นหนักในแง่ให้สารประโยชน์ความรู้เป็นจุดประสงค์สำคัญของการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม

สมพร จารุณัฐ (2541, หน้า 3) กล่าวว่าไว้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมายถึง หนังสือที่มีสาระอิงหลักสูตร สำหรับให้นักเรียนอ่าน เพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองตามความเหมาะสมของวัย และความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล หนังสือประเภทนี้เคยเรียกว่า หนังสืออ่านประกอบ

จันทร์ ทงสมัคร (2541, หน้า 10) กล่าวว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม หมายถึงหนังสือที่มีเนื้อหาอิงหลักสูตรเป็นการนำเนื้อหาในหลักสูตรมาเขียนในลักษณะต่างๆ อาจเขียนในรูปร้อยแก้ว หรือร้อยกรองก็ได้ เพื่อให้เด็กอ่านเข้าใจเนื้อหาได้ง่าย และนักเรียนสามารถศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองตามความเหมาะสมของวัย และความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล

ศิริรัตน์ รุ่งเรือง (2545, หน้า 47) กล่าวว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมายถึง หนังสือที่จัดสร้างขึ้นเพื่อให้เด็กได้อ่านเสริมประสบการณ์ความรู้และความเข้าใจโดยมีเนื้อหาของหนังสืออิงหลักสูตร หรือนำเนื้อหาในหลักสูตรมาขยายให้กว้างลึกซึ่ง มีรายละเอียดเฉพาะเรื่องมากกว่า การดำเนินเรื่องเรียบเรียงให้สนุกสนานเร้าใจ แฝงเนื้อหาสาระเหมาะสมกับวัยและความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล ซึ่งโรงเรียนควรจัดไว้ เนื่องจากหนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นอุปกรณ์การสอนที่มีความสำคัญไม่น้อยกว่าแบบเรียนครูควรให้เด็กอ่านเพื่อเพิ่มพูนความรู้ยิ่งขึ้น

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมายถึง หนังสือที่สร้างขึ้นโดยยึดหลักสูตรเป็นแนวทางในการเขียน เพื่อให้นักเรียนอ่านเสริมประสบการณ์เพิ่มเติมให้นักเรียนได้มีความรู้ ในเรื่องที่ต้องการศึกษาค้นคว้าได้อย่างลึกซึ้งขึ้น โดยคำนึงถึงความสามารถในการอ่านของเด็กในแต่ละวัยซึ่งเป็นการสร้างเสริมนิสัยรักการอ่านให้กับเด็ก

### **การปริวรรตหนังสืออ่านเพิ่มเติม**

หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง-3 ชุดนิทานชาดกร้อยกรอง จำนวน 9 เรื่อง แต่งโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เนื้อหาจะเกี่ยวกับอดีตชาติของพระพุทธเจ้าที่บำเพ็ญเพียรบารมีในแต่ละชาติ และได้สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมซึ่งเหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับเด็กระดับประถมศึกษาตอนต้น รูปเล่มกะทัดรัด สีสันสวยงามมีภาพประกอบชวนอ่าน ขนาดตัวอักษรชัดเจนอ่านง่ายตัวละครส่วนใหญ่เป็นสัตว์ทำให้เกิดจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์แก่ผู้อ่านได้เป็นอย่างดี ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาปริวรรตแต่ละเรื่องไว้ดังนี้

## 1. พญานกแขกเต้าผู้รู้คุณ

### 1.1 ผู้แต่งระยะเวลาที่แต่ง

สมทรง แสงแก้ว เป็นผู้แต่ง เมื่อ พ.ศ. 2545

### 1.2 จุดมุ่งหมายในการแต่ง

เพื่อให้นักเรียนระดับประถมศึกษาได้สนใจศึกษาและเรียนรู้คุณธรรมจริยธรรมและยังสอดแทรกคติธรรมและแนวคิดสำหรับการพัฒนาตนเอง

### 1.3 ลักษณะบทประพันธ์

ร้อยแก้ว

### 1.4 เรื่องย่อ

พญานกแขกเต้าตัวหนึ่งมีความกตัญญูต่อต้นมะเดื่อซึ่งเป็นแหล่งอาหารของตน ต่อมาป่ามะเดื่อเกิดความแห้งแล้งอย่างมาก บริเวณต่างพากันอพยพไปอยู่ที่อื่น แต่พญานกแขกเต้ารักสันโดษจึงไม่ยอมไป พระอินทร์ได้มาลงใจ และถามเหตุผลว่าทำไมไม่ย้ายไปอยู่ที่อื่น จึงได้รู้ว่าพญานกแขกเต้านั้นกตัญญูต่อป่ามะเดื่อ จึงได้ให้พรข้อหนึ่ง สัตว์ต่างๆ ได้ทราบเรื่องต่างขอร้องให้พญานกแขกเต้าขอพรให้ประโยชน์แก่ตนเอง พญานกแขกเต้าจึงได้ครุ่นคิดและตัดสินใจว่า ตนจะขอให้ป่ามะเดื่อแห่งนี้กลับมาอุดมสมบูรณ์อีกครั้งหนึ่ง และพระอินทร์ยังบอกอีกว่าผลไม้ในป่านี้จะมีให้ท่านบริโภคไม่มีวันหมดสิ้น

### 1.5 คุณค่าของเรื่อง

1.5.1 ด้านเนื้อความเป็นการนำเอานิทานชาดกมาเป็นเค้าโครงเรื่องที่สนุกสนาน กล่าวถึงการดำรงชีวิตของพญานกแขกเต้าตัวหนึ่ง ภาษาที่ใช้ก็สละสลวย อ่านแล้วเข้าใจง่าย นำเสนอในรูปแบบของร้อยแก้ว

1.5.2 ด้านจรรโลงใจ เนื้อหาในนิทานจะแฝงคติธรรมเกี่ยวกับความอดทน ความกตัญญู และการตอบแทนบุญคุณของผู้มีพระคุณ ซึ่งในที่นี้หมายถึงผืนป่าที่นกอาศัยอยู่

1.5.3 ด้านปลูกมโนคติ เป็นการสร้างจิตสำนึกให้กับผู้อ่านในเรื่องของความกตัญญู และการตอบแทนบุญคุณของผู้มีพระคุณ

## 2. พญากวางทองกับนายพราน

### 2.1 ผู้แต่งระยะเวลาที่แต่ง

สมทรง แสงแก้ว เป็นผู้แต่ง เมื่อ พ.ศ. 2552

## 2.2 จุดมุ่งหมายในการแต่ง

เพื่อใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนกลุ่มสาระภาษาไทย สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยเน้นการอ่านออกเสียงบทร้อยกรองเป็นเบื้องต้น

## 2.3 ลักษณะบทประพันธ์

กลอนหก

## 2.4 เรื่องย่อ

มีกวางฝูงหนึ่งอาศัยอยู่ในป่าลึก วันหนึ่งจำฝูงได้ไปติดบ่วงของนายพรานทำให้บาดเจ็บ จึงสั่งให้ฝูงกวางทั้งหลายให้หนีไปเนื่องจากมีอันตราย ฝูงกวางทั้งหลายจึงหนีเอาชีวิตรอด ฝ่ายนางกวางภรรยาเมื่อหนีไปไม่พบสามีจึงกลับมาที่เดิมเห็นสามีติดบ่วงแล้วอยู่ก็ไม่ยอมหนีไปจะตายอยู่กับสามี พอนายพรานมาเห็น นางจึงอ้อนวอนนายพรานขอให้ปล่อยสามีนางไป นายพรานเกิดความสงสารจึงปล่อยกวางทั้งสองไป นางกวางจึงได้มอบแก้วแหวนเงินทองให้กับนายพรานแล้วขอร้องว่าอย่าฆ่าสัตว์ตัดชีวิตอีกเลย นายพรานก็ตกลง หลังจากนั้นนายพรานก็อยู่กับครอบครัวอย่างมีความสุข

## 2.5 คุณค่าของเรื่อง

2.5.1 ด้านเนื้อหาความเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับอดีตชาติของพระพุทธเจ้าที่ได้บำเพ็ญเพียร ลักษณะการแต่งจะใช้กลอนหกในการนำเสนอเนื้อเรื่อง สื่อกาการแต่งก็มีการใช้สัมผัสนอกสัมผัสในทำให้เกิดความไพเราะในการอ่าน และทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์สะท้อนใจกับการกระทำของตัวละคร

2.5.2 ด้านจรรโลงใจ เป็นการส่งเสริมให้ผู้อ่านมีคุณธรรมจริยธรรมด้านความเมตตา กรุณา อันมีคุณค่าต่อตนเองและส่วนรวม

2.5.3 ด้านปลูกมโนคติ เป็นการสร้างจิตสำนึกให้กับผู้อ่านในเรื่องของความเมตตา กรุณา รวมถึงการชี้แนะให้เข้าใจถึงสิ่งที่ดีควรปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติ

## 3. พอคำเร่

### 3.1 ผู้แต่งระยะเวลาที่แต่ง

สมทรง แสงแก้ว เป็นผู้แต่ง เมื่อ พ.ศ. 2552

### 3.2 จุดมุ่งหมายในการแต่ง

เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนกลุ่มสาระภาษาไทยและช่วยให้ครูผู้สอนพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยให้น่าสนใจ มีชีวิตชีวา และบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมควบคู่กันไป



### 3.3 ลักษณะบทประพันธ์

กาพย์สุรางคนางค์ 28

### 3.4 เรื่องย่อ

มีพ่อค้าสองคน จากเมืองเสรีวะ ซึ่งมีนิสัยต่างกัน พ่อค้าคนแรกมีนิสัยเป็นคนพาล ส่วนพ่อค้าอีกคนมีนิสัยเป็นบัณฑิต วันหนึ่งนำของออกไปขายของต่างเมือง พ่อค้าคนแรกไปเจอหญิงชราที่พลานซึ่งเป็นเศรษฐีตกยากได้นำเอาทองคำมาขาย พ่อค้าซึ่งเป็นคนพาลก็โกหกว่าเป็นของไม่มีค่าและจากไป ต่อมาพ่อค้าที่เป็นบัณฑิตก็นำของมาขายอีกขายกับพลานก็นำเอาใบเตมออกมาขาย พ่อค้าที่เป็นบัณฑิตก็บอกว่านี่คือเอาทองคำและยกข้าวของทั้งหมดที่มีแลกกับเอาทองคำและกลับบ้านเมืองไป ส่วนพ่อค้าคนพาลพอตอนเย็นก็กลับมาซื้อเอาอีกครั้งแต่ขายบอกว่าขายให้กับพ่อค้าอีกคนไปแล้ว เขาจึงโมโหและตามไปที่ท่าเรือปรากฏว่าเรือแล่นออกไปแล้วเขาจึงเสียใจและตรอมใจตายและไปเกิดในนรก ส่วนเศรษฐีบัณฑิตก็ทำบุญอยู่เป็นประจำ แม้ว่าทั้งสองตายไปแล้วแต่พ่อค้าคนพาลก็ตามล้างตามผลาญพ่อค้าบัณฑิตทุกชาติไป

### 3.5 คุณค่าของเรื่อง

3.5.1 ด้านเนื้อความ นิทานเรื่อง”พ่อค้าเร่”นำเสนอโดยใช้คำประพันธ์ประเภทกาพย์สุรางคนางค์ 28 ที่เป็นการนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ ผ่านตัวละครในเรื่องเนื้อหาสนุกสนาน เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

3.5.2 ด้านจรรโลงใจ ช่วยให้ผู้อ่านได้เห็นตัวอย่างของคนที่มีความซื่อสัตย์ และผลที่ได้รับจากการกระทำดังกล่าว ดังสุภาษิตที่ว่า “ซื่อกินไม่หมดคดกินไม่นาน”

3.5.3 ด้านปลูกฝังคติสอดแทรกคุณธรรมและให้ข้อคิดเรื่องโลกมากลางหาย

## 4. เศรษฐีหนู

### 4.1 ผู้แต่งระยะเวลาที่แต่ง

สมทรง แสงแก้ว เป็นผู้แต่ง เมื่อ พ.ศ. 2552

### 4.2 จุดมุ่งหมายในการแต่ง

เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนภาษาไทย และครูผู้สอนสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาทักษะ การฟัง พูด อ่าน เขียนและคิดวิเคราะห์ได้เป็นอย่างดี

### 4.3 ลักษณะบทประพันธ์

กาพย์ยานี 11

#### 4.4 เรื่องย่อ

มีเศรษฐีผู้หนึ่งชื่อจูปเศรษฐี แห่งเมืองพาราณสี เป็นผู้ฉลาดหลักแหลมและรู้เรื่องฤกษ์ยามเป็นอย่างดีจึงได้รับแต่งตั้งจากพระราชาก็เป็นนักปราชญ์ประจำวังหลวงวันหนึ่งไปเฝ้าพระราชากับพบหนูดายตัวหนึ่งเขานิมิตเห็นว่าจะมีเศรษฐีใหม่เกิดขึ้น จึงพูดขึ้นมาว่า “ใครอยากเป็นเศรษฐีให้นำหนูดายนี้ไปทำประโยชน์” ชายยากคนหนึ่งได้ยินเศรษฐีพูดดังนั้นจึงคิดว่าเศรษฐีพูดอย่างนี้ต้องมีเหตุแน่นอน เขาจึงเก็บหนูดายนั้นไปขายในตลาดและนำเงินที่ได้ไปซื้ออ้อยขายให้กับคนเก็บดอกไม้ได้เงินมาก็นำเงินนั้นไปซื้อกิ่งไม้ที่โคนลมพัดหักโค่นไปขายให้กับช่างปั้นหม้อเพื่อไปเป็นฟืนและได้เงินมาจำนวนหนึ่งเขาก็นำเงินนั้นไปซื้อหญ้าจากพ่อค้าที่นำมาขายในราคาถูกเพื่อจะนำไปขายให้กับพ่อค้าม้าต่างเมืองทำให้เขาได้เงินเป็นจำนวนมากต่อมาเขาก็นำเงินไปซื้อสินค้าเพื่อขายให้กับพ่อค้าต่างเมืองอีกเขาก็มีเงินจำนวนมากจนกลายเป็นเศรษฐี เขาสำนึกในบุญคุณของจูปเศรษฐี จึงนำเงินกลับไปให้เป็นค่าตอบแทนและเล่าเรื่องราวทั้งหมดให้ฟังเศรษฐีเห็นว่าเป็นผู้มีสติปัญญาจึงยกลูกสาวให้แต่งงานด้วย

#### 4.5 คุณค่าของเรื่อง

4.5.1 ด้านเนื้อความ คำประพันธ์ที่ใช้ในการนำเสนอเนื้อเรื่องคือ กาพย์ยานี 11 ดำเนินเรื่องราวตามลำดับขั้นตอน ใช้ภาษาที่อ่านแล้วเข้าใจง่าย เสนอวิธีการคิดแก้ปัญหาที่หลากหลายหลายแนวทาง ทำยบทเรียนมีกิจกรรมด้านภาษาให้นักเรียนได้ฝึกคิดทบทวน

4.5.2 ด้านจรรยาบรรณ เป็นการส่งเสริมให้ผู้อ่านเห็นความสำคัญของการศึกษาและการใช้สติปัญญาในการแก้ปัญหาต่างๆอย่างเป็นระบบ

4.5.3 ด้านปลูกฝังค่านิยม สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ให้กับนักเรียน และชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการใช้สติปัญญา

### 5. ทำใจดีสู้เสือ

#### 5.1 ผู้แต่งระยะเวลาที่แต่ง

นายเรืองจรรยา รุจิกร เมื่อ พ.ศ. 2549

#### 5.2 จุดมุ่งหมายในการแต่ง

เพื่อใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนกลุ่มสาระภาษาไทย สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมด้านต่างๆ

#### 5.3 ลักษณะบทประพันธ์

กลอนหก

## 5.4 เรื่องย่อ

มีขบวนผู้ใหญ่และกองคาราวานออกเดินทางแต่เจอโจรป่าทุกคนเลยหนีเหลือแต่ผู้ใหญ่นับคนเดียว ผู้ใหญ่บ้านจึงตะโกนออกไปว่า" เอ้า พวกเราเจ็ดแปดร้อยคนที่ซ่อนตัวอยู่ ออกมาเก็บศพโจรป่าลงแม่น้ำเร็ว"เมื่อได้ยินดังนั้นโจรป่าก็พากันหนีไป

## 5.5 คุณค่าของเรื่อง

5.5.1 ด้านเนื้อความ เป็นการเล่าเรื่องอดีตของพระพุทธเจ้าผ่านตัวละครที่เป็นแพะน้อย ซึ่งต้องเจออุปสรรคมากมาย มีความสละสลวยของการใช้ภาษา เช่น "ท่ามกลางป่าเหงามืดครั่งมืด แพะน้อยพลัดพรากจากแม่ ขาดพี่เพื่อนอยู่ดูแล ท้อแท้ว่าเหว้ออาดูร" จะเห็นได้ว่าตัวอย่างบทกลอนที่ยกมามีการใช้สัมผัสนอก สัมผัสใน และที่สำคัญคือทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์สะเทือนใจคล้ายตามความรู้สึกของตัวละคร

5.5.2 ด้านจรรยาบรรณ เป็นการชี้ให้เห็นถึงการใช้คำพูด การใช้สติปัญญา การตัดสินใจที่ดีในการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ที่คับขัน

5.5.3 ด้านปลูกฝังคติ ทำให้ผู้อ่านเกิดความตระหนักถึงการใช้คำพูดที่ดี และคำพูดที่ไม่ดี ความกล้าหาญที่จะ ต่อสู้กับอุปสรรคต่างๆ รวมถึงผลของการตัดสินใจที่ไม่ดีให้รอบคอบก่อน

## 6. พอค้าผู้ไม่ละความเพียร

### 6.1 ผู้แต่งระยะเวลาที่แต่ง

นายชมพร เพชรอนันต์กุล เมื่อ พ.ศ. 2551

### 6.2 จุดมุ่งหมายในการแต่ง

เพื่อใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับครูผู้สอน ในการพัฒนาทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน การคิด และส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม

### 6.3 ลักษณะบทประพันธ์

กลอนสี่

### 6.4 เรื่องย่อ

มีพอค้าคนหนึ่งนำสินค้าออกไปขาย แต่หนทางที่จะไปจะต้องผ่านทะเลทราย เมื่อพอค้าไปถึงกลางทะเลทรายก็คิดว่าอีกสักหน่อยก็จะพ้นเขตทะเลทรายแล้วจึงให้ลูกหาบตีมน้ำและกินอาหารจนหมดแล้วเผลอหลับไป วัฏที่เทียมมเกวียนจึงหลงทางแล้ววกกลับมาที่เดิมอีก พอค้าจึงให้ทหารชุนน้ำได้กอบหญ้าที่เขียวชอุ่มแต่ก็ไม่พบน้ำเจอแต่แผ่นหินแข็งพอค้าจึงเอาหูแนบกับแผ่นหินก็ได้ยินเสียงน้ำไหล จึงชุดทะเลลูแผ่นหินจนพบน้ำทำให้พอค้าและลูกหาบรอดชีวิต

## 6.5 คุณค่าของเรื่อง

6.5.1 ด้านเนื้อความ เป็นการนำเสนอเรื่องราวของพ่อค้าคนหนึ่งซึ่งหลงทางกลางทะเลทราย แต่ด้วยความอดทนและใช้สติปัญญาในการคิดไตร่ตรอง รู้จักสังเกต จนในที่สุดก็สามารถผ่านอุปสรรคต่างๆได้ ใช้ภาษาที่อ่านแล้วเข้าใจง่าย เหมาะกับระดับของผู้เรียน มีกิจกรรมท้ายเรื่องให้นักเรียนได้พัฒนาด้านภาษา และนำเสนอความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับแผนผังในการแต่งกลอนสี่

6.5.2 ด้านจรรโลงใจ เป็นการชี้ให้เห็นถึงความสามารถในการใช้สติปัญญาในการทำงาน การเป็นคนช่างสังเกตและลักษณะการเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี

6.5.3 ด้านปลูกมโนคติ ทำให้ผู้อ่านเกิดความเพียรพยายามที่จะต่อสู้กับปัญหาอุปสรรคต่างๆในชีวิตอย่างไม่ย่อท้อโดยการใช้สติปัญญาอย่างชาญฉลาด

## 7. นกกระจาบสองฝูง

### 7.1 ผู้แต่งระยะเวลาที่แต่ง

นายชวิน พงษ์พจัญ เมื่อ พ.ศ. 2552

### 7.2 จุดมุ่งหมายในการแต่ง

เพื่อใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนภาษาไทย ในการพัฒนาทักษะทางภาษาไทย ทั้ง 4 ด้านคือ ฟัง พูด อ่าน เขียน และส่งเสริมคุณธรรมด้านความสามัคคี

### 7.3 ลักษณะบทประพันธ์

กาพย์ฉบัง 16

### 7.4 เรื่องย่อ

มีนกกระจาบฝูงหนึ่งบินมาติดบ่วงแร้วของนายพรานแต่ด้วยความสามัคคีกัน มันจึงช่วยกันยกบ่วงแร้วออกจากตัวมันได้ ต่อมานกกระจาบฝูงนี้เกิดการทะเลาะจิกตีกันในฝูง ทำให้แบ่งเป็นสองฝ่ายต่างฝ่ายต่างคิดว่าถ้าไม่มีตนเองก็ไม่สามารถยกตาข่ายของนายพรานได้อยู่มาวันหนึ่งนกกระจาบฝูงดังกล่าวไปติดบ่วงแร้วนายพรานอีก ทีนี้แต่ละฝ่ายก็ไม่มีใครยกตาข่ายออกจากตัวเพราะคิดว่าไม่ใช่หน้าที่ทำให้นายพรานสามารถจับนกกระจาบทั้งหมดไปทำอาหาร

## 7.5 คุณค่าของเรื่อง

7.5.1 ด้านเนื้อความ เป็นการสอนเรื่องความสามัคคีในหมู่คณะ ผ่านตัวละครคือนกกระจาบ เนื้อหาส่วนใหญ่แสดงให้เห็นถึงผลของการมีความสามัคคีและการแตกความสามัคคี มีกิจกรรมท้ายบทเรียนให้นักเรียนได้พัฒนาทางด้านภาษา และฝึกการคิดวิเคราะห์ในเรื่องราวที่อ่าน



7.5.2 ด้านจรรยาบรรณ เป็นการเปรียบเทียบให้เห็นถึงผลดี ผลเสียของการมีความซื่อสัตย์และการแตกความซื่อสัตย์

7.5.3 ด้านปลูกฝังคติ เพื่อสร้างจิตสำนึกที่ดีให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนในเรื่อง ความซื่อสัตย์ว่า “ความซื่อสัตย์เป็นบ่อเกิดแห่งพลัง”

## 8. มหากบิลวานร

### 8.1 ผู้แต่งระยะเวลาที่แต่ง

นางสาวไบบุญ สกุลกรุดาอารีย์ แต่งเมื่อปี พ.ศ. 2551

### 8.2 จุดมุ่งหมายในการแต่ง

เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม มีค่านิยมที่พึงประสงค์ และใช้เป็นสื่อในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในกลุ่มสาระภาษาไทย

### 8.3 ลักษณะบทประพันธ์

ภาพยนต์ 11

### 8.4 เรื่องย่อ

มีลิงฝูงหนึ่งมีหัวหน้าชื่อ มหากบิลวานรอาศัยอยู่ในป่า และที่ป่าแห่งนี้มีมะม่วงต้นหนึ่งขึ้นอยู่ใกล้กับถ้ำและมีรสชาดีอร่อย ฝูงลิงจึงชอบลงมากิน หัวหน้าฝูงลิงคิดว่าถ้าผลมะม่วงนี้หล่นลงสู่แม่น้ำและลอยไปจะเกิดอันตรายกับฝูงลิง ดังนั้นหัวหน้าฝูงลิงจึงสั่งให้ฝูงลิงเก็บมะม่วงจนหมด เหลืออยู่ผลหนึ่งซึ่งมดแดงทำรังห่อหุ้มไว้เก็บไม่ได้ ต่อมามะม่วงผลนั้นสุกแล้วหล่นลงในแม่น้ำพระเจ้าพรหมทัต จึงให้ทหารเก็บมาถวายและตั้งใจในรสชาติจึงพากันมาเก็บมะม่วงต้นนั้น ฝ่ายลิงก็ลงมาเก็บมะม่วงและถูกทหารยิงล้มตาย หัวหน้าฝูงลิงก็รีบวิ่งหนีได้รับอันตรายจึงโหนตัวจับกิ่งไม้เพื่อเป็นสะพานให้ลูกน้องข้ามไป แต่มีลิงใจพาลกระโดดใส่จนทำให้ได้รับบาดเจ็บ พระเจ้าพรหมทัตจึงนำมารักษา หัวหน้าฝูงลิงจึงสอนพระราชว่า คนที่เป็นผู้นำต้องรู้จักการเสียสละปกป้องอันตรายให้กับลูกน้องจะทำให้มีความสุขแล้วหัวหน้าฝูงก็ตาย

### 8.5 คุณค่าของเรื่อง

8.5.1 ด้านเนื้อความ เป็นการนำเรื่องราวในนิทานชาดกมาเล่าให้เกิดความสนุกสนาน ผ่านตัวละครที่ชื่อ มหากบิลวานร ซึ่งมีภาวะความเป็นผู้นำสูง มีความเสียสละ เนื้อหาอ่านแล้วเข้าใจง่าย ใช้ภาษาที่อ่านแล้วเข้าใจได้โดยไม่ต้องตีความ ส่งเสริมการพัฒนาทางด้านภาษาในกิจกรรมทำเรื่อง เช่น การหาความหมายของคำศัพท์จากพจนานุกรม

8.5.2 ด้านจรรยาบรรณ เป็นการแสดงให้เห็นถึงภาวะของการเป็นผู้นำที่ดีคือ ต้องมีความเสียสละ อดทน และรักผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเท่าเทียมกัน

8.5.3 ด้านปลุกมนต์ ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในเรื่องความเสียสละ  
ความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี

## 9. พงษ์ทอง

### 9.1 ผู้แต่งระยะเวลาที่แต่ง

นางสาวชมบงกช จินดาคมน์ แต่งเมื่อปี พ.ศ. 2552

### 9.2 จุดมุ่งหมายในการแต่ง

เพื่อใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สังคมศึกษา  
ศาสนาและวัฒนธรรม ให้ความเพลิดเพลิน และใช้พัฒนาทักษะทางภาษาไทย

### 9.3 ลักษณะบทประพันธ์

กาพย์ยานี 11

### 9.4 เนื้อเรื่องย่อ

มีครอบครัวพราหมณ์ครอบครัวหนึ่งซึ่งอาศัยอยู่ที่เมืองพาราณสี เป็นผู้มีน้ำใจ  
และคอยช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ ต่อมาสามีซึ่งเป็นหัวหน้าครอบครัวได้เสียชีวิตลง ทำให้ภรรยา  
และบุตรลำบากยากจน พราหมณ์ซึ่งกลับชาติมาเกิดเป็นหงส์ทองเห็นลูกเมียต้องทุกข์ทรมาน จึง  
บอกแก่ภรรยาและลูกสาวทั้งสามคนว่า ให้นำขนของตนไปขายให้พวกเศรษฐี เพื่อจะได้มีเงิน  
ทองไว้ใช้จ่าย ต่อมาภรรยาเกิดความโลภกลัวว่าวันหนึ่งหงส์ทองจะบินหนีไป นางจึงบอกให้ลูกๆ  
จับหงส์และถอนขนออกให้หมด แต่ลูกๆ ไม่เห็นด้วยพยายามทัดทานไว้แต่นางพราหมณ์ก็ไม่เชื่อ  
พญาหงส์ทองรู้เข้าก็บินหนีไปโดยไม่กลับมาอีกเลย นางพราหมณ์ผู้เป็นภรรยาก็เศร้าโศกเสียใจ  
และชีวิตก็ยากจนลงเหมือนเดิม

### 9.5 คุณค่าของเรื่อง

9.5.1 ด้านเนื้อความ เป็นเรื่องราวในอดีตชาติของพระพุทธเจ้าที่นำเสนอฟาน  
ตัวละครที่ชื่อว่า พญาหงส์ทอง เนื้อหาแสดงให้เห็นถึงความโลภของมนุษย์ที่เกิดจากกิเลส  
ตัณหาโดยชาติจิตสำนึกที่ดีจึงต้องรับผลกรรมที่ตนเองก่อขึ้น รูปแบบการนำเสนอใช้กาพย์ยานี  
11 ซึ่งมีความไพเราะเนื่องจากมีความร้อยรัดในการใช้คำศัพท์ มีสัมผัสนอก สัมผัสในทำให้เกิด  
ความเพลิดเพลินในการอ่าน ใช้ภาษาที่อ่านแล้วเข้าใจง่าย

9.5.2 ด้านจรรโลงใจ เป็นการชี้ให้เห็นถึงผลของการที่มีความโลภครอบงำ  
จิตใจโดยไม่คิดตรองให้ดีเสียก่อน

9.5.3 ด้านปลุกมนต์ ส่งเสริมให้ผู้อ่านมีคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติตน  
และสอนเรื่องผลร้ายของความโลภ ดังสุภาษิตที่ว่า “โลภมากลาภหาย”

### งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำที่สะกดไม่ตรงมาตรา

การศึกษาเกี่ยวกับมาตราตัวสะกดมีผู้ศึกษาไว้อย่างหลากหลาย ทั้งคำที่สะกดตรงมาตราและคำที่สะกดไม่ตรงมาตรา ซึ่งผลงานการศึกษามี 5 เล่ม ได้แก่ ผลงานของ วัฒนา เสนนอก (2550) เรื่อง “การใช้แบบฝึกเสริมทักษะทางภาษา เรื่องการเขียนสะกดคำตามมาตราตัวสะกด แม่กต เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนสะกดคำของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้” และผลงานของ ศุภศิริ บุญประเวศ (2552) เรื่อง “การพัฒนาหนังสือนิทาน เพื่อเพิ่มทักษะการเขียนสะกดคำไม่ตรงตามมาตรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล กรุงเทพฯ” ผลงานของ ณัฐณี ศรีคำ (2549) เรื่อง “การใช้แบบฝึกทักษะการเขียนคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตราสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนเทศบาลประตู่ท่าลี่ อำเภอเมืองลำพูน” ผลงานของเสาวลักษณ์ สำเนียง (2550) ได้พัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง “มาตราตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านดอนไผ่ อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสงคราม” และผลงานของ สุวีพร กุณา (2541) ได้ศึกษาเรื่อง “การใช้แบบฝึกทักษะการเขียนคำที่มีตัวสะกดคำในมาตราแม่กน สำหรับนักเรียนชาวเขาเผ่าอาข่า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านห้วยชม จังหวัดเชียงราย”

วัฒนา เสนนอก (2550) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ “การใช้แบบฝึกเสริมทักษะทางภาษา เรื่องการเขียนสะกดคำตามมาตราตัวสะกด แม่กต เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนสะกดคำของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้” การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนสะกดคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ก่อนและหลังการสอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะทางภาษา เรื่องการเขียนสะกดคำตามมาตราตัวสะกดแม่กต โดยการวิจัยครั้งนี้ทำเป็นรายกรณี คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนบ้านบางเลน จังหวัดนครปฐม ที่มีภาวะความบกพร่องทางการเรียนรู้ มีปัญหาด้านการเขียน มีสติปัญญาปกติ แต่ไม่สามารถเขียนคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตราแม่กตคือคำที่สะกดด้วย จ ช ซ ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ต ท ธ ศ ษ และ ศ ได้ จึงศึกษาโดยใช้แผนการสอนเฉพาะรายบุคคล ใช้เวลาทดลอง 10 ครั้ง ครั้งละ 90 นาที โดยนำแบบฝึกไปทดสอบก่อนแล้วสอนจำนวน 30 ข้อ เวลา 1 ชั่วโมงแล้วนำแบบทดสอบชุดเดิมไปทดสอบหลังเรียน แล้วนำคะแนนมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

พบว่าผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนคิดเป็นร้อยละ 30 และผลสัมฤทธิ์หลังเรียนคิดเป็นร้อยละ 88.66 จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การสอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะทางภาษา เรื่องการเขียนสะกดคำตามมาตราตัวสะกด แม่กต เป็นสื่อที่ส่งเสริมการเขียนสะกดคำ ทำให้นักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ พัฒนาความสามารถทางด้านการเขียนสะกดคำได้ดียิ่งขึ้น



ในขณะที่ ศุภศิริ บุญประเวศ (2552) วิจัยพบว่า “การใช้หนังสือนิทานช่วยเพิ่มทักษะการเขียนสะกดคำไม่ตรงตามมาตรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเซนต์-คาเบรียล” การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหนังสือนิทานเพื่อเพิ่มทักษะการเขียนสะกดคำไม่ตรงตามตรา โดยแบ่งนักเรียนเป็น กลุ่มคือกลุ่มเด็กเก่ง กลุ่มเด็กปานกลาง และกลุ่มเด็กอ่อน และใช้หนังสือนิทานจำนวน 4 เล่ม ให้นักเรียนศึกษาแล้วตอบคำถามจากแบบทดสอบที่จัดทำขึ้น

ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กอ่อนเพิ่มขึ้นมากที่สุดเฉลี่ย 10.01 เด็กปานกลางเพิ่มขึ้น 7.50 และเด็กเก่งเพิ่มขึ้น 50.80 แสดงให้เห็นว่าหนังสือนิทานช่วยพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำไม่ตรงตามตราได้ดีขึ้น

นอกจากนี้ ญัฐนิ ศรिता (2549) ยังศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ “การใช้แบบฝึกทักษะการเขียนคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนเทศบาลประตู่ท่าลี่ อำเภอเมืองลำพูน” การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและใช้แบบฝึกทักษะการเขียนคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตราแม่กตและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตราแม่กตก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยมีนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย 35 คน มีแบบฝึกทักษะ 6 ชุด ใช้แผนการสอนจำนวน 6 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมงเมื่อสอนจบแล้วทำแบบทดสอบทักษะการเขียนคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตราแม่กตจำนวน 30 ข้อ

ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 90.87 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตรา ช่วยพัฒนาการเขียนคำที่สะกดไม่ตรงมาตราแม่กตได้ดียิ่งขึ้น

เสาวลักษณ์ สำเนียง (2550) ได้วิจัย “บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องมาตราตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านดอนไผ่ อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสงคราม” ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คนเป็นแบบกลุ่มยกชั้นจากนั้นใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่บันทึกเป็นแผ่นซีดีรอมให้นักเรียนได้ศึกษด้วยตนเองจนจบ แล้วทำแบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องมาตราตัวสะกดสามารถพัฒนา เรื่องมาตราตัวสะกดได้

สุวีพร ภูณา (2541) ได้ศึกษาเรื่องการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนคำที่มีตัวสะกดของคำในมาตราแม่กน สำหรับนักเรียนชาวเขาเผ่าอาข่า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านห้วยชม



จังหวัดเชียงราย เพื่อสร้างและใช้แบบฝึกทักษะการเขียนคำที่มีตัวสะกดคำในมาตราแม่กน สำหรับนักเรียนชาวเขาเผ่าอาข่า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยเนื้อหา นำมาจากคำศัพท์ที่สะกดด้วยแม่กนไม่ตรงมาตรา จากหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษาจำนวน 60 คำจำนวน 15 แผ่น แผ่นละ 15 นาที มีแบบฝึกจำนวน 27 แบบฝึก เก็บข้อมูลโดยใช้การทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนแล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

จากผลการวิจัย พบว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการเขียนคำที่สะกดไม่ตรงมาตรา แม่กนแตกต่างกันระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีนัยสำคัญที่.001 แสดงว่าใช้แบบฝึกทักษะการเขียนคำที่มีตัวสะกดคำในมาตราแม่กน สำหรับนักเรียนชาวเขาเผ่าอาข่า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพดี เพราะเด็กนักเรียน สามารถเขียนสะกดคำแม่กนไม่ตรงมาตราได้มากขึ้น

สรุปผลการศึกษาค้นคว้าจากงานวิจัยพบว่า งานวิจัยที่เกี่ยวกับการการเรียนการสอน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักวิจัยทุกท่านสามารถใช้แก้ปัญหาที่เกิดจากการเรียน การสอนภาษาไทยได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะในเรื่องของการเขียนสะกดคำทั้งคำที่สะกดตรงตาม มาตราและคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมให้ครูผู้สอนภาษาไทย ได้ พัฒนาสื่อและนวัตกรรมใหม่ๆที่หลากหลาย เพื่อประโยชน์แก่ผู้เรียนในการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ทำให้ผู้เรียนและผู้สนใจเกิดความแตกฉานในการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น

### งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3

การเรียนการสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษานับว่ามีความสำคัญมาก เพราะถือ ว่าเป็นเสมือนการวางรากฐานด้านภาษาไทยให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน โดยเฉพาะนักเรียนที่อยู่ในวัย 6-8 ปี ซึ่งเป็นนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 และชอบที่จะเรียนรู้ จดจำสิ่งต่างๆ ดังนั้น การที่จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ในสิ่งใหม่ๆ ครูจะต้องค้นหาเทคนิค สร้างสื่อการสอนที่ทันสมัย ไม่น่าเบื่อ และเด็กเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข ซึ่งสิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นจากการวิจัยของครูทำให้มีสื่อและ นวัตกรรมที่สามารถแก้ปัญหาในเรื่องการอ่าน การเขียนและการคิดวิเคราะห์ในรายวิชา ภาษาไทยเกิดขึ้นมากมาย มีผลงานที่น่าเสนอ ดังนี้

ผลงานของศรีสุดา ประเคนรี (2548) ได้วิจัย “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 4 (วัดมหาธาตุวรวิหาร) จังหวัด ราชบุรี โดยการใช้หุ่นมือกับการ์ตูน” เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง และความคงทนในการ เรียนรู้โดยการใช้หุ่นมือกับการ์ตูน จากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา

2528 โรงเรียนเทศบาล 4 (วัดมหาธาตุวรวิหาร) จังหวัดราชบุรี จำนวน 80 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นจากนักเรียนทั้งหมด 194 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ หุ่นมือ บทเชิดหุ่น แดบบันทึกเสียง โรงเชิดหุ่นพร้อมฉากอุปกรณ์ประกอบการแสดง ภาพการ์ตูน และแบบทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนด้วยหุ่นมือประกอบการสอนสูงกว่ากลุ่มที่ใช้การ์ตูนประกอบการสอน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงไม่แตกต่างกัน และความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มที่ใช้หุ่นมือประกอบการสอนสูงกว่ากลุ่มที่ใช้การ์ตูนประกอบการสอนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ผลงานของสมพร สุทัศน์ีย์ (2550) ได้ศึกษาเรื่อง “การเปรียบเทียบผลของการใช้แรงเสริมแลกเปลี่ยนต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 4” เพื่อเปรียบเทียบผลของการใช้แรงเสริมแลกเปลี่ยนต่อความถี่ของพฤติกรรมชกอยู่ไม่สุขเกินปกติ และพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 4 ว่าแตกต่างกันหรือไม่ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 2 คน โดยใช้การทดลองแบบสลับกลับ (ABAB Reversal design) แบ่งเป็น 4 ระยะ ซึ่งผู้วิจัยและผู้สังเกต 4 คนบันทึกพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทุกๆ 12 วินาที ตลอดระยะเวลา 30 นาที ระยะที่ 1-2 ใช้เวลา 3 สัปดาห์ๆ ละ 3 ครั้ง รวม 9 ครั้ง ระยะที่ 3-4 ใช้เวลา 2 สัปดาห์ๆ ละ 3 ครั้ง รวม 6 ครั้ง

ผลการทดลองพบว่า พฤติกรรมชกอยู่ไม่สุขเกินปกติและพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงในระหว่างการให้เสริมแรงแลกเปลี่ยน และผลของการให้เสริมแรงแลกเปลี่ยนต่อพฤติกรรมชกอยู่ไม่สุขเกินปกติและพฤติกรรมก้าวร้าวให้ผลแตกต่าง

ผลงานของบรรเทา กิตติศักดิ์ (2529) ได้ศึกษา “สมรรถภาพการเรียนภาษาไทยตามโครงการสมรรถฐานการศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม” เพื่อศึกษาเปรียบเทียบสมรรถภาพการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนตามแผนการสอนสมรรถฐานการเรียน กับการเรียนตามแผนการสอนปกติ และศึกษาสมรรถภาพการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนตามแผนการสอนสมรรถฐานระหว่างนักเรียนโรงเรียนสาธิตกับนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติระหว่างนักเรียนหญิงและนักเรียนชาย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 144 คน เป็นนักเรียนโรงเรียนสาธิต 27 คน โรงเรียนบ้านไผ่-ไนม 18 คน โรงเรียนบ้านยาง 42 คน และโรงเรียนบ้านหนองพงนก 57 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 4 กลุ่ม คือ โรงเรียนสาธิต โรงเรียนบ้านไผ่ไนม

กลุ่มควบคุม 2 กลุ่มคือโรงเรียนบ้านยาง และโรงเรียนบ้านหนองพงนก เครื่องมือที่ใช้คือ แผนการสอนสมรรถ-ฐานและข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลการวิจัยพบว่า พื้นความรู้เดิมของนักเรียนสาธิตดีกว่าพื้นความรู้เดิมของนักเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา ส่วนพื้นความรู้เดิมของนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาไม่แตกต่างกันทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 กลุ่มทดลองมีความสามารถอ่านสามารถใช้ภาษาสูงกว่ากลุ่มควบคุม ส่วนการสะกดคำและการฟังไม่แตกต่างกัน นักเรียนหญิงมีความสามารถการอ่านการใช้ภาษา การเขียนสะกดคำสูงกว่านักเรียนชาย ส่วนการฟังไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลงานของพัชพันธ์ ทองหยด (2542) ได้ศึกษา “ความสัมพันธ์ของทัศนคติการอ่านกับผลสัมฤทธิ์ในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2” เพื่อหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทัศนคติการอ่านและคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการอ่าน, เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติการอ่านและคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการอ่านระหว่างเด็กชายกับเด็กหญิง และหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนทัศนคติการอ่านกับคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการอ่าน โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2533 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จำนวน 228 คน ที่มีผลสัมฤทธิ์ในวิชาภาษาไทยคละกัน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบทดสอบวัดทัศนคติการอ่านและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการอ่าน

ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติการอ่านของนักเรียนชาย 59.09 นักเรียนหญิง 61.03 และค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 60.05 ค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติการอ่านระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .05 และค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของนักเรียนชาย 17.33 นักเรียนหญิง 17.88 ส่วนค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 17.61 ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .05 ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนทัศนคติการอ่านกับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านระหว่างนักเรียนชายมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 โดยมีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้าม ส่วนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนทัศนคติการอ่านกับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านระหว่างนักเรียนหญิงและของนักเรียนทั้งหมด ไม่มีความสัมพันธ์กัน

โดยสรุปเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง “การวิเคราะห์คำที่สะกดไม่ตรงมาตรา จากหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ตามที่กล่าวไปข้างต้น ทั้งเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำที่สะกดตรงมาตรา คำไม่ตรงมาตราตัวสะกด และเอกสาร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 สามารถนำไปใช้เป็นตัวอย่างในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนกลุ่มสาระภาษาไทยได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้เนื่องจากผลงานการวิจัยของนักวิจัยในแต่ละเรื่องสามารถใช้แก้ปัญหาที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยได้จริงตามผลการวิจัยตัวอย่างที่นำเสนอดังกล่าวข้างต้น







## บทที่ 3

### วิธีดำเนินการวิจัย

ระเบียบวิธีในการวิจัยเรื่อง“การวิเคราะห์คำที่สะกดไม่ตรงมาตราในหนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทย ชุดนิทานชาดกร้อยกรองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 3” ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปอย่างมีลำดับขั้นตอน จึงกล่าวถึงวิธีดำเนินการวิจัย 4 ประเด็น ได้แก่

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือเก็บข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดระบบข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

#### ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งหมด ซึ่งเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมชุดนิทานบันเทิงของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปี 2552 ประเภทร้อยกรอง จำนวน 9 เล่ม ได้แก่

1. พญานกแขกเต้าผู้รู้คุณ
2. พญาทองทอกกับนายพราน
3. พ่อค้าแร่
4. เศรษฐีหนู
5. ทำใจดีสู้เสือ
6. พ่อค้าผู้ไม่ละความเพียร
7. นกกระจาบสองฝูง
8. มหากบิลวานร
9. พญาหงส์ทอง

## เครื่องมือเก็บข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยสำหรับเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งได้ออกแบบให้เหมาะกับการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่

### 1. ส่วนหัวของตาราง

ผู้วิจัยได้ระบุสาระสำคัญ คือ ชื่อเรื่อง หมายถึงชื่อเรื่องของหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ใช้ในการวิเคราะห์คำที่สะกดไม่ตรงมาตราตัวสะกด เพื่อจะได้ทราบว่าคำที่สะกดไม่ตรงมาตราตัวสะกดนั้นอยู่ในหนังสือเล่มใด

### 2. ส่วนหัวของตาราง

ผู้วิจัยได้ระบุสาระสำคัญในส่วนหัวข้อตารางไว้ 6 ประการ ดังนี้

2.1 ลำดับที่ หมายถึงลำดับที่ของคำที่สะกดไม่ตรงมาตราตัวสะกด 4 มาตราคือ มาตราแม่กน มาตราแม่กบ มาตราแม่กด และมาตราแม่กก

2.2 คำที่สะกดไม่ตรงมาตราแม่กน หมายถึงพยัญชนะตัวอื่นที่อ่านออกเสียงเหมือน น สะกด ได้แก่ ญ ณ ร ล พ์ เช่น บุญ ญาณ การ กภาพ

2.3 คำที่สะกดไม่ตรงมาตราแม่กน หมายถึงพยัญชนะตัวอื่นที่อ่านออกเสียงเหมือน บ สะกด ได้แก่ ป ภ พ ฟ เช่น บาบ โลก ภาพ กรภาพ

2.4 คำที่สะกดไม่ตรงมาตราแม่กด หมายถึงพยัญชนะตัวอื่นที่อ่านออกเสียงเหมือน ด สะกด ได้แก่ จ ช ซ ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ต ถ ท ฒ ศ ษ ส เช่น บาท ทรธ รัฐ ราช ครูช

2.5 คำที่สะกดไม่ตรงมาตราแม่กก หมายถึงพยัญชนะตัวอื่นที่อ่านออกเสียงเหมือน ก สะกด ได้แก่ ข ค ฆ เช่น เลข เมฆ ไรศ ความสุข

2.6 หน้าที่ หมายถึงเลขหน้าที่ปรากฏข้อมูลของคำที่สะกดไม่ตรงมาตราตัวสะกดว่าอยู่หน้าที่เท่าไร

### 3. ส่วนเนื้อหาในตาราง

จะระบุคำศัพท์ที่เขียนสะกดไม่ตรงมาตราตัวสะกดโดยให้สอดคล้องกับส่วนหัวของตาราง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

## แบบบันทึกข้อมูลคำที่สะกดไม่ตรงมาตรา

นิทานเรื่อง.....

ที่	คำที่สะกดไม่ตรงมาตราตัวสะกด				หน้าที่
	มาตราแม่กน	มาตราแม่กบ	มาตราแม่กด	มาตราแม่กก	

รวมจำนวนคำที่สะกดไม่ตรงมาตรา.....คำ

ภาพ 1 แบบบันทึกข้อมูลคำที่สะกดไม่ตรงมาตรา

### การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลโดยอ่านจากหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดจำนวน 9 เรื่องอย่างละเอียด แล้ววิเคราะห์หาคำที่สะกดไม่ตรงมาตราตัวสะกด หลังจากนั้นบันทึกลงในตารางบันทึกข้อมูลเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรม Microsoft word 2003

การบันทึกข้อมูลดังกล่าว จะใช้ตารางบันทึกข้อมูล 4 ตาราง ต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทย 1 เล่ม ดังตัวอย่างต่อไปนี้



### การบันทึกข้อมูลคำที่สะกดไม่ตรงมาตรา

นิทานเรื่อง เศรษฐีหนู ผู้แต่ง สุชีพ ปุญญานุภาพ แต่งเมื่อปี พ.ศ. 2552

ที่	คำที่สะกดไม่ตรงมาตราตัวสะกด			
	มาตราแม่ กน	มาตราแม่ กบ	มาตราแม่ กด	มาตราแม่ กก
1	กาล	บุปผา	อดีต	สุข
2	จุลลก		เศรษฐี	
3	ปัญญา		พิจารณา	
4	ปรีชาชาญ		พินิจ	
5	พระภูบาล		มิตร	
6	การุญ		กิจ	
7	มवल		เลิศ	
8	เกื้อกูล			
9	กัตถุญ			
10	พากเพียร			

รวมจำนวนคำที่สะกดไม่ตรงมาตรา.....19.....คำ

ภาพ 2 การบันทึกข้อมูลคำที่สะกดไม่ตรงมาตรา

#### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิเคราะห์คำที่สะกดไม่ตรงมาตราในหนังสืออ่านเพิ่มเติมมวิชาภาษาไทย ชุดนิทานชาดกร้อยกรองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 นั้น ผู้วิจัยได้ใช้แบบบันทึกข้อมูลที่สร้างขึ้นตามประเด็นที่ศึกษาคือ แบบบันทึกคำที่สะกดไม่ตรงมาตรา แบบบันทึกชนิดของคำ แบบบันทึกโครงสร้างของพยางค์ และแบบบันทึกลักษณะการสร้างคำ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว โดยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

#### 1. การจัดระบบข้อมูล

หลังจากผู้วิจัยเก็บข้อมูลคำที่สะกดไม่ตรงมาตราตัวสะกด โดยบันทึกลงในตาราง บันทึกข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ แล้วลำดับถัดมาจึงนำข้อมูลนั้นมาจัดระบบ โดยจำแนกเป็นคำที่สะกดไม่ตรงมาตราตัวสะกดมาตราต่างๆ ได้แก่ มาตราแม่กน มาตราแม่กบ มาตราแม่กต มาตราแม่กก แต่ละมาตราแยกจัดเก็บไว้ในหน่วยเก็บข้อมูล (Folder) คนละหน่วยกัน

## 2. การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากจัดระบบข้อมูลแล้ว ในขั้นวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล 4 ประเด็น ตามกรอบแนวคิดที่ได้ทบทวนวรรณกรรมไว้ ได้แก่

### 2.1 คำที่สะกดไม่ตรงมาตราตัวสะกด มีรายละเอียดดังนี้

2.1.1 มาตราแม่ ก ก คือ พยางค์ หรือ คำ ที่มีเสียง [k] เป็นเสียงสะกด ซึ่งแทนได้ด้วยตัวอักษรได้แก่ ก ข ค ฆ จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ตัวสะกดไม่ตรงมาตราที่พบมีอักษรพยัญชนะสะกด 2 ตัว คือ ข คำที่พบมีจำนวน 1 คำ ได้แก่ สุข

2.1.2 มาตราแม่ ก ด คือ พยางค์ หรือ คำ ที่มีเสียง [t] เป็นเสียงสะกด ซึ่งแทนได้ด้วยตัวอักษรได้แก่ ด ต จ ช ซ ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ฌ ษ ศ ฌ จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ตัวสะกดไม่ตรงมาตราที่พบมีอักษรพยัญชนะสะกด 4 ตัว คือ ต จ ษ และ ศ คำที่พบมีจำนวน 7 คำ ได้แก่ อดีตกาล เศรษฐี พิจารณา พิณจ มิตร กิจ เลิศ

2.1.3 มาตราแม่ ก บ คือ พยางค์ หรือ คำ ที่มีเสียง [p] เป็นเสียงสะกดซึ่งแทนได้ด้วยตัวอักษรได้แก่ บ ป พ ฟ ภ จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ตัวสะกดไม่ตรงมาตราที่พบมีอักษรพยัญชนะสะกด 2 คือ ตัว คือ ป และ พ คำที่พบมีจำนวน 2 คำ ได้แก่ บุปผา ทรัพย์

2.1.4 มาตราแม่ ก น คือพยางค์ หรือ คำ ที่มีเสียง [v] เป็นเสียงสะกด ซึ่งแทนได้ด้วยตัวอักษร ได้แก่ น ญ ณ ร ล ฬ จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ตัวสะกดไม่ตรงมาตราที่พบมีอักษรพยัญชนะสะกด 4 ตัว คือ ญ ณ ร ล คำที่พบมีจำนวน 10 คำ ได้แก่ จุลลกเศรษฐี ปัญญา ปรีชาชาญ พระภูบาล การุญ มวล เกื้อกุล กตัญญู พากเพียร กาล

### 2.2 ลักษณะโครงสร้างของพยางค์ มีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 คำพยางค์เดียว ในภาษาไทยยึดการมีเสียงและไม่มีเสียงพยัญชนะสะกดเป็นเกณฑ์ จากการวิเคราะห์ พบตัวอย่างคำ เช่น สุข กิจ มิตร เลิศ กาล ทรัพย์

2.2.2 คำสองพยางค์คือ คำที่ประกอบด้วยพยางค์สองพยางค์จึงจะมีความหมายได้ จากการวิเคราะห์ พบตัวอย่างคำ เช่น เศรษฐี พิณจ บุปผา ปัญญา การุญ

2.2.1 คำหลายพยางค์ ในภาษาไทยจะมีโครงสร้างของพยางค์แตกต่างกันไปตามลักษณะการออกเสียง ซึ่งมี 2 ลักษณะคือคำที่มีพยางค์แน่นอนและคำที่มีพยางค์ไม่แน่นอน จากการวิเคราะห์ พบตัวอย่างคำ เช่น พิจารณา จุลลกเศรษฐี ปรีชาชาญ พระภูบาล กตัญญู

### 2.3 ชนิดของคำที่วิเคราะห์ตามไวยากรณ์ มีรายละเอียดดังนี้

2.3.1 คำนาม หมายถึง คำที่ใช้เรียกสิ่งที่เป็นรูปธรรม อาทิ คน ลัทธิ สิ่งของ สถานที่ และสิ่งที่เป็นนามธรรม จากการวิเคราะห์ พบตัวอย่างคำ ได้แก่ สุข เศรษฐี พิจารณา พิณจ มิตร กิจ เลิศ บุปผา จุลลกเศรษฐี ปัญญา ปรีชาชาญ พระภูบาล การุญ กตัญญู กาล

2.3.2 คำกริยา คำที่ทำหน้าที่เป็นกริยาหรือกริยาวลี ถือได้ว่าเป็นส่วนสำคัญของประโยค หากไม่มีกริยา ภาษาหน่วยนั้นก็ไม่เป็นประโยค จากการวิเคราะห์ พบตัวอย่างคำ ได้แก่ เกื้อกูล พากเพียร พิจารณา พินิจ

2.3.3 คำวิเศษณ์ เป็นคำที่ทำหน้าที่ขยายกริยา ทำหน้าที่เป็นวิเศษณ์วิเศษณ์ปรากฏหลังคำสรรพนามกริยา หากเป็นกริยาอาการ ก็ปรากฏต่อกันไป จากการวิเคราะห์ พบตัวอย่างคำ ได้แก่ อดีตกาล มวล เลิศ

## 2.4 ลักษณะการสร้างคำ มีรายละเอียดดังนี้

2.4.1 คำซ้อน หมายถึง คำที่ประกอบด้วยหน่วยคำอิสระตั้งแต่ 2 หน่วยคำขึ้นไป ซึ่งมีความหมายเหมือนกัน ใกล้เคียงกัน หรือตรงกันข้ามกัน เมื่อประกอบเป็นคำซ้อนแล้ว จะต้องได้ความหมายใหม่ หรือมีความหมายกว้างกว่าเดิม จากการวิเคราะห์ พบตัวอย่างคำ ได้แก่ เกื้อกูล พากเพียร

2.4.2 คำประสม หมายถึง คำที่ประกอบด้วยหน่วยคำอิสระตั้งแต่ 2 หน่วยคำขึ้นไป โดยหน่วยคำอิสระที่นำมาประกอบกันนั้นจะต้องเป็นคนละหน่วย ไม่มีความสัมพันธ์กัน อีกทั้งความหมายก็แตกต่างกันด้วย จากการวิเคราะห์ พบตัวอย่างคำ ได้แก่ เศรษฐี พิจารณา พินิจ บุพผา จุลลกเศรษฐี ปัญญา ปรีชาชาญ พระภูบาล การุญ กาล

2.4.3 คำสมาส เป็นการสร้างคำที่นำเอาหน่วยคำในภาษาบาลีและสันสกฤต 2 หน่วยมาประกอบกัน โดยหน่วยใดหน่วยหนึ่งเป็นหน่วยคำไม่อิสระ หรือไม่อิสระทั้งสองหน่วย เมื่อนำหน่วยคำมาประกอบกันแล้ว จะได้คำประสมที่มีลักษณะไม่มีการเปลี่ยนแปลงเสียงระหว่างรอยต่อของคำ จากการวิเคราะห์ ไม่พบคำสมาส

## สรุป อภิปรายผล และเสนอแนะ

ในลำดับขั้นตอนการวิจัยนี้มีกระบวนการ 3 กระบวนการ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย และเขียนรายงานการวิจัยด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ให้ข้อเสนอแนะในการวิจัย





## บทที่ 4

### คำสะกดไม่ตรงมาตราในหนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทย ของระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3

จากการศึกษาค้นคว้าเรื่อง “การวิเคราะห์คำที่สะกดไม่ตรงมาตราในหนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทย ชุดนิทานชาดกร้อยกรองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3” ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และจำแนกหมวดหมู่คำที่สะกดไม่ตรงมาตรา จากหนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทย ชุดนิทานชาดกร้อยกรองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 9 เล่ม คือ พญานกแขกเต้าผู้รู้คุณ พญากวางทองกับนายพราน พ่อค้าเร่ เศรษฐีหนู ทำใจดีสู้เสือ พ่อค้าผู้ไม่ละความเพียร นกกระจาบสองฝูง มหากระบิลวานร และพญาหงส์ทอง

จากการศึกษาผลการวิจัยจำแนกได้ 4 ประเด็น ดังนี้

1. คำที่สะกดไม่ตรงมาตราตัวสะกด
2. ชนิดของคำวิเคราะห์ตามไวยากรณ์
3. ลักษณะโครงสร้างของพยางค์
4. ลักษณะการสร้างคำ

#### คำที่สะกดไม่ตรงมาตรา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบคำสะกดไม่ตรงมาตราจำนวน 181 คำ จำแนกตามมาตราตัวสะกดได้ 4 มาตรา ดังนี้

1. มาตราแม่ กก
2. มาตราแม่ กต
3. มาตราแม่ กบ
4. มาตราแม่ กน

#### 1. มาตราแม่กก

มาตราแม่กก คือพยางค์หรือคำที่มีหน่วยเสียง /k/ เป็นเสียงสะกดลักษณะการออกเสียงเป็นเสียงระเบิด เกิดที่เพดานอ่อน เป็นเสียงไม่ก้อง ไม่มีลม ซึ่งแทนได้ด้วยตัวอักษร ได้แก่ ก ข ค ซ จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ตัวสะกดไม่ตรงมาตราที่พบ มีอักษรพยัญชนะ

สะกด 2 ตัว คือ ข และ ค คำที่พบมีจำนวน 6 คำ ดังนี้

บริโภค      ความสุข      สุวรรณมิต      สามัคคี      พรรคพวก  
โชค

ตัวอย่างบทประพันธ์ที่ปรากฏคำสะกดไม่ตรงมาตราแม่ กก

ตัวอย่างที่ 1

พระอินทร์จึงประทานพรแก่พญานกแขกเต้าให้ผลไม้ในป่าแห่งนี้มี**บริโภค**อย่างไม่มี  
วันหมดสิ้น

(พญานกแขกเต้าผู้รู้คุณ. 2545: 32)

ตัวอย่างที่ 2

ควางกลับคืนป่าอาศัย  
**สุวรรณมิต**ชาดก

มี**สุข**ทุกข์ภัยพ้นผ่าน  
หยิบยงมาเอื้อเอื้อหนุน

(พญากวางทองกับนายพราน. 2552: 18, 19)

ตัวอย่างที่ 3

ขอยกลูกสาวให้  
จงมี**สุข**เพียงพร้อม

รักร่วมใจสุดถนอม

เด่นดำรงคงความดี

(เศรษฐีหู่. 2552: 18)

ตัวอย่างที่ 4

แต่นี้เสียต้องตรองคิด  
คิดก่อนเชื่อใครไม่ตรม

หลงผิดความฝันพลันล้ม

**สุข**สมพอเพียงเลี้ยงตน

(ทำใจดีสู้เสือ. 2552: 19)

ตัวอย่างที่ 5

**พรรคพวก**และเพื่อนพ้อง  
ร่วมมือและร่วมใจ  
ด้วยอำนาจขัดแย้งนั้น

จงตริตรองลงคิดใหม่

เราจักได้โอกาส...

คิดได้ในเร็วพลัน

(นกกระจาบสองฝูง. 2552: 6, 15)

## ตัวอย่างที่ 6

ผลที่แลเห็น	เกิดแก่ส่วนรวมร่วมกัน
สิ้นเภทภัยร้ายร้อยพัน	ไร้ทุกข์ <b>สุข</b> สันต์
	(มหากบิลวานร. 2552: 20)

## ตัวอย่างที่ 7

กาลครั้งหนึ่งนานมา	ณ เมืองพาราณสี
บ้านเมืองรุ่งเรืองดี	ทุกชีวิ <b>มีสุข</b> สันต์
ยังมีครอบครัวพราหมณ์	ที่งดงามความผูกพัน
รู้ใจให้แบ่งปัน	คนสรรเสริญอยู่ทั่วไป
สามีและภรรยา	มีธิดาจำเริญวัย
ห้าคนต่างรักใคร่	ใจสมาน <b>สามัคคี</b>
	(พญาหงส์ทอง. 2552: 2, 3)

## 2. มาตราแม่ กด

มาตราแม่ กด คือพยางค์หรือคำที่มีหน่วยเสียงเสียง /ก/ เป็นเสียงสะกด ซึ่งลักษณะการออกเสียงเป็นเสียงระเบิด เกิดที่ปุ่มเหงือก เป็นเสียงไม่ก้อง ไม่มีลม ซึ่งแทนได้ด้วยตัวอักษร ได้แก่ ด ต จ ช ซ ฎ ฏ ฐ ท ฒ ส ษ ศ ถ จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ตัวสะกดไม่ตรงมาตราที่พบมีอักษรพยัญชนะสะกด 9 ตัว คือ ด จ ช ฐ ท ฒ ส ษ ศ คำที่พบมีจำนวน 79 คำ ดังนี้

ประเทศ	อาเพท	สันโดษ	ดวงอาทิตย์	อาสน์
สนิท	เหตุผล	ทิศทาง	สวัสดิ์	วิปริต
อชิษฐาน	ข้าทาส	อุทยาน	เนรมิต	ราชสีห์
มนุษย์	โอกาส	สัมฤทธิ์	เสด็จ	คัจ
เมตตา	อาจ	มิตร	จิตใจ	ประเสริฐ
มนุษย์	สัตว์	เขต	เพชรพลอย	วิวาท
เศรษฐี	กิจการ	พิสูจน์	พินิจ	ชวนพิศ
สุจริต	ชื่อสัตย์	ชีวิต	ชาติ	อาฆาต
พิษ	อดีตกาล	พิจารณา	เลิศ	เพริศแพรว

โยชน์	โทษ	ประมาท	พระศาสนา	สาเหตุ
ญาติ	เหตุ	อดีต	พรหมทัต	สมบัติ
ตำรัส	เสร็จ	สำเร็จ	โอกาส	เดรัจฉาน
อำนาจ	โกรธ	ประกาศ	ศรัทธา	อุบัติ
พรหมทัต	กษัตริย์	เสด็จ	อำมาตย์	อุทิศ
ตำรัส	ประกาศ	เสร็จ	เกทภัย	บุตร
วิจิตร	พิสดาร	โสมนัส	รสชาติ	

ตัวอย่างบทประพันธ์ที่ปรากฏคำสะกดไม่ตรงมาตราแม่ กด มีดังนี้

#### ตัวอย่างที่ 1

ณ ป่ามะเดื่ออันอุดมสมบูรณ์ริมฝั่งแม่น้ำคงคา ใน**หิมวันตประเทศ** สรรพสัตว์น้อยใหญ่ รวมทั้งพญานกแขกเต้าและปวีรหารห้าร้อยตัวอาศัยอยู่อย่างมีความสุข แต่ปีนี้เกิด**อาเพท**

(พญานกแขกเต้าผู้รู้คุณ. 2545: 1)

#### ตัวอย่างที่ 2

พรานพึงกว้างกล่าวเฝ้าคิด  
แม่แต่**มนุษย์**ไม่เคย

มี**จิตประเสริฐ**เปิดเผย  
เอื้อนเอ่ยใจอย่างนางเนื้อ

(พญากวางทองกับนายพราน. 2552: 13)

#### ตัวอย่างที่ 3

พ่อค้า**พินิจ**  
ด้วยคราบฝุ่นหนา  
มีใจเป็น**มิตร**  
บอกยาย “ถาดนี้

ถาดไม่ชวน**พิศ**  
พ่อค้า**สุจริต**  
**จิต**เป็น**มงคล**  
มีค่าเหลือล้น

(พ่อค้าเร่. 2552: 15)

#### ตัวอย่างที่ 4

ชายหนุ่มมากมवल**มิตร**  
บอกข่าวว่า “พ่รุ้งนี้  
ทรัพย์สินแสนนำไปกราบ  
สร้างตนจากหนูตาย

เกือบ**ถูกลัก**ทุกสิ่งมี  
พ่อค้า**ม้า**มาถึงเมือง”  
เล่าให้ทราบเรื่องทั้งหลาย  
ท่าน**เศรษฐี**กล่าวชื่นชม

(เศรษฐีหนู. 2552: 12)



## ตัวอย่างที่ 5

เมื่อพะวะจากล้าหาญ  
ปัญญาเป็นเลิศเพริศแพรว

ยอมผ่านพองภัยแน่แน่ว  
คลาดแคล้วปัญหาสารพัน  
(ทำใจดีสู้เสือ. 2552: 17)

## ตัวอย่างที่ 6

คนเก่งนำทาง  
กำหนดทิศได้  
พาเกวียนเคลื่อนคล้อย  
หนึ่งคืนหนึ่งคราว  
ประมาทในตน  
คืนนั้นเกิดเรื่อง

เว็ງว่างอย่างไร  
โดยใช้ดวงดาว  
ทิ้งรอยเหยียดยาว  
ไกลราวหนึ่งโยชน์  
เกิดผลสืบเนื่อง  
ขุนเคืองจิตใจ  
(พ่อค้าผู้ไม่ละความเพียร. 2552: 6, 9)

## ตัวอย่างที่ 7

นกตัวที่ทำผิด  
อีกตัวทะเลงใจ  
หัวหน้าเห็นอนาถ  
วิวาทไม่อาจฝืน  
จึงรวมพวกเชื้อฟัง  
ทั้งพวกตั้งอึดใจ

ไม่คิดขอลภัย  
ถือโทษใหญ่ไม่ยกคืน  
จึงประกาศกับนกอื่น  
และจะต้องพบพองภัย  
ย้ายรวงรังสู่ถิ่นใหม่  
ให้วิบัติเพราะขัดแย้ง  
(นกกระจาบสองฝูง. 2552: 18,19)

## ตัวอย่างที่ 8

คุณงามและความดี  
พระองค์จงจดจำ  
เสร็จสิ้นคำสั่งสอน  
ชีวิตสิ้นทุกทน

ประกาศชี้การกระทำ  
เพื่อความสุขของทุกคน”  
องค์วานรสิ้นชีพชนม์  
เหลือแต่ผลแห่งความดี  
(มหากบิลวานร. 2552: 19)

## ตัวอย่างที่ 9

หลังพราหมณ์ท่านวายชนม์	กาลผ่านพ้นไปหลายปี
ภรรยาและบุตร	ต้องลำบากยากจนลง
ด้วยใจใสสะอาด	พราหมณ์กลับ <b>ชาติ</b> มาเป็นหงส์
ชนทองงามสมทรง	<b>ล้วน</b> วิจิตรพิสดาร
หงส์ทอง <b>โพธิสัตว์</b>	รู้แจ้งชัด <b>อดีต</b> กาล
	(พญาหงส์ทอง. 2552: 4)

## 3. มาตราแม่ กบ

มาตราแม่ กบ คือพยางค์หรือคำที่มีหน่วยเสียง /p/ เป็นเสียงสะกด ซึ่งลักษณะการออกเสียงเป็นเสียงระเบิด เกิดที่ริมฝีปาก เป็นเสียงไม่ก้อง ไม่มีลม ซึ่งแทนได้ด้วยตัวอักษรได้แก่ บ ป พ ฟ ภ จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ตัวสะกดไม่ตรงมาตราที่พบมีอักษรพยัญชนะสะกด 3 คือ ตัว คือ บ พ และ ภ คำที่พบมีจำนวน 11 คำ ดังนี้

สรรพสัตว์	อพยพ	อานูภาพ	ทรัพย์	อาชีพ
ชาติภพ	บุปผา	ปรารภ	โลก	บาป
ลาม				

ตัวอย่างบทประพันธ์ที่ปรากฏคำสะกดไม่ตรงมาตรา แม่กบ

## ตัวอย่างที่ 1

ณ ป่ามะเดื่ออันอุดมสมบูรณ์ริมฝั่งแม่น้ำคงคา ในหิมวันตประเทศ**สรรพสัตว์**น้อยใหญ่  
 พวกเราลำบากเหลือเกินป่าแห้งแล้งมากขึ้นทุกที ท่าน**อพยพ**ไปกับพวกเราเถิด  
 (พญานกแขกเต้าผู้รู้คุณ. 2552: 1, 2)

## ตัวอย่างที่ 2

พรานจึงเมตตาจุนเจือ	เอื้อเพื่อ <b>ชีพ</b> รอดปลอดภัย
แล้วตัดบ่วงหนังด้วยพร้า	ด้วย <b>อานูภาพ</b> ยิ่งใหญ่
	(พญาควางทองกับนายพราน. 2552: 14)

## ตัวอย่างที่ 3

ลดข้อวิวาท	บาดหมางกังวล
<b>อาชีพ</b> ของตน	ยอมยั้งยืนนาน
คือหนี้ชีวิต	จะติดตามทวง
ทุก <b>ชาติภพ</b> พวง	เจ้าต้องชดใช้
	(พ่อค้าเร่. 2552: 6, 20)

## ตัวอย่างที่ 4

มีเงินเพียงเล็กน้อย	ซื้อน้ำอ้อยคอยทำไว้
แจกคนเก็บดอกไม้	ได้ <b>บุปผา</b> ตอบแทนกัน...
<b>ทรัพย์</b> แสนนำไปกราบ	เล่าให้ทราบเรื่องทั้งหลาย
สร้างตนจากหนูตาย	ท่าน <b>เศรษฐี</b> กล่าวชื่นชม
	(เศรษฐีหนู. 2552: 7, 17)

## ตัวอย่างที่ 5

แพะน้อยประณมก้มกราบ	“ท่าน <b>เสือ</b> โปรดทราบความหวัง
ข้า <b>น้อยชีพ</b> ไม่จีรัง	โปรดฟังถ้อยคำทำนาย
	(ทำใจดีสู้เสือ. 2552: 12)

## ตัวอย่างที่ 6

ครั้งหนึ่งพระศาสดา	ทรงโปรด <b>ญาติกา</b>
ประทับนิโครธาราม	
<b>ปรารภ</b> วิถีเสียมทราม	อันมี <b>ใจความ</b>
คือ <b>การ</b> ไว้รักสามัคคี	
	(นกกกระจาบสองฝูง. 2552: 1)

## ตัวอย่างที่ 7

เสร็จสิ้นคำสั่งสอน	องค์ <b>วานร</b> สิ้น <b>ชีพชนม์</b>
ชีวิตสิ้นทุกทน	เหลือแต่ <b>ผล</b> แห่ง <b>ความดี</b>
	(มหากบิลวานร. 2552: 19)

## ตัวอย่างที่ 8

นางพราหมณ์ด้อยปัญญา	จึงปรึกษากับบุตรี
ด้วยความโลภที่มี	เข้าครอบงำตามวิสัย...
เพราะนางพราหมณี	คิดไม่ดีก่อ <b>บาป</b> หนา
สุดทายเป็นเสียหน้าตา	ต้องลำบากและยากจน
	(พญาหงส์ทอง. 2552: 22)

## 4. มาตราแม่ กน

มาตราแม่ กน คือพยางค์หรือคำที่มีหน่วยเสียง /n/ เป็นเสียงสะกด ซึ่งลักษณะการออกเสียงเป็นเสียงนาสิก เกิดที่ปุ่มเหงือก เป็นเสียงก้อง ไม่มีลม ซึ่งแทนได้ด้วยตัวอักษร ได้แก่ น ญ ณ ร ล พ จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ตัวสะกดไม่ตรงมาตราที่พบมีอักษรพยัญชนะสะกด 4 คือ ตัว คือ ญ ณ ร ล คำที่พบมีจำนวน 60 คำ ดังนี้

สมบูรณ	บริวาร	ฤดูกาล	กันดาร	บันดาล
กตัญญู	ไพศาล	ญาณ	อาหาร	พร
มवलไม้	กาล	อาจิน	สงสาร	กัลยา
สังหาร	ศีล	ภัยพาล	อาสัญ	พ้องพรรณ
ไพรวลัย	มารดา	สุวรรณ	การุญ	ผลไม้
สัจจร	ตำบล	สำคัญ	ปัญหา	กังวล
โอฬาร	คุณค่า	ควร	มงคล	เหริยญ
เวรกรรม	จุลลกเศรษฐี	ปัญญา	ปรีชาชาญ	พระภูบาล
เกื้อกูล	พากเพียร	อาตุร	ลำธาร	กุศล
โหร	กล้าหาญ	กลลวง	โบราณ	ลำเค็ญ
ศาสตราจารย์	อาวรณ์	บัดดล	ยลยิน	อุทาหรณ์
บุญคุณ	จำเริญ	คูกร	ทหาร	เข็ญ
มหากบิลวานร	ข้างสาร	สโมสร	สำราญ	กิจการ
อาหาร	เถาวัลย์	พิสดาร	บำเพ็ญ	สรรเสริญ



ตัวอย่างบทประพันธ์ที่ปรากฏคำสะกดไม่ตรงมาตรา แม่กน

ตัวอย่างที่ 1

ณ ป่ามะเดื่ออันอุดม**สมบุรณ์**ริมฝั่งแม่น้ำคงคาในทิววันตประเทศสรรพสัตว์น้อยใหญ่  
รวมทั้งพญานกแขกเต้าและ**บริวาร**ห้าร้อยตัว อาศัยอยู่อย่างมีความสุข แต่ปีนี้เกิดอาเพศฝนไม่  
ตกต้องตาม**ฤดูกาล**

(พญานกแขกเต้าผู้รู้คุณ. 2552: 32)

ตัวอย่างที่ 2

กวางทองดอบแทนพรานป่า  
มอบแก้วมณี**ม่องพรรณ**

ที่ไม่เช่น**สาอาสัญ**

ทรัพย์จาก**ไพรวลัย**ดอบแทน

(พญากวางทองกับนายพราน. 2552: 16)

ตัวอย่างที่ 3

อีกคนมุ่งหมาย  
เร่ค้าทางเดียว  
ย่อมมาพบกัน

ไป**ขวาสำคัญ**

เลาะเสี้ยววนนั้น

ที่เดิมเริ่มต้น

เพื่อตัด**ปัญหา**

เรื่องแย่งลูกค้า

ถ้าไปสองคน

ลดข้อวิวาท

บาดหมาง**กังวล**

(พ่อค้าเร่. 2552: 6)

ตัวอย่างที่ 4

ทรัพย์แสนนำไปกราบ

เล่าให้ทราบเรื่องทั้งหลาย

สร้างตนจากหนูตาย

ท่านเศรษฐีกล่าวชื่นชม

“**กตัญญู**เลิศ**ปัญญา**

ตั้งตัวมาดงามสม

พากเพียร**น่านิยม**

(เศรษฐีหนู. 2552: 17)

## ตัวอย่างที่ 5

กุศลส่งเสริมราศี  
แพะจะไม่ลืมพระคุณ

ถ้ามีใจเอื้อเกื้อหนุน  
ที่ทำการบุญเมตตา”  
(ทำใจดีสู้เสือ. 2552: 12)

## ตัวอย่างที่ 6

ยังมีพ่อค้า  
ห้าร้อยเล่มเกวียน  
ตัดพงไปรังเตียน

โบราณนานปี  
บรรทุกของมา  
มุ่งหน้าฝ่าดง  
ทางรวกเวียน  
พากเพียรค้าขาย  
(พ่อค้าผู้ไม่ละความเพียร. 2552: 1)

## ตัวอย่างที่ 7

แสดงเหตุผลกลมี  
ควรรู้สืบสานสมานฉันท์

กาลใดก็ดี  
(นกกระจาบสองฝูง. 2552: 1)

## ตัวอย่างที่ 8

มหากบิลวานร  
“ผู้นำล้ำปัญญา  
อันความเสียสละ  
ปกป้องผองภัยพาล

จึงสั่งสอนพระราช  
แก้ปัญหาบริวาร  
ไม่ลดละความกล้าหาญ  
ให้อยู่สุขทุกเวลา  
(มหากบิลวานร. 2552: 18)

## ตัวอย่างที่ 9

ยังมีครอบครัวพราหมณ์  
รู้ใจให้แบ่งปัน  
สามีและภรรยา  
ห้าคนต่างรักใคร่

ที่งดงามความผูกพัน  
คนสรรเสริญอยู่ทั่วไป  
มีธิดาจำเริญวัย  
ใจสมานสามัคคี  
(พญาหงส์ทอง. 2552: 2)

สรุปผลจากการวิเคราะห์คำที่สะกดไม่ตรงมาตรา แม่กต ในหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุดชาดกร้อยกรอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 9 เล่ม มีคำที่เป็นคำที่สะกดไม่ตรงมาตราตัวสะกดทั้งหมดจำนวน 171 คำ ซึ่งคิดเป็นคำร้อยละในแต่ละมาตราได้ คือ คำมาตราแม่กก มีจำนวน 6 คำ คิดเป็นร้อยละ 3.50 คำมาตราแม่กต มีจำนวน 80 คำ คิดเป็นร้อยละ 46.78 คำมาตราแม่กบมีจำนวน 11 คำ คิดเป็นร้อยละ 6.43 และคำมาตราแม่กน มีจำนวน 60 คำ คิดเป็นร้อยละ 35.08

### ชนิดของคำในภาษาไทย

การจำแนกชนิดของคำในภาษาไทยมีการศึกษากันมานานพอสมควร และกระทำกันอย่างหลากหลาย นักวิชาการต่างก็ใช้แนวคิดและทฤษฎีที่แตกต่างกันออกไป ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จำแนกชนิดของคำตามแบบฉบับของหนังสือ “บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 3 ชนิดของคำ วลี ประโยคและสัมพันธ์สาร” สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สถาบันภาษาไทย กระทรวงศึกษาธิการ ได้จำแนกคำออกเป็น 12 ชนิด ได้แก่ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำช่วยกริยา คำวิเศษณ์ คำที่เกี่ยวกับจำนวน คำบอกกำหนด คำบุพบท คำเชื่อม คำลงท้าย คำอุทาน และคำปฏิเสธ

จากการวิเคราะห์คำสะกดไม่ตรงมาตราจากประชากรและกลุ่มตัวอย่างพบว่าคำที่สะกดไม่ตรงมาตรานั้นเมื่อจำแนกตามหมวดคำข้างต้นแล้วปรากฏ 3 ประเภท ได้แก่

1. คำนาม
2. คำกริยา
3. คำวิเศษณ์

#### 1. คำนาม

คำนามหมายถึง คำที่ใช้เรียกสิ่งที่เป็นรูปธรรม อาทิ คน สัตว์ สิ่งของ สถานที่ และสิ่งที่เป็นนามธรรม จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบคำนามจำนวน 105 คำ ได้แก่

ความสุข	ประเทศ	อาเพศ	สันโดษ	ดวงอาทิตย์
อาสน์	เหตุผล	ทิศทาง	สวรรค์	เมตตา
สาเหตุ	จิตใจ	ข้าทาส	บริวาร	อุทยาน
เนรมิต	ราชสีห์	มนุษย์	โอกาส	สัมฤทธิ์
สรรพสัตว์	สาเหตุ	ฤดูกาล	ญาณ	อาหาร
พร	สุวรรณมิต	กัลยา	มิตร	มนุษย์

สัตว์	อานุกาฬ	ทรัพย์	มวลงไม้	สมบูรณ์
ศีล	ผล	ภัยพาล	ไพรวลัย	อาชีพ
การุญ	สุจริต	เขต	เพชรพลอย	เศรษฐกิจ
โชค	ชีวิต	ชาติ	พิษ	ชาติภาพ
ผลไม้	ตำบล	ปัญหา	คุณค่า	โพธิสัตว์
มงคล	เหรียญ	เวรกรรม	บุตร	เดรัจฉาน
กิจ	กุศล	บุปผา	จุลลกเศรษฐกิจ	ปัญญา
ปรีชาชาญ	พระภูบาล	ทรัพย์	ลำธาร	พระคุณ
โหร	กลลวง	ทิศ	โยชน์	โทษ
เขต	การงาน	บุญคุณ	สามัคคี	โลมนัส
พรรคพวก	พระศาสดา	ญาติ	พรหมทัต	สมบัติ
พระโพธิสัตว์	ดำรัส	โอกาส	อำนาจ	ศรัทธา
บุญคุณ	อุบัติ	กษัตริย์	อำนาจ	อาสัญ
ดำรัส	เภทภัย	บริวาร	ช่างสาร	มหากบิลวานร
สโมสรร	ทหาร	วานร	อาหาร	เถาวัลย์

### ตัวอย่างบทประพันธ์ที่มีค่านามปรากฏ

#### ตัวอย่างที่ 1

ณ ป่ามะเดื่ออันอุดมสมบูรณ์ริมฝั่งแม่น้ำคงคาในหิมวันตประเทศ สรรพสัตว์  
ใหญ่่น้อยรวมทั้งพญานกแขกเต้าและบริวารทำร้อยตัว

(พญานกแขกเต้าผู้รู้คุณ. 2554: 1)

#### ตัวอย่างที่ 2

พรานพึงกว้างกล่าวเผ้าคิด มีจิตประเสริฐเปิดเผย  
แม้แต่มนุษย์ไม่เคย เอื้อนเอ่ยใจอย่างนางเนื้อ

(พญากวางทองกับนายพราน. 2552: 13)



## ตัวอย่างที่ 3

มี**เศรษฐี**ซึ่ง  
แต่เดิมค้าขาย  
จำรวยโอฟาร์

ที่บ้านหลังหนึ่ง  
ตกยากขายหลาน  
มากมาย**กิจการ**  
**บริการ**พรั่งพร้อม  
(พ่อค้าเร่. 2552: 7)

## ตัวอย่างที่ 4

มีเงินเพียงเล็กน้อย  
แจกคนเก็บดอกไม้

ซื้อน้ำอ้อยไว้คอยทำ  
ได้**บุปผา**ตอบแทนกัน  
(เศรษฐีหนู. 2552: 7)

## ตัวอย่างที่ 5

เสื่อชุ่มค้ำรามเสียงลั่น  
เสื่อถาม”ทำไมไม่กลัว”  
แพะใช้**สติปัญญา**  
“ขอท่านช่วยเหลือเจือจาน

แพะเห็นเสื่อปลิ้นลั่นหัว  
ยืมยั่วเข้าเล่นเป็น**พาล**  
พุดจาเสียงอ่อนเสียงหวาน  
ให้ผ่านทางไป**ได้บุญ**  
(ทำใจดีสู้เสือ. 2552: 11)

## ตัวอย่างที่ 6

จัดการ**งานบุญ**  
สร้าง**คุณความดี**

เกือบ**หุนซีวี**  
โลกนี้**โสกา**  
(พ่อค้าผู้ไม่ละความเพียร. 2552: 7)

## ตัวอย่างที่ 7

ครั้งเจ้า**พรหมทัต**  
องค์**ศาสตราจารย์**  
กลางป่า ณ เมืองนี้  
ล่า**นกมานับร้อย**

ครอง**สมบัติบริหาร**  
เกิดเป็น**นกกระจาบน้อย**  
มี**นายพราน**ผู้ต่ำต้อย  
เลี้ยง**ชีวิต**ครอบครัวยุคน  
(นกกระจาบน้อย. 2552: 1-3)

## ตัวอย่างที่ 8

คุณงามและความดี	ประกาศชี้การกระทำ
พระองค์จงจดจำ	เพื่อ <b>ความสุข</b> ของทุกคน
เสร็จสิ้นคำสั่งสอน	องค์ <b>วานร</b> สิ้นชีพินม์
ชีวิตสิ้นทุกขันธ์	เหลือแต่ <b>ผล</b> แห่งความดี
	(มหากบิลวานร. 2552: 19)

## ตัวอย่างที่ 9

<b>หงส์ทองโพธิสัตว์</b>	รู้แจ้งชัดอดีตกาล
ระลึก <b>ชาติ</b> ด้วยฌาน	เห็นลูกเมียต้องทุกขันธ์
	(พญาหงส์ทอง. 2552: 7)

## 2. คำกริยา

คำกริยาเป็นคำที่ทำหน้าที่เป็นกริยาหรือกริยาวลี ถือได้ว่าเป็นส่วนสำคัญของประโยค หากไม่มีกริยา ภาษาหน่วยนั้นก็ไม่เป็นประโยค จากการวิเคราะห์ พบตัวอย่างคำกริยาจำนวน 31 คำ ได้แก่

บริโภค	เสด็จ	อพยพ	บันดล	จำเริญ
สังหาร	ลัญจร	กังวล	วิวาท	พิสูจน์
พินิจ	ชวนพิศ	ซื่อสัตย์	อาฆาต	พาล
พากเพียร	อาวรณ์	ยลยิน	จำเริญ	ประมาท
ปรารภ	เสร็จ	สำเร็จ	โกรธ	ประกาศ
สำราญ	บำเพ็ญ	อุทิศ	พิจารณา	อธิษฐาน
วิปริต				

ตัวอย่างบทประพันธ์ที่มีคำกริยา มีดังนี้

## ตัวอย่างที่ 1

นางนกแขกเต้าได้มาอ่อนวอนให้พญานกแขกเต้า**อพยพ**ไปอยู่ที่อื่น ที่อยู่ที่นี่มานานแล้ว จะทิ้งไปอยู่ที่อื่นไม่ได้หรอก พ่อและแม่ของพญานกแขกเต้าได้มาขอรับรองให้อพยพไปอยู่ที่อื่นด้วยเช่นกัน

(พญานกแขกเต้าผู้รู้คุณ. 2552: 4)

## ตัวอย่างที่ 2

“ข้าแต่ นายพรานผู้กล้า  
อย่าด่วน **สังหาร** บันคอ

โปรดฟัง วาจารย์ร้องขอ  
ฝูงเนื้อเผื่อ รอผู้นำ”

(พญากวางทองกับนายพราน. 2552: 11)

## ตัวอย่างที่ 3

ตั้งร้านจำหน่าย  
เดินเท้าคุ่มคุ่ม  
ตระเวนชอกซอน

บ้างก็ค้าขาย  
บ้างเร่สัญจร  
ลุ่มลุ่มดอนดอน  
พร้อมสินค้าไป

(พ่อค้าเร่. 2552: 3)

## ตัวอย่างที่ 4

**เศรษฐีพิจารณา**  
เลี้ยงลูกเมียสบาย  
คนใช้ฟังแล้วคิด  
จึงเก็บเอาหนูมา

เอื้อนเอ่ยว่า “ใครเก็บขาย  
เป็นเศรษฐีในไม่ช้า”  
ฟัง **พินิจ** ด้วยปัญญา  
ขายให้คนเลี้ยงแมวไป

(เศรษฐีหนู. 2552: 3-4)

## ตัวอย่างที่ 5

โบราณนานปี  
บรรทุกของมา  
มุ่งหน้าฝ่าดง  
ทางรกรากเวียน

ยังมีพ่อค้า  
ห้ำรอยเล่มเกวียน  
ตัดพงโปร่งเตียน  
**พากเพียร** ค้าขาย

(พ่อค้าผู้ไม่ละความเพียร. 2552: 1)

## ตัวอย่างที่ 6

รุ่งเช้าหุงหา  
ล้อมเกวียนให้ดี  
ชุดหลุมปักหลัก  
ตกเย็นแดดอ่อน

ข้าวปลาทันที  
ทำที่พักผ่อน  
เพิงพักคลายร้อน  
**สัญจร** ทันใด

(พ่อค้าผู้ไม่ละความเพียร. 2552: 17)

## ตัวอย่างที่ 7

ตาข่ายเมื่อคลุมตัว  
 โบกยบินด้วยแรงกาย  
**เสร็จแล้ว**จงบินหนี  
 ทุกตัวหากทำตาม

จงสอดหัวเข้าตาข่าย  
 ไปที่ลงตรงพุ่มไม้  
 เบื้องล่างมีทางลอดข้าม  
**จักสำเร็จ**จงตั้งใจ  
 (นกกระจาบสองฝูง. 2552: 8)

## ตัวอย่างที่ 8

เสวยพอพระทัย  
 พรานป่าที่เคยกิน

ทรงถามไถ่ใคร**ลย**ิน  
 นำ**เสด็จ**โดยเร็วพลัน  
 (มหากบิลวานร. 2552: 9)

## ตัวอย่างที่ 9

ยังมีครอบครัวพราหมณ์  
 รู้ใจให้แบ่งปัน  
 สามีและภรรยา  
 ห้าคนต่างรักใคร่

ทั้งดงามความผูกพัน  
 คน**สรรเสริญ**อยู่ทั่วไป  
 มีธิดา**จำเริญ**วัย  
 ใจสมานสามัคคี  
 (พญาหงส์ทอง. 2552: 1-3)

## 3. คำวิเศษณ์

คำวิเศษณ์เป็นคำที่ทำหน้าที่ขยายกริยา ทำหน้าที่เป็นวิเศษณ์วลี ปรากฏหลังคำ สกรรมกริยา หากเป็นกริยาอกรรมก็ปรากฏต่อกันไป จากการวิเคราะห์ พบตัวอย่างคำวิเศษณ์ จำนวน 21 คำ ได้แก่

กัณดาร	ไพศาล	สงสาร	กาล	สำคัญ
โอฬาร	อดีตกาล	มवल	เลิศ	อาตุร
โบราณ	ลำเค็ญ	บัดดล	อาจิณ	วิจิตร
พิสดาร	ควร	กล้าหาญ	ประเสริฐ	อาจ
เพริศแพรว				



ตัวอย่างบทประพันธ์ที่มีคำวิเศษณ์ปรากฏ มีดังนี้

ตัวอย่างที่ 1

ทันใดนั้นต้นไม้ในป่าก็แห้งตายในพริบตา น้ำในสระซึ่งเหลืออยู่เล็กน้อยพลันเหือดแห้ง  
อย่างรวดเร็ว ถึงป่าจะแห้งแล้งกันดารอย่างไร ช้างก็จะอยู่ที่นั่นต่อไป

(พจนานกแขกเต้าผู้รู้คุณ. 2554: 7)

ตัวอย่างที่ 2

อีกคนมุ่งหมาย	คนหนึ่งไปซ่าย
เร่ค้าทางเดียว	ไปขวาสำคัญ
ย่อมมาพบกัน	เลาะเลี้ยววนนั้น
แต่เดิมซำชาย	ที่เดิมเริ่มต้น
ร่ำรวยโอฬาร	มากมายกิจการ
	บริวารพร้อมพร้อม

(พ่อค้าเร่. 2552: 6-7)

ตัวอย่างที่ 2

อดีตกาลแสนนานมา	ณ เมืองพาราณสี
จุลลกเศรษฐี	เปี่ยมปัญญาปรีชาชาญ
	(เศรษฐีหนู. 2552: 1)

ตัวอย่างที่ 3

ท่ามกลางป่าเหงาเศร้าสร้อย	แพะน้อยพลัดพรากจากแม่
ขาดเพื่อนพื่ออยู่ดูแล	ท้อแท้ว่าเหว่าอาดูร
	(ทำใจดีสู้เสือ. 2552: 1)

ตัวอย่างที่ 4

โบราณนานปี	ยังมีพ่อค้า
บรรรทุกของ	มาหาร้อยเล่มเกวียน...
วันหนึ่งต้องมา	รณหาที่ตาย
เขตทะเลทราย	ร้อนร้ายลำเค็ญ
	(พ่อค้าผู้ไม่ละความเพียร. 2552: 1)

## ตัวอย่างที่ 5

มหากบิลวานร	จึงสั่งสอนพระราช
ผู้นำล้าปัญญา	แก้ปัญหาบริวาร
อันความเลียดละ	ไม่ลดละความกล้าหาญ
ปกป้องผองภัยพาล	ให้อยู่สุขทุกเวลา
	(มหากบิลวานร. 2552: 18)

## ตัวอย่างที่ 6

หลังพราหมณ์ท่านวายชนม์	กาลผ่านพ้นไปหลายปี
ภรรยาและบุตรี	ต้องลำบากยากจนลง
ด้วยใจใสสะอาด	พราหมณ์กลับชาติมาเป็นหงส์
ชนทองงามสมทรง	ล้วนวิจิตรพิสดาร
	(พญาหงส์ทอง. 2552: 4)

## โครงสร้างของพยางค์

จากการวิเคราะห์โครงสร้างพยางค์ของคำในภาษาไทยโดยยึดหน่วยความหมายและการปรากฏเดี่ยวๆ ได้ สามารถจำแนกโครงสร้างพยางค์ของคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตราได้ 3 ประเภท ได้แก่

1. คำพยางค์เดี่ยว
2. คำสองพยางค์
3. คำหลายพยางค์

## 1. คำพยางค์เดี่ยว

โครงสร้างของคำพยางค์เดี่ยวในภาษาไทย มีลักษณะโครงสร้าง 3 แบบหลัก ได้แก่ แบบ C(C)V<sup>1-5</sup> แบบ C(C)V(V)N<sup>1-5</sup> แบบ C(C)V(V)S<sup>2-4</sup> (วรวรรณ ศรียาภัย, 2556, หน้า 118) จากการวิเคราะห์คำที่สะกดไม่ตรงมาตราในหนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทย ชุดนิทานชาดกร้อยกรองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 พบคำพยางค์เดี่ยวที่สะกดไม่ตรงมาตราตามโครงสร้างพยางค์ 2 แบบ คือ แบบ C(C)V(V)N<sup>1-5</sup> และแบบ C(C)V(V)S<sup>2-4</sup> ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 คำพยางค์เดี่ยวแบบ C(C)V(V)N<sup>1-5</sup> โครงสร้างพยางค์เช่นนี้หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเป็นได้ทั้งพยัญชนะต้นเดี่ยวและควบกล้ำ ส่วนหน่วยเสียงสระนั้น เป็นได้ทั้งหน่วยเสียงสั้นและเสียงยาว นอกจากนี้ยังต้องมีหน่วยเสียงพยัญชนะสะกด 5 หน่วยเสียง คือ /ง, น, ม, ย, ว/ ส่วนหน่วยเสียงวรรณยุกต์มีทั้ง 5 หน่วยเสียง คือ สามัญ เอก โท ตรี จัตวา ความสั้นยาวของหน่วยเสียงสระ ตัวอย่างคำ ได้แก่ ญาณ พาล พร มวล คีล ควร ผล ซึ่งจำแนกได้ 2 ลักษณะ คือ

1.1.1 แบบ CVN<sup>1</sup> ได้แก่ ญาณ พาล พร มวล คีล

1.2.1 แบบ CVN<sup>5</sup> ได้แก่ ผล

ตัวอย่างบทร้อยกรองที่มีเป็นคำพยางค์เดี่ยวแบบ C(C)V(V)N<sup>1-5</sup>

ตัวอย่างที่ 1

ครั้นเมื่อพระอินทร์ประทานพรแก่พญานกแขกเต้าแล้ว จึงเสด็จกลับวิมาน

(พญานกแขกเต้าผู้รู้คุณ. 2545: 32)

ตัวอย่างที่ 2

พญากรวางทองถือคีล

มิหมายปายป็นถล่ำ

(พญากรวางทองกับนายพราน. 2552: 13)

ตัวอย่างที่ 3

วางกลแสรังเส

แต่พ่อค้าเร่

ว่า “ไร้ราคา

ลวงขายเจ้าของ

ไร้ค่าควรครอง”

(พ่อค้าเร่. 2552: 13)

ตัวอย่างที่ 4

ชายหนุ่มมากมวลมิตร

เกือบูกิจทุกสิ่งมี

บอกข่าวว่า “พรั่งนี้

พ่อค้าม้ามาถึงเมือง”

(เศรษฐีหู่. 2552: 12)

## ตัวอย่างที่ 5

เสื้อคู่คำรามเสียงสั้น  
เสื้อถาม”ทำไมไม่กลัว”

แพะเห็นเสื้อปลิ้นสั้นหัว  
ยิ้มยั่วเข้าเล่นเป็นพาล  
(ทำใจดีสู้เสือ. 2552: 11)

## ตัวอย่างที่ 6

แสดงเหตุผลกลมี  
ควรสืบสานสมานฉันท์

กาลใดก็ดี  
(นกกระจาบสองฝูง. 2552: 1)

1.2 แบบ C(C)V(V)S<sup>2-4</sup> โครงสร้างพยางค์จะเป็นคำตายหรือมีหน่วยเสียงพยัญชนะสะกด 4 หน่วยเสียงคือ /ก, ด, บ, ะ/ ส่วนหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเป็นได้ทั้งพยัญชนะต้นเดี่ยวและควบกล้ำ สำหรับเสียงสระเป็นได้ทั้งเสียงสระสั้นและเสียงยาว และมีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 3 หน่วยเสียง คือ เอก โท ตรี จากการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกคำพยางค์เดี่ยวตามโครงสร้างดังกล่าวได้ 4 แบบ ได้แก่

1.2.1 แบบ CVVS<sup>2</sup> ได้แก่ เขต เหตุ อาจ บาบ อาสน์

1.2.2 แบบ CVVS<sup>3</sup> ได้แก่ เลิศ ญาติ ชีพ โสภ ลาก ชาติ โชค

1.2.3 แบบ CVS<sup>4</sup> ได้แก่ ทิศ มิตร พิช ทรัพย์

1.2.4 แบบ CVS<sup>2</sup> ได้แก่ ดุจ กิจ สุข จิต

ตัวอย่างบทร้อยกรองที่มีคำพยางค์เดี่ยว แบบ C(C)V(V)S<sup>2-4</sup>

## ตัวอย่างที่ 1

เอ๊ะ! ทำไม**อาสน์**ของข้าจึงแข็งอย่างนี้ แต่เอ..ทำไมพญานกแขกเต้าจึงไม่ไปอยู่ที่อื่นนะ  
(พญานกแขกเต้าผู้รู้คุณ. 2545: 6)

## ตัวอย่างที่ 2

มีเขาช่อเงินสูงล้ำ

ผิวดุจทองคำสุกใหม่  
(พญาควางทองกับนายพราน. 2552: 2)

## ตัวอย่างที่ 3

เสรีวประเทศ

ณ เมืองเรืองเขต

มั่งคั่งมั่นคง

(พ่อค้าเร่. 2552: 2)

## ตัวอย่างที่ 4

ชายหนุ่มมากมวลมิตร  
บอกข่าวว่า “พรั่งนี้

เกื้อกูลกิจทุกสิ่งมี

พ่อค้าม้ามามาถึงเมือง”

(เศรษฐีหนุ่ม. 2552: 12)

## ตัวอย่างที่ 5

ก้าวย่างย่องมองหาเหยื่อ

ชาติเสือไม่ให้ใครหมิ่น

(ทำใจดีสู้เสือ. 2552: 9)

## ตัวอย่างที่ 6

โดนพิษแดดเผา  
พักผ่อนหย่อนโทษ

รุ่มเร้าเร้าร้อน

ทางโหดกันดาร

(พ่อค้าผู้ไม่ละความเพียร. 2552: 4,7)

## ตัวอย่างที่ 7

ครั้งหนึ่งพระศาสดา  
ประทับนิโคธาราม

ทรงโปรดญาติกา

(นกกระจาบสองฝูง. 2552: 1)

## ตัวอย่างที่ 8

ชาติหนึ่งพระโพธิสัตว์  
ยิ่งใหญ่ด้วยปัญญา

ทรงอุบัติเป็นสิงป่า

ชื่อมหากบิลวานร

(มหากบิลวานร. 2552: 1)



## ตัวอย่างที่ 9

บังเกิดโสมนัส  
ช่วยเหลือเอื้อไมตรี

โพธิสัตว์เลิศราศี  
ประทานโชคทุกซัโศกคลาย  
(พญาหงส์ทอง. 2552: 8)

## 2. คำสองพยางค์

คำสองพยางค์ คือ คำที่ประกอบด้วยพยางค์สองพยางค์จึงจะมีความหมายได้จากการศึกษาคำสองพยางค์ในภาษาไทยเพื่อจัดระบบโครงสร้างนั้น เราสามารถจำแนกคำดังกล่าวได้เป็น 2 ชนิด ตามลักษณะโครงสร้างของพยางค์ คือ คำสองพยางค์แท้ และคำสองพยางค์เทียมจากการวิเคราะห์คำที่สะกดไม่ตรงมาตราในหนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทย ชุดนิทานชาดกร้อยกรองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 พบคำสะกดไม่ตรงมาตรา 2 ลักษณะ ดังนี้

2.1 คำสองพยางค์แท้ เป็นคำที่มีส่วนประกอบของพยางค์ทั้งสองพยางค์ไม่เท่ากัน และการลงน้ำหนักเสียงของทั้งสองพยางค์ก็ไม่เท่ากันด้วย กล่าวคือพยางค์แรก มีลักษณะโครงสร้างพยางค์ที่สามารถกำหนดได้ คือ C(C)V<sup>1</sup> ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวหรือควบกล้ำ และหน่วยเสียงสระสั้น หน่วยเสียงวรรณยุกต์สามัญ และพยางค์ที่สองมีลักษณะโครงสร้างหลายแบบซึ่งจะเหมือนกับคำพยางค์เดี่ยวแบบใดแบบหนึ่งจากทั้งใน 3 แบบ การลงน้ำหนักเสียงจะลงที่พยางค์ที่สองนี้มากกว่าพยางค์แรก จากการศึกษาคำพยางค์ในลักษณะนี้ 3 คำ ได้แก่ ประเทศ ประเสริฐ พระคุณ

ตัวอย่างบทร้อยกรองที่มีคำสะกดไม่ตรงมาตราซึ่งเป็นคำสองพยางค์แท้

## ตัวอย่างที่ 1

ณ ป่ามะเดื่ออันอุดมสมบูรณ์ริมฝั่งแม่น้ำคงคาในทิววันต**ประเทศ**

(พญานกแขกเต้าผู้รู้คุณ. 2545: 1)

## ตัวอย่างที่ 2

พรานฟังกว้างกล่าวเฝ้าคิด  
แม้แต่มนุษย์ไม่เคย

มีจิต**ประเสริฐ**เปิดเผย  
เอื้อนเอ่ยใจอย่างนางเนื้อ

(พญาควางทองกับนายพราน. 2552: 13)

## ตัวอย่างที่ 3

กุศลส่งเสริมราศี  
แพะจะไม่ลืม**พระคุณ**

ถ้ามีใจเอื้อเกื้อหนุน  
ที่ท่านการุญเมตตา  
(ทำใจดีสู้เสือ. 2552: 12)

**2.2 คำสองพยางค์เทียม** เป็นคำที่มีลักษณะโครงสร้างพยางค์เช่นเดียวกับคำพยางค์เดี่ยวแต่นำจำนวนสองคำมาเรียงต่อกันจึงจะมีความหมาย โครงสร้างของคำสองพยางค์เทียมแต่ละพยางค์จะมีลักษณะเหมือนคำพยางค์เดี่ยวแบบใดแบบหนึ่งใน 3 แบบ จากการศึกษาค้นพบคำสองพยางค์เทียม จำนวน 84 คำ ดังนี้

ความสุข	เหตุผล	ภัยพาล	กล้าหาญ	ปากเพียร
เพชรพลอย	เวรกรรม	กลลวง	การงาน	บุญคุณ
พรรคพวก	เถาวัลย์	ปัญญา	จำเริญ	ล้ำเคี้ยว
สาเหตุ	สนิท	ความสุข	ประเทศ	อาเพศ
สันโดษ	เหตุผล	ทิศทาง	มนุษย์	โอกาส
สัมฤทธิ์	อาหาร	เมตตา	สุขศรี	จิตใจ
ประเสริฐ	มนุษย์	มवलไม้	กัลยา	ภัยพาล
อาลัย	ผ่องพรรณ	ไพรวลัย	ทำบุญ	การุญ
เพชรพลอย	เศรษฐี	ชีวิต	อาชีพ	ชาติภพ
ตำบลด	ปัญหา	มงคล	เวรกรรม	พินิจ
บุปผา	ปัญญา	เพริศแพรว	ลำธาร	กุศล
พระคุณ	กลลวง	มงคล	ล้ำค้ำ	การงาน
บุญคุณ	สุขสันต์	พรรคพวก	สมบัติ	คำรัส
อำนาจ	ศรัทธา	อุบัติ	กษัตริย์	อำมาตย์
เภทภัย	ช้างสาร	ยลยิน	ทหาร	มารดา
วานร	อาหาร	เถาวัลย์	สรรเสริญ	

ตัวอย่างบทร้อยกรองที่มีคำสะกดไม่ตรงมาตราซึ่งเป็นคำสองพยางค์เทียบ

ตัวอย่างที่ 1

ณ ป่ามะเดื่ออันอุดมสมบูรณ์ริมฝั่งแม่น้ำคงคาในหิมวันตประเทศ สรรพสัตว์ใหญ่่น้อย  
รวมทั้งพญานกแขกเต้าและปรีวารห้าร้อยตัวอาศัยอย่างมีความสุข

(พญานกแขกเต้าผู้รู้คุณ. 2545: 1)

ตัวอย่างที่ 2

นางเนื้อเมื่อเห็นสามี  
“ซีพรอดปลอดภัยพาล

ปีติยินดีกล่าวขาน

ช่วยเหลือเจือจานซีวี

(พญากวางทองกับนายพราน. 2552: 15)

ตัวอย่างที่ 3

ชายเครื่องประดับ  
สร้อยแหวนกำไล

งามจับตาใจ

แก้วเพชรพลอยทอง

(พ่อค้าเร่. 2552: 4)

ตัวอย่างที่ 4

นางเนื้อเมื่อเห็นสามี  
“ซีพรอดปลอดภัยพาล

ปีติยินดีกล่าวขาน

ช่วยเหลือเจือจานซีวี

(พญากวางทองกับนายพราน. 2552: 15)

ตัวอย่างที่ 5

เมื่อพะวากจากลำหาญ  
ปัญญาเป็นเลิศเพริศแพรว

ยอมผ่านผองภัยแน่แน่ว

คลาดแคล้วปัญหาสารพัน

(ทำใจดีสู้เสือ. 2552: 16)

## ตัวอย่างที่ 6

หนทางกว้างไกล  
มุ่งหน้าพาเกวียน

ตั้งใจเสี่ยงตาย

พากเพียรมุ่งหมาย

(พญากวางทองกับนายพราน. 2552: 2)

## ตัวอย่างที่ 7

พรรคพวกและเพื่อนพ้อง  
ร่วมมือและร่วมใจ

จงตริตrongลองคิดใหม่

จะรอดได้ไม่ยากเย็น

(นกกระจาบสองฝูง. 2552: 6)

## ตัวอย่างที่ 8

เชื่อมต่อกับแถววัลย์  
ปิ่นปายเหนือลำธาร

พวกลิงนั้นจึงข้ามผ่าน

สู่อีกฝั่งพันพองภัย

(มหากบิลวานร. 2552: 12)

## ตัวอย่างที่ 9

นางพราหมณ์ด้อยปัญญา  
ด้วยความโลภที่มี

จึงปรึกษากับบุตร

เข้าครอบงำตามวิสัย

(พญาหงส์ทอง. 2552: 10)

### 3. คำหลายพยางค์

คำหลายพยางค์ หมายถึง คำที่มีตัวส่วนประกอบของพยางค์ตั้งแต่ 3 พยางค์ขึ้นไป แล้วมีความหมาย คำหลายพยางค์ในภาษาไทยส่วนใหญ่เป็นคำยืมมาจากภาษาอื่นและมักเป็นคำประสม จากการวิเคราะห์คำที่สะกดไม่ตรงมาตราในหนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทย ชุดนิทานชาดกร้อยกรองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 พบคำหลายพยางค์ 2 ลักษณะ คือ คำที่มีพยางค์แน่นอน และคำที่มีพยางค์ไม่แน่นอน กล่าวตามลำดับดังนี้

**3.1 คำที่มีพยางค์แน่นอน** เป็นคำที่มีพยางค์แน่นอน หมายถึง คำที่กำหนดแบบการพูดเสียงหรือการอ่านออกเสียงไว้แน่นอนชัดเจนแบบเดียว มีลักษณะโครงสร้างเหมือนกับโครงสร้างคำพยางค์เดี่ยวแบบใดแบบหนึ่งใน 3 แบบ จากการวิเคราะห์พบคำหลายพยางค์ที่มีพยางค์แน่นอนจำนวน 28 คำ ได้แก่

สวัสดิ์	อธิษฐาน	บริวาร	อุทยาน	โสมนัส
เนรมิต	ราชสีห์	สรรพสัตว์	บริวาร	ฤคกาล
สุวรรณมิต	เดรัจฉาน	สุจริต	ผลไม้	พิสดาร
พิจารณา	จุลลกเศรษฐี	ปรีชาชาญ	พระภูบาล	กตัญญู
สามัคคี	พระศาสดา	พระโพธิสัตว์	พรหมทัต	สโมสร
มหากบิลวานร	สามัคคี	อุทาหรณ์		

ตัวอย่างบทร้อยกรองที่มีคำสะกดไม่ตรงมาตราซึ่งเป็นคำพยางค์ที่มีพยางค์  
แน่นอน มีดังนี้

#### ตัวอย่างที่ 1

เออละ...ข้าจะให้พรแก่ท่านที่มีความกตัญญูรู้คุณ ท่านจะขอและอธิษฐานได้เพียง  
ครั้งเดียว

(พญานกแขกเต้าผู้รู้คุณ. 2545: 20)

#### ตัวอย่างที่ 2

สุวรรณมิตชาดก  
มีเมตตาธรรมค้ำจุน

หยิบยกมาเอื้อเกื้อหนุน  
การุญโลกร้อนผ่อนเย็น

(พญากวางทองกับนายพราน. 2552: 19)

#### ตัวอย่างที่ 3

มีเศรษฐีซึ่ง  
แต่เดิมค้าขาย

ตกยากขายหลาน  
มากมายกิจการ

(พ่อค้าเร่. 2552: 7)

#### ตัวอย่างที่ 4

เศรษฐีพิจารณา  
เลี้ยงลูกเมียสบาย

เอื้อนเอ่ยว่า “ใครเก็บขาย  
เป็นเศรษฐีในไม่ช้า”

(เศรษฐีหนู. 2552: 3)



## ตัวอย่างที่ 5

จึงติดตาชายพราน  
มีภัยเพราะเมามัว

นำกลับบ้านเลี้ยงครอบครัว  
ไม่รู้รักสามัคคี  
(นกกระจาบสองฝูง. 2552: 22)

## ตัวอย่างที่ 6

ชาติหนึ่ง**พระโพธิสัตว์**  
ยิ่งใหญ่ด้วยปัญญา

ทรงอุบัติเป็นลิงป่า  
ชื่อ**มหากบิลวานร**  
(มหากบิลวานร. 2552: 12)

## ตัวอย่างที่ 7

จึงเป็นอุทาหรณ์  
สุขได้ด้วยเมตตา

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า  
แต่โลกนรกมักกล่าวหา  
(พญาหงส์ทอง. 2552: 25)

**3.2 คำที่มีพยางค์ไม่แน่นอน** เป็นคำที่ประกอบด้วยพยางค์ตั้งแต่ 3 พยางค์ขึ้นไป และไม่กำหนดการออกเสียงไว้แบบใดแบบหนึ่ง คือสามารถพูดหรืออ่านออกเสียงได้สองแบบขึ้นไป ลักษณะโครงสร้างพยางค์ของคำที่มีพยางค์ไม่แน่นอนนั้น แต่ละพยางค์จะมีลักษณะเหมือนกับโครงสร้างของคำพยางค์เดียวแบบใดแบบหนึ่ง จากการศึกษาพบ 3 คำ ดังนี้

อดีตกาล อ่านว่า อะ-ดีด-ตะ-กาน หรือ อะ-ดีด- กาน  
คุณค่า อ่านว่า คุณ-นะ-ค่า หรือ คุณ-ค่า  
วิปริต อ่านว่า วิ-ปะ-หริด หรือ วิบ-ปะ-หริด

ตัวอย่างบทประพันธ์ที่มีคำหลายพยางค์ซึ่งเป็นคำที่มีพยางค์ไม่แน่นอนปรากฏ มีดังนี้

## ตัวอย่างที่ 1

ป่าดำนี่เคยอุดมสมบูรณ์แต่เกิด**วิปริต**แห่งแล้ง สัตว์ต่างๆและบริวารของข้าจึงอพยพไปอยู่ป่าด้านใต้ซึ่งอุดมสมบูรณ์

(พญานกแขกเต้าผู้รู้คุณ. 2545: 15)

## ตัวอย่างที่ 2

อดีตกาลแสนนานมา	ณ เมืองพาราณสี
จุลลกเศรษฐี	เปี่ยมปัญญาปรีชาชาญ
	(เศรษฐีหนู. 2552: 1)

## ตัวอย่างที่ 3

น้ำหนักเกินคาด	พ่อค้ารับขาด
นิ้วเคาะเล็บขูด	ผิดหลักกรรมดา
	พิสุจน์คุณค่า
	(เศรษฐีหนู. 2552: 12)

สรุปโครงสร้างของพยางค์ที่สะกดไม่ตรงมาตราที่พบในหนังสือนิทานชาดกร้อยกรองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 9 เล่ม มีจำนวนคำและคิดเป็นร้อยละของคำที่พบทั้งหมดนั้น คำโครงสร้างพยางค์เดียว มีจำนวน 32 คำ คิดเป็นร้อยละ 24.80 คำโครงสร้างสองพยางค์ มีจำนวน 66 คำ คิดเป็นร้อยละ 51.16 และคำโครงสร้างหลายพยางค์ มีจำนวน 31 คำ คิดเป็นร้อยละ 24.03

## ลักษณะการสร้างคำ

ในภาษาไทยดั้งเดิมคำที่ใช้ส่วนมากจะเป็นคำพยางค์เดียว เช่น ฟีน้อง เดือนดาว กินนอน ดี ชั่ว เป็นต้น เมื่อโลกวิวัฒนาการ มีสิ่งแปลกใหม่เพิ่มขึ้น ภาษาไทยก็ต้องพัฒนาทั้งรูปคำและการเพิ่มจำนวนคำ เพื่อให้มีคำใช้ในการสื่อสารให้เพียงพอกับการเปลี่ยนแปลงของวัตถุสิ่งของและเหตุการณ์ต่างๆ ด้วยการสร้างคำ การยืมคำและเปลี่ยนแปลงรูปคำซึ่งจำแนกตามลักษณะการสร้างคำได้ จากการวิเคราะห์คำที่สะกดไม่ตรงมาตราในหนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทย ชุดนิทานชาดกร้อยกรองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 โดยจำแนกตามลักษณะการสร้างคำพบ คำ 2 ประเภท ได้แก่

1. คำประสม
2. คำซ้อน

## 1. คำประสม

คำประสม หมายถึง คำที่ประกอบด้วยหน่วยคำตั้งแต่ 2 หน่วยคำขึ้นไป โดยหน่วยคำที่นำมาประกอบกันนั้นจะต้องเป็นคนละหน่วย ไม่มีความสัมพันธ์กัน อีกทั้งความหมาย

ก็แตกต่างกันด้วย เมื่อประกอบขึ้นมาแล้วได้คำใหม่ มีความหมายใหม่ หรืออาจมีคำ ความหมายของคำที่นำมาประกอบกันอยู่บ้าง จากการศึกษาคำประสม 32 คำ ดังนี้

เหตุผล	ทิศทาง	ฤดูกาล	สุขศรี	มวลงไม้
ภัยพาล	ผ่องพรรณ	ไพโรวัลย์	ทำบุญ	เพชรพลอย
ชาติภพ	เวรกรรม	ปรีชาชาญ	พระภูบาล	ดวงอาทิตย์
พระคุณ	กลลวง	บุญคุณ	เถาววัลย์	ความสุข
ช่างสาร	การงาน	กบิลวานร	ข้าทาส	ผลไม้
คุณค่า	จิตใจ	ชวนพิศ	พระศาสดา	ศาสตราจารย์
พากเพียร	อานุกาพ			

ตัวอย่างบทประพันธ์ที่มีคำประสม ซึ่งเป็นคำสะกดไม่ตรงมาตรา มีดังนี้

ตัวอย่างที่ 1

ณ ป่ามะเดื่ออันอุดมสมบูรณ์ริมฝั่งแม่น้ำคงคาในหิมวันตประเทศสรรพสัตว์ใหญ่่น้อย  
รวมทั้งพญานกแขกเต้าและปรีวารห้าร้อยตัว อาศัยอยู่อย่างมีความสุข

(พญานกแขกเต้าผู้รู้คุณ. 2545: 10)

ตัวอย่างที่ 2

นางเนื้อเมื่อเห็นสามี  
“ซีพรอดปลอดภัยพันภัยพาล

ปีติยินดีกล่าวขาน

ช่วยเหลือเจือจานซีวี”

(พญากวางทองกับนายพราน. 2552: 15)

ตัวอย่างที่ 3

มีเศรษฐีซึ่ง  
แต่เดิมค้าขาย  
ร่ำรวยโอฬาร

ที่บ้านหลังหนึ่ง

ตกยากมากมาย

มากมายกิจการ

ปรีวารฝรั่งพร้อม

(พ่อค้าเร่. 2552: 7)

## ตัวอย่างที่ 4

อดีตกาลแสนนานมา  
จุลลกเศรษฐี

ณ เมืองพาราณสี  
เปี่ยมปัญญาปรีชาชาญ  
(เศรษฐีหนู. 2552: 4)

## ตัวอย่างที่ 5

กุศลส่งเสริมราศี  
แพะจะไม่ลืม**พระคุณ**

ถ้ามีใจเอื้อเกื้อหนุน  
ที่ท่นการุญเมตตา  
(ทำใจดีสู้เสือ. 2552: 12)

## ตัวอย่างที่ 6

โบราณนานปี  
บรรทุกของมา  
มุ่งหน้าฟ้าดง  
ทางรกรกเวียน

ยังมีพ่อค้า  
ห้ำร่อยเล่มเกวียน  
ตัดพงโปร่งเตียน  
**พากเพียร**ค้าขาย  
(พ่อค้าผู้ไม่ละความเพียร. 2552: 1)

## ตัวอย่างที่ 7

ครึ่งเจ้าพรหมทัต  
**องค์ศาสตราจารย์**

ครองสมบัติบริวาร  
เกิดเป็นนกกระจาบน้อย  
(นกกระจาบสองฝูง. 2552: 2)

## ตัวอย่างที่ 8

กำลังห้า**ข้างสาร**  
เป็นสุขในดงดอน

บริวารสโมสร  
แปดหมื่นตัวทิวหิมพานต์  
(มหากบิลวานร. 2552: 2)

## 2. คำซ้อน

คำซ้อน หมายถึง คำที่ประกอบด้วยหน่วยคำอิสระตั้งแต่ 2 หน่วยคำขึ้นไป ซึ่งมีความหมายเหมือนกัน ใกล้เคียงกัน หรือตรงกันข้ามกัน เมื่อประกอบเป็นคำซ้อนแล้วจะต้องได้

ความหมายใหม่ หรือมีความหมายกว้างกว่าเดิม จากการวิเคราะห์คำที่สะกดไม่ตรงมาตรา ในหนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทย ชุดนิทานชาดกร้อยกรองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1-3 พบคำซ้อน 2 ประเภท คือ คำซ้อนสองหน่วยคำ และคำซ้อนสี่หน่วยคำ มีรายละเอียด ดังนี้

**2.1 คำซ้อนสองหน่วยคำ** เป็นการนำหน่วยคำอิสระ 2 หน่วยคำ มาซ้อนกันเข้าด้วยกัน และได้เป็นคำซ้อน 1 คำ คำซ้อน 2 หน่วยคำที่พบ ได้แก่

เพชรพลอย	คุณค่า	เวรกรรม	เกื้อกูล	พากเพียร
เพริศแพร้ว	การงาน	บุญคุณ	สุขสันต์	พรรคพวก
เก๋าก๊วย	กิจการ	กล้าหาญ	ยลยิน	

ตัวอย่างบทประพันธ์ที่มีคำซ้อนสองหน่วยคำมีดังนี้

ตัวอย่างที่ 1

เข้าหมู่บ้านใด	ต่างไม้ขัดข้อง
แยกทางชายของ	ตามทิศทางวัน
	(พ่อค้าเร่. 2552: 5)

ตัวอย่างที่ 2

ชายหนุ่มมาก <b>มवलมิตร</b>	<b>เกื้อกูล</b> กิจทุกสิ่งมี
บอกข่าวว่า “พรั่งนี้”	พ่อค้าม้ามาถึงเมือง”
	(เศรษฐีหนู. 2552: 12)

ตัวอย่างที่ 4

เมื่อพะวจากกล้าหาญ	ยอมผ่านพองภัยแน่แน่ว
ปัญญาเป็นเลิศ <b>เพริศแพร้ว</b>	คลาดแคล้วปัญหาสารพัน
	(ทำใจดีสู้เสือ. 2552: 17)

ตัวอย่างที่ 5

หนทางกว้างไกล	ตั้งใจเสี่ยงตาย
มุ่งหน้าพาเกวียน	<b>พากเพียร</b> นั่นหมาย
	(พ่อค้าผู้ไม่ละความเพียร. 2552: 2)

## ตัวอย่างที่ 6

<b>พรรคพวกและเพื่อนพ้อง</b>	จงตริตรองลองคิดใหม่
ร่วมมือและร่วมใจ	จะรอดได้ไม่ยากเย็น
	(นกกระจาบสองฝูง. 2552: 6)

## ตัวอย่างที่ 7

<b>อันความเสียดสละ</b>	<b>ไม่ลดละความกล้าหาญ</b>
ปกป้องพองภัยพาล	ให้อยู่สุขทุกเวลา
	(มหากบิลวานร. 2552: 18)

**2.2 คำซ้อนสี่หน่วยคำ** คำซ้อนประเภทนี้เป็นการนำหน่วยคำอิสระ 4 หน่วยคำ มาซ้อนกันเข้าด้วยกัน และได้เป็นคำซ้อน 1 คำ คำซ้อนสี่หน่วยคำนี้มักเป็นสำนวนและมีการซ้ำคำเดิมกัน 1 คู่ ตัวอย่างคำซ้อน 4 หน่วยคำ จากการวิเคราะห์ พบคำซ้อน 4 หน่วยคำ ได้แก่

อุดมสมบูรณ์      ข้าทาสบริวาร      วิจิตรพิสดาร

ตัวอย่างบทประพันธ์ที่มีคำซ้อน 4 หน่วยคำ ได้แก่

## ตัวอย่างที่ 1

ณ ปามะเต็อัน**อุดมสมบูรณ์**ริมฝั่งแม่น้ำคงคาในหิมวันตประเทศสรรพสัตว์ใหญ่น้อย  
รวมทั้งพญานกแขกเต้าและบริวารห้าร้อยตัว อาศัยอยู่อย่างมีความสุข  
(พญานกแขกเต้าผู้รู้คุณ. 2545: 10)

## ตัวอย่างที่ 2

ข้าจะขออธิษฐานอะไรดีนะ หรือจะขอมี**ข้าทาสบริวาร**  
(พญานกแขกเต้าผู้รู้คุณ. 2545: 21)

## ตัวอย่างที่ 3

<b>ด้วยใจใสสะอาด</b>	พราหมณ์กลับชาติมาเป็นหงส์
ขนทองงามสมทรง	ล้วนวิจิตรพิสดาร
	(พญาหงส์ทอง. 2552: 4)



กล่าวโดยสรุปได้ว่า การวิเคราะห์คำที่สะกดไม่ตรงมาตรา จากหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทย ชุดนิทานชาดกร้อยกรอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทำให้ได้คลังข้อมูลคำที่สะกดไม่ตรงมาตรา ใน 4 ประเด็น คือ คำที่สะกดไม่ตรงมาตรา พบว่ามีจำนวนคำที่สะกดไม่ตรงมาตรา แม่กก มีจำนวน 6 คำ คิดเป็นร้อยละ 3.50 คำมาตราแม่กต มีจำนวน 80 คำ คิดเป็นร้อยละ 46.78 คำมาตราแม่กบ มีจำนวน 11 คำ คิดเป็นร้อยละ 6.43 และคำมาตราแม่กน มีจำนวน 60 คำคิดเป็นร้อยละ 35.08 ชนิดของคำตามไวยากรณ์จากการวิเคราะห์สามารถจำแนกได้ 3 ประเภท คือ คำนาม มีจำนวน 105 คำ คิดเป็นร้อยละ 61.40 คำกริยา มีจำนวน 31 คำ คิดเป็นร้อยละ 18.21 และคำวิเศษณ์ มีจำนวน 21 คำ คิดเป็นร้อยละ 12.28 โครงสร้างของพยางค์ จากการวิเคราะห์สามารถจำแนกย่อยได้เป็น 3 ลักษณะคือ คำพยางค์เดี่ยว มีจำนวน 32 คำ คิดเป็นร้อยละ 24.80 คำสองพยางค์ มีจำนวน 66 คำ คิดเป็นร้อยละ 51.16 และคำโครงสร้างหลายพยางค์ มีจำนวน 31 คำ คิดเป็นร้อยละ 24.03 ลักษณะการสร้างคำ จากการวิเคราะห์สามารถจำแนกย่อยได้ 3 ชนิด คือ คำประสม คำประสมสมาส คำประสมสนธิ จากการวิเคราะห์ มีคำประสมจำนวน 78 คำ คิดเป็นร้อยละ 65.81 และคำซ้อน มีจำนวน 17 คำ คิดเป็นร้อยละ 14.52 ซึ่งเป็นคำซ้อน 2 หน่วยคำ จำนวน 14 คำและคำซ้อน 4 หน่วยคำจำนวน 3 คำ ซึ่งคลังข้อมูลคำศัพท์ทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้นมีความสำคัญสำหรับครูผู้สอนภาษาไทยมาก เนื่องจากเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้หลักภาษาไทยของนักเรียนในระดับชั้นต้นๆ ทำให้นักเรียนสามารถอ่าน เขียนคำศัพท์ได้ถูกต้อง และสามารถบอกจำนวนพยางค์ของคำที่อ่านได้ ส่วนผู้ปกครองก็เหมาะสำหรับการนำไปใช้สอนบุตรหลาน เพราะเนื้อหาที่มีความสนุกสนาน คำศัพท์ไม่ยากจนเกินไป และเนื่องจากมีการวิเคราะห์จัดหมวดหมู่ในแต่ละประเด็นไว้แล้วทำให้สามารถนำไปใช้ได้เลย

## บทที่ 5

### บทสรุป

หลังจากผู้วิจัยทำวิจัยทุกขั้นตอนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว เริ่มตั้งแต่ตั้งโจทย์การวิจัย กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง สร้างเครื่องมือเก็บข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล กระทั่งไปสู่การเสนอผลการวิจัย สำหรับบทนี้เป็นบทสุดท้ายของการวิจัยมีสาระสำคัญที่จะกล่าวถึง 3 ประเด็น อันได้แก่

1. สรุปผล
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

#### สรุปผล

การวิจัยเรื่อง“การวิเคราะห์คำที่สะกดไม่ตรงมาตรา จากหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทย ชุดนิทานชาดกร้อยกรอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3”ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และจำแนกหมวดหมู่คำที่สะกดไม่ตรงมาตรา จากหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทย ชุดนิทานชาดกร้อยกรอง ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลของการวิจัยนอกจากจะได้รับความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์คำที่สะกดไม่ตรงมาตราแล้วยังได้วิเคราะห์ชนิดของคำในภาษาไทย โครงสร้างของพยางค์ และลักษณะการสร้างคำนอกจากนี้ยังได้ความเพลิดเพลิน ได้ข้อคิดคติเตือนใจที่หลากหลายเหมาะสำหรับที่จะนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน

การวิจัยครั้งนี้ประชากร ได้แก่ หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทย ระดับประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด จำนวน 21 เล่ม เลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 9 เล่ม โดยวิธีการเลือกแบบมีจุดมุ่งหมาย (Purposive Sampling) ได้ 9 เรื่องโดยอาศัยว่าเรื่องนั้นเป็นเรื่องเล่า (Narrative Discourse) หรือในทางวรรณคดีเรียกว่า “นิทาน” โดยอาศัยหลักการวิเคราะห์ภาษาไทยตามแนวภาษาศาสตร์ของ ดร.วรวรรณ ศิริยาภัย กลุ่มตัวอย่างเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน เรื่องคือ“พญานกแขกเต้าผู้รู้คุณ”, “พญากวางทองกับนายพราน”, “พ่อค้าเร่” ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 3 เรื่องคือ“เศรษฐีหนู”, “ทำใจดีสู้เสือ”, “พ่อค้าผู้ไม่ละความเพียร”และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 3 เรื่องคือ“นกกระจาบสองฝูง”, “มหากบิลวานรและพญาหงส์ทอง”

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือเก็บข้อมูลคือ แบบบันทึกข้อมูล คำที่สะกดไม่ตรงมาตรา โดยจัดทำเป็นตารางบันทึกข้อมูล จากนั้นจึงเก็บข้อมูลโดยอ่านนิทานชาดกร้อยกรอง ทั้ง 9 เรื่องอย่างละเอียด โดยวิเคราะห์คำที่สะกดไม่ตรงมาตรา แล้วบันทึกลงในตารางบันทึกข้อมูล ในเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรม Microsoft word 2003 การบันทึกข้อมูลดังกล่าว นิทาน 1 เรื่องจะบันทึกใน 4 ประเด็น แล้วเก็บข้อมูลไว้ใน(Folder) เดียวกัน หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้อ่านมาจำแนกหมวดหมู่ใน 4 ประเด็น ได้แก่ คำที่สะกดไม่ตรงมาตรา ชนิดของคำไทย คำตามโครงสร้างของพยางค์ และลักษณะการสร้างคำ

ผลการวิจัยสรุปได้ 4 ประเด็นหลัก ดังนี้

1. **คำที่สะกดไม่ตรงมาตรา** จากการวิเคราะห์พบว่าคำที่สะกดไม่ตรงมาตรา ในแม่กก ได้แก่ พยางค์ หรือคำที่มีหน่วยเสียง /k/ เป็นเสียงสะกด ซึ่งแทนได้ด้วยตัวอักษร ก ข ค ฆ มีจำนวน 6 คำ แม่กค ได้แก่ พยางค์ หรือคำที่มีหน่วยเสียงเสียง /t/ เป็นเสียงสะกด ซึ่งแทนได้ด้วยตัวอักษร ได้แก่ ด ต จ ช ฎ ฏ ฐ ท ฑ ฒ ส ษ ศ ถ มีจำนวน 80 คำ แม่กบ ได้แก่ พยางค์ หรือคำที่มีหน่วยเสียง /p/ เป็นเสียงสะกด ซึ่งแทนได้ด้วยตัวอักษร ได้แก่ บ ป พ ฟ ภ มีจำนวน 11 คำ และแม่กง ได้แก่ พยางค์หรือคำที่มีหน่วยเสียง /n/ เป็นเสียงสะกด ซึ่งแทนได้ด้วยตัวอักษร ได้แก่ น ญ ณ ร ล ฬ มีจำนวน 60 คำ

2. **ชนิดของคำในภาษาไทย** ผลการวิเคราะห์คำที่สะกดไม่ตรงมาตรา พบว่ามีชนิดของคำไทยที่ปรากฏ จำแนกได้ 3 ชนิด คือคำนาม หมายถึง คำที่ใช้เรียกสิ่งที่เป็นรูปธรรม อาทิ คน สัตว์ สิ่งของ สถานที่ และสิ่งที่เป็นนามธรรม จากการวิเคราะห์มีคำนามจำนวน 105 คำ คำกริยา เป็นคำที่ทำหน้าที่เป็นกริยาหรือกริยาลี ถือได้ว่าเป็นส่วนสำคัญของประโยค หากไม่มีกริยา ภาษาหน่วยนั้นก็ไม่เป็นประโยค จากการวิเคราะห์ พบตัวอย่างคำกริยาจำนวน 31 คำ คำวิเศษณ์เป็นคำที่ทำหน้าที่ขยายกริยา ทำหน้าที่เป็นวิเศษณ์วลี ปรากฏหลังคำสรรพนามกริยา หากเป็นกริยาอกรรมก็ปรากฏต่อกันไป จากการวิเคราะห์ พบตัวอย่างคำวิเศษณ์ จำนวน 21 คำ

3. **โครงสร้างของพยางค์** จากการวิเคราะห์โครงสร้างพยางค์ สามารถจำแนกโครงสร้างพยางค์ของคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตราได้ 3 ประเภท คือ คำพยางค์เดี่ยว ที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเป็นได้ทั้งพยัญชนะต้นเดี่ยวและควบกล้ำ หน่วยเสียงสระมีทั้งหน่วยเสียงสั้นและเสียงยาว นอกจากนี้ยังต้องมีหน่วยเสียงพยัญชนะสะกด 5 หน่วยเสียง ต่อไปนี้ด้วยได้แก่ /ง, น, ม, ย, ว/ ส่วนหน่วยเสียงวรรณยุกต์มีทั้ง 5 หน่วยเสียง คือ สามัญ เอก โท ตรี จัตวา ความสั้นยาวของหน่วยเสียงสระ คำพยางค์เดี่ยว ที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเป็นได้ทั้งพยัญชนะต้นเดี่ยวและควบกล้ำ เสียงสระเป็นได้ทั้งเสียงสั้นและเสียงยาว จะเป็นคำตายหรือมีหน่วยเสียงพยัญชนะสะกด 4 หน่วยเสียงคือ /ก, ต, บ, ะ/ และมีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 3 หน่วยเสียง คือ เอก โท ตรี

คำสองพยางค์ สามารถจำแนกตามลักษณะโครงสร้างของพยางค์ ได้ 3 ชนิดคือคำพยางค์เดียว คำสองพยางค์ และคำหลายพยางค์ คำหลายพยางค์จำแนกได้ 2 ลักษณะ คือคำที่มีพยางค์แน่นอน และคำที่มีพยางค์ไม่แน่นอน

**4. ลักษณะการสร้างคำ** จากการศึกษาสามารถจำแนกคำที่สะกดไม่ตรงมาตราตามลักษณะการสร้างได้ 2 ชนิด คือ คำประสม และคำซ้อน ซึ่งคำซ้อนแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ คำซ้อนสองหน่วยคำ และคำซ้อนสี่หน่วยคำ

### อภิปรายผล

1. การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์คำที่สะกดไม่ตรงมาตรา จากหนังสืออ่านเพิ่มเติม วิชาภาษาไทย ชุดนิทานชาดกร้อยกรองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ซึ่งเนื้อหาที่ใช้ในการวิเคราะห์จะเป็นร้อยกรอง คำประพันธ์ที่ใช้ในการแต่งจะเป็นกลอนสี่ กลอนหก และกาพย์ยานี 11 มีความสนุกสนานในเนื้อเรื่อง และมีความไพเราะในด้านสุนทรียศาสตร์ เนื่องจากมีการใช้สัมผัสนอก สัมผัสใน จำนวนคำศัพท์ในแต่ละวรรคมีไม่มากเหมาะกับระดับของผู้เรียน นอกจากนี้ยังสอดแทรกคติเตือนใจผ่านทางกรกระทำของตัวละครทั้งในด้านดีและด้านลบโดยเน้นความเชื่อที่ว่า “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว”

2. ผลการวิจัยทำให้ได้ คลังข้อมูลของคำที่สะกดไม่ตรงมาตราใน 4 ประเด็น คือ คำที่สะกดไม่ตรงมาตรา พบว่ามีจำนวนคำที่สะกดไม่ตรงมาตราแม่ก มีจำนวน 6 คำ คิดเป็นร้อยละ 3.50 คำ มาตราแม่กต มีจำนวน 80 คำ คิดเป็นร้อยละ 46.78 คำและมาตราแม่กบมีจำนวน 11 คำ คิดเป็นร้อยละ 6.43 และคำมาตราแม่กน มีจำนวน 60 คำ คิดเป็นร้อยละ 35.08 ชนิดของคำตามไวยากรณ์ จากการวิเคราะห์สามารถจำแนกได้ 3 ประเภท คือ คำนาม มีจำนวน 105 คำ คิดเป็นร้อยละ 61.40 คำกริยา มีจำนวน 31 คำ คิดเป็นร้อยละ 18.12 และคำวิเศษณ์ มีจำนวน 21 คำ คิดเป็นร้อยละ 12.28 โครงสร้างของพยางค์ จากการวิเคราะห์ สามารถจำแนกย่อยได้เป็น 3 ลักษณะ คือ คำพยางค์เดียว มีจำนวน 32 คำ คิดเป็นร้อยละ 24.80 คำสองพยางค์ มีจำนวน 66 คำ คิดเป็นร้อยละ 51.16 และคำโครงสร้างหลายพยางค์ มีจำนวน 31 คำ คิดเป็นร้อยละ 24.03 ลักษณะการสร้างคำ จากการวิเคราะห์สามารถจำแนกย่อยได้เป็น 2 ชนิด คือ คำประสม และคำซ้อน คำประสม มีจำนวน 32 คำ คิดเป็นร้อยละ 18.71 และคำซ้อน มีจำนวน 17 คำ คิดเป็นร้อยละ 9.94 เป็นคำซ้อน 2 หน่วยคำ จำนวน 14 คำ และคำซ้อน 4 หน่วยคำ จำนวน 3 คำ

## ข้อเสนอแนะ

### 1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ มีดังนี้

1.1 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าคำที่สะกดไม่ตรงมาตรฐานมีความหลากหลายในการใช้พยัญชนะที่จะนำมาเป็นตัวสะกด จากข้อมูลที่น่าเสนอทำให้สะดวกสำหรับครูและผู้ปกครองที่จะนำไปใช้

1.2 หากมีการจัดเรียงคำศัพท์ตามพจนานุกรม และให้ความหมายก็จะทำให้สะดวกต่อการนำไปใช้มากยิ่งขึ้น

### 2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อ มีดังนี้

2.1 ควรได้มีการวิจัยในด้านคุณธรรมจริยธรรมที่ได้จากนิทาน เพื่อผู้อ่านจะได้วิเคราะห์ถึงการกระทำที่ดีและไม่ดีของตัวเองแล้วสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2.2 การเลือกหนังสือที่จะนำมาวิจัยควรมีเนื้อหาที่ไม่ยาก เนื้อเรื่องไม่ยาวจนเกินไป เหมาะสมกับวัยและความรู้ของเด็ก



บรรณานุกรม



## บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2546). **การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ, (2553). **คู่มือการเรียนการสอนภาษาไทย ระดับประถมศึกษา ภาษาไทย สาระที่ควรรู้** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กรมวิชาการ. (2544). **พจนานกแยกตัวผู้คุณ** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ. (2545). **หนังสืออุเทศภาษาไทย ชุดบรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 1 : ระบบเสียง อักษรไทย การอ่านคำและการเขียนสะกดคำ** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว องค์การค้ำของ สกสค.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2549). **ชุดบรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 2 : คำ การสร้างคำและการ ยืมคำ** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **ชุดบรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 3 : ชนิดของคำ วลี ประโยค และสัมพันธ์สาร** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์องค์การค้ำของ สกสค.
- กำชัย ทองหล่อ. (2552). **หลักภาษาไทย** กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์.
- ชันร์ชัย อธิเกียรติ. (2553). **หนังสือเรียนภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4** กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- เคธีร์รัตน์ เรืองแก้ว. (2553). **สื่อรภัยภาษาไทย การอ่านและเขียนคำไทย** กรุงเทพฯ: ปาเจรา.
- จงจิต นิมมานนรเทพ. (2551). **คู่มือหลักและการใช้ภาษาไทย ฉบับสมบูรณ์** กรุงเทพฯ: เดอะบุดส์.
- จันทร์ ทงสมัคร. (2541). **การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องประเพณีท้องถิ่น นครศรีธรรมราช สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดนครศรีธรรมราช.** วิทยานิพนธ์ ศษ.ม, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- จินตนา ไบกาชฎี. (2543). **การจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก** กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน์.
- ณัฐณี ศรีคำ. (2549). **เรื่อง การใช้แบบฝึกทักษะการเขียนคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.** วิทยานิพนธ์ กศ.ม, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

นพคุณ คุณาชีวะ. (2555). **หลักภาษาไทยในหลักสูตรมัธยมศึกษา** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์  
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

นฤกร รุจิเรข. (2550). **หลักภาษาไทยและการใช้ภาษาไทยชั้น ป.6** กรุงเทพฯ: พัฒนา  
คุณภาพวิชาการ

นฤมล วิจิตรรัตน์. (มปป.). **หลักภาษาไทยสำหรับระดับประถมศึกษา** กรุงเทพฯ:

นิตยา กาญจนวรรณ. (2554). **การวิเคราะห์โครงสร้างภาษาไทย** (พิมพ์ครั้งที่ 5).

กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ประยูทธ กุยสาคร. (2527). **ภาษาไทยเชิงภาษาศาสตร์** กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์  
กรมการฝึกหัดครู.

ประสิทธิ์ กาพย์กลอน. (2516). **การศึกษาภาษาไทยตามแนวภาษาศาสตร์** กรุงเทพฯ:  
ไทยวัฒนาพานิช.

เปรมชญา ชนะวงศ์. (2551). **ภาษาศาสตร์ภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**  
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.

เยาวลักษณ์ ชชาติสุขศิริเดช. (2543). **สรรค์คำ สร้างประโยค** กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.

วรวรรณ ศรียาภย์. (2556). **การวิเคราะห์ภาษาไทยตามแนวภาษาศาสตร์** (พิมพ์ครั้งที่ 2).

นนทบุรี: สัมปชัญญะ.

วันเพ็ญ เทพโสภา. (2550). **หลักภาษาไทย** กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.

วัฒนา เสนนอก. (2550). **การใช้แบบฝึกเสริมทักษะทางภาษา เรื่อง การเขียนคำสะกด  
ตามมาตราตัวสะกด แม่กต เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนสะกดคำของ  
นักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศษ.ม  
มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.**

ศรีสุดา ประเคนรี. (2528). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาไทยของ**

**นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 4 (วัดมหาธาตุวรวิหาร จังหวัด  
ราชบุรี โดยการใช้หุ่นมือกับการ์ตูน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม,**

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

ศิริรัตน์ รุ่งเรือง. (2545). **การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องจำนวนและตัวเลข สำหรับ**

**นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ กศ.ม, มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.**

- ศุภมาส ต่านพานิช. (2541). **การศึกษาการสร้างแบบฝึกการเขียนสะกดคำที่มีตัวสะกด  
ไม่ตรงมาตราตัวสะกด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2.** วิทยานิพนธ์ กศ.ม, มหาวิทยาลัย  
ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, กรุงเทพฯ.
- ศุภศิริ บุญประเวศ. (2552). **การพัฒนาหนังสือนิทานเพื่อเพิ่มทักษะการเขียนสะกดคำที่  
ไม่ตรงมาตรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล  
กรุงเทพฯ.** วิทยานิพนธ์ ศษ.ม, มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- สมพร จารุณี. (2541). **คู่มือการเขียนเรื่องบันเทิงคดีและสารคดีสำหรับเด็ก** กรุงเทพฯ:  
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). **ทำใจดีสู้เสือ** กรุงเทพฯ:  
สำนักพิมพ์องค์การค้ำของ สกสค.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). **นกกระจาบสองฝูง** กรุงเทพฯ:  
สำนักพิมพ์องค์การค้ำของ สกสค.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). **พญากวางทองกับนายพราน**  
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์องค์การค้ำของ สกสค.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). **พญาหงส์ทอง** กรุงเทพฯ:  
สำนักพิมพ์องค์การค้ำของ สกสค.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). **พ่อค้าผู้ไม่ละความเพียร** กรุงเทพฯ:  
สำนักพิมพ์องค์การค้ำของ สกสค.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). **พ่อค้าเร่** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์  
องค์การค้ำของ สกสค.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). **มหากบิลวานร** กรุงเทพฯ:  
สำนักพิมพ์องค์การค้ำของ สกสค.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). **เศรษฐีหนู** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์  
องค์การค้ำของ สกสค.
- สุวีร กุณา. (2541). **การใช้แบบฝึกทักษะการเขียนคำที่มีตัวสะกดมาตราแม่กนสำหรับ  
นักเรียนชาวเขาเผ่าอาข่า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านห้วยชม จังหวัด  
เชียงราย.** การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุนทรภู. (2543). **ภาพยี่เรื่องพระไชยสุริยา** (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: ชารปัญญา.

- เสาวลักษณ์ สำเนียง. (2550). **ศึกษาการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง  
มาตราตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. การค้นคว้าแบบอิสระ**  
ศษ.ม, มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- อัชชา แสงอันนีย์. (2549). **หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4** กรุงเทพฯ:  
สถาบันคุณภาพวิชาการ.
- อุปกิตศิลปสาร พระยา. (2511). **หลักภาษาไทย** พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- อุปกิตศิลปสาร พระยา. (2533). **หลักภาษาไทย (อักขรวิธี วจีวิภาค วากยสัมพันธ์  
ฉันทลักษณ์)** กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.





ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า



## ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ชื่อ นามสกุล	กนกรัตน์ แกนขุนทด
วัน เดือน ปี เกิด	19 สิงหาคม 2506
ที่อยู่ปัจจุบัน	177 หมู่ที่ 11 ตำบลบ้านม่วง อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา
ที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านทุ่งมอก อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ครูชำนาญการพิเศษ
ประสบการณ์การทำงาน	
ปัจจุบัน	ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนบ้านทุ่งมอก อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา
พ.ศ. 2530	ครู 2 ระดับ 2 โรงเรียนบ้านหนองกระเทียมเหนือ อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2533	ปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ.) สาขาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

